

S.C. CAPITEL PROIECT S.R.L.
B-dul Ferdinand I, nr. 8
Alba Iulia, jud. Alba
J01 / 260 / 1997

Tel./fax: (+40)258 811 500
Tel.: (+04)744 633 713
E-mail: capitel_proiect@yahoo.com

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL AL COMUNEI IABLANIȚA - JUD. CARAȘ SEVERIN -

- SITUAȚIA EXISTENTĂ -

PROIECT NR.: 31/2014

**BENEFICIAR: CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI IABLANIȚA,
JUD. CARAȘ-SEVERIN**

PROIECTANT: S.C. CAPITEL PROIECT S.R.L.
B-DUL FERDINAND I, NR. 8, ALBA IULIA, JUD. ALBA
TELEFON FIX: 0258 / 811 500
MOBIL: 0744 633 713

ADMINISTRATOR
arh. BARBIERI MARIUS

DATA: IUNIE 2015

BORDEROU DE PIESE SCRISE ȘI DESENATE

A. PIESE SCRISE

Foaie de capăt
Borderou de piese scrise și desenate
Memoriu general

MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

- 1.1. Date de recunoaștere a documentației
- 1.2. Obiectul lucrării
- 1.3. Surse documentare

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

- 2.1. Evoluție istorică
- 2.2. Elemente ale cadrului natural
- 2.3. Relații în teritoriu
- 2.4. Activități economice
- 2.5. Populația. Elemente demografice și sociale
- 2.6. Circulația
- 2.7. Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial
- 2.8. Zone cu riscuri naturale
- 2.9. Echipare edilitară
- 2.10. Probleme de mediu
- 2.11. Disfuncționalități (la nivelul teritoriului și a localității)
- 2.12. Necesități și opțiuni ale populației

3. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ

- 3.1. Studii de fundamentare
- 3.2. Evoluție posibilă, priorități
- 3.3. Optimizarea relațiilor în teritoriu
- 3.4. Dezvoltarea activităților
- 3.5. Evoluția populației
- 3.6. Organizarea circulației
- 3.7. Intravilan propus. Zonificare funcțională. Bilanț teritorial
- 3.8. Măsuri în zonele cu riscuri naturale
- 3.9. Dezvoltarea echipării edilitare
- 3.10. Protecția mediului
- 3.11. Reglementări urbanistice
- 3.12. Obiective de utilitate publică

4. CONCLUZII - MĂSURI ÎN CONTINUARE

B. PIESE DESENATE

A 0 – Planuri de încadrare la nivel național, regional și județean	
A 0 – Plan de încadrare în teritoriu	1:25000
A 1/1 – Planșă Iablanița. Situația existentă	1:5.000
A 1/2 – Planșă Petnic – Situația existentă	1:5.000
A 1/3 – Planșă Globu Craiovei – Situația existentă	1:5.000

S.C. CAPITEL PROIECT S.R.L.
B-dul Ferdinand I, nr. 8
Alba Iulia, jud. Alba
J01 / 260 / 1997

Tel./fax: (+40)258 811 500
Tel.: (+04)744 633 713
E-mail: capitel_proiect@yahoo.com

MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1. DATE DE RECUNOASTERE A DOCUMENTATIEI

**DENUMIREA LUCRĂRII: ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL
COMUNA IABLANIȚA
JUDEȚ CARAȘ-SEVERIN**

**BENEFICIAR: CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI IABLANIȚA,
JUD. CARAȘ-SEVERIN**

**PROIECTANT: S.C. CAPITEL PROIECT S.R.L.
B-DUL FERDINAND I, NR. 8, ALBA IULIA, JUD. ALBA
TELEFON FIX: 0258 / 811 500
MOBIL: 0744 633 713**

COLECTIV DE ELABORARE:

Șef proiect: arh. MARIUS BARBIERI

Urbanism: arh. MARIUS BARBIERI
arh. ANDREI MĂRGINEAN
arh.stag. ADRIAN DUMITRU
arh.stag. AMALIA DRAGOMIR

Istorie/mediu: antrop. GLIGOR MIRCEA

Foto: MARIUS BARBIERI
MIRCEA GLIGOR

SUBPROIECTANI, COLABORATORI:

Apă, canal: sing. IOAN NISTOR
Drumuri: ing. EMIL BODEA
Sociologie și demografie: ec. SIMONA BRANIȘTE

1.2. OBIECTUL P.U.G.

Actualizarea Planului Urbanistic General al Comunei Iablanița și a Regulamentului Local aferent acestuia, corelat cu Planul de Amenajare a Teritoriului Județean, ca documentație tehnică de urbanism, are un caracter director, dar și de reglementare, reprezentând principalul instrument de planificare operațională și de coordonare a amenajării teritoriului în actuala etapă, precum și dezvoltarea localităților componente pe termen scurt și mediu.

Folosind ca metodă de lucru analiza multi-criterială a situației existente, Planul Urbanistic General scoate în evidență disfuncționalitățile și prioritățile de intervenție în teritoriu, propunând totodată, orientarea politicilor de amenajare a teritoriului în condițiile respectării dreptului de proprietate, promovării interesului public și dezvoltării durabile a Comunei Iablanița.

Planul Urbanistic General se elaborează în baza strategiei de dezvoltare a comunei și se corelează cu bugetul și programele de investiții publice ale localităților componente, în vederea implementării obiectivelor de utilitate publică necesare. Totodată, prin PUG se identifică zonele pentru care se pot institui reglementări ce nu pot fi modificate prin Planuri Urbanistice Zonale sau Planuri Urbanistice de Detaliu și de la care nu se pot face derogări.

Pe baza acestei orientări strategice, actualizarea Planului Urbanistic General și a Regulamentului Local de Urbanism aferent urmărește atingerea următoarelor scopuri:

- implementarea în plan spațial a obiectivelor strategice de dezvoltare ce au fost stabilite prin tema de proiectare;
- optimizarea relațiilor localităților cu teritoriile adiacente și cu tendințele de dezvoltare ale regiunii;
- zonificarea teritoriului administrativ în funcție de componenta spațială dominantă și activitatea umană desfășurată în legătură cu aceasta;
- stabilirea și delimitarea teritoriului intravilan;
- stabilirea condițiilor de constructibilitate și delimitarea zonelor cu restricții;
- stabilirea și delimitarea zonelor protejate;
- organizarea și dezvoltarea căilor de comunicație;
- modernizarea și dezvoltarea infrastructurii edilitare;
- precizarea obiectivelor de utilitate publică și evidențierea regimului proprietății imobiliare și a circulației juridice a terenurilor.

Problematika specifică pentru Unitatea Administrativ Teritorială analizată o reprezintă:

- relația între dezvoltare regională și teritoriul unității administrative;
- potențialul de dezvoltare economico-socială și mutațiile ce pot interveni în categoriile de folosință a terenurilor.

Obiective:

- Definirea și asigurarea cu amplasamente pentru obiectivele de utilitate publică și particulare;
- Stabilirea destinației generale și a condițiilor de constructibilitate a terenurilor din intravilan;
- Îmbunătățirea calității rețelei de drumuri;
- Protejarea localităților împotriva dezastrelor naturale;
- Dezvoltarea echipării edilitare.

SOLICITĂRI ALE TEMEI PROGRAM

Teritoriul administrativ are o suprafață de 11822 ha și cuprinde 3 sate: Iablanița - reședință de comună, Petnic și Globu Craiovei.

S-a solicitat realizarea Planului de Amenajare a Teritoriului cu piese desenate la scara: 1:25.000 sau 1:10.000, cartograme, scheme și Planurile Urbanistice Generale ale tuturor celor 3 localități la scara 1:5.000, Regulamentul de Urbanism aferent în conformitate cu legislației în vigoare la data licitației sau a documentelor ce vor apărea ulterior.

PREVEDERI ALE PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE A LOCALITĂȚILOR ÎNȚIAT ȘI APROBAT DE CONSILIUL LOCAL

În lucrare s-a ținut cont de toate aprobările date de Consiliul Local Iablașița în ceea ce privește Certificatele de Urbanism și autorizațiile de construcție eliberate până la data executării lucrării. De asemenea, s-au luat în considerare Planul de Dezvoltare Locală al G.A.L. „Poarta Alăjului”, toate PUZ-urile aprobate de către Consiliul Local în contextul presiunilor investiționale din cadrul teritoriului administrativ al comunei, precum și toate inițiativele Consiliului Local până la această dată.

EDIȚII ANTERIOARE ALE P.U.G., MODIFICĂRI SAU COMPLETĂRI

- Plan Urbanistic General Comuna Iablașița (nr. 4242/1999) – elaborat de S.C. CASE S.A.- Reșița.

1.3. SURSE DOCUMENTARE

DATE STATISTICE

Datele statistice folosite la elaborarea actualului P.U.G. au fost eliberate în anul 2010 de către Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin.

- *** Caietele statistice ale Comunei Iablașița;
- *** Recensământul populației din 2002 și din 2011, Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin.

SUPORTUL TOPOGRAFIC AL P.U.G.

Suportul topografic pentru elaborarea actualizării P.U.G. a fost pus la dispoziția proiectantului de către Primăria Iablașița la scara de 1:10.000 și 1:25.000.

1.4. BAZA LEGALĂ A ELABORĂRII DOCUMENTAȚIEI

LEGISLAȚIE DE URBANISM

- Conținutul cadru al Documentațiilor de Urbanism;
- Hotărâre nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului General de Urbanism;
- Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordin nr. 839/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 50/1991;
- H.G. nr. 382/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigențele minime de conținut ale documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru zonele de riscuri naturale;
- Hotărâre nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului General de Urbanism;
- Lege nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea nr. 26/2006 a Consiliului Superior al Registrului Urbaniștilor din România, pentru aprobarea regulamentului privind dobândirea dreptului de semnătură, cu completările ulterioare.

LEGISLAȚIA PRIVIND AMENAJAREA TERITORIULUI NAȚIONAL

- Legea 350/2001, privind amenajarea teritoriului și urbanismului, actualizată;
- Lege nr. 363 din 21.09.2006 Secțiunea I - Rețele de transport;
- Lege nr. 171 din 04.11.1997 Secțiunea a II-a - Apă, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 5/2000 Secțiunea III - Zone protejate, cu modificările și completările ulterioare;
- Lege nr. 351 din 06.07.2001 Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități, cu modificările și completările ulterioare;
- Lege nr. 575 din 22.10.2001 Secțiunea a V-a - Zone de risc natural;
- Lege nr. 190 din 26.05.2009 Secțiunea a VIII-a - Zone cu resurse turistice;
- OUG nr. 27/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul;
- OUG nr. 142/2008 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea VIII – Zone cu resurse turistice.

LEGISLAȚIE DE MEDIU

- Legea 451/2002 de ratificare a Convenției Europene a Peisajului adoptată la Florența la 20 octombrie 2000;
- Legea 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane;
- Lege nr. 265 /2006 privind protecția mediului;
- Legea nr. 426-2001 privind regimul deșeurilor;
- Legea 462/2001 privind regimul ariilor naturale protejate;
- HG 1284/2007 modificat HG 971/2011 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică;
- HG nr. 2.151/2004 privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru noi zone;
- HG nr. 382/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind exigențele minime de conținut ale documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism pentru zonele de riscuri naturale;
- HG nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;
- O.G. 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare;
- OUG 57/2007 - regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice;
- Ordin MMDD nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară în România.

LEGISLAȚIA DE PATRIMONIU

- Legea 157/1997 privind ratificarea Convenției pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei;
- Legea 575/2001 (OG 47/2000) privind protecția patrimoniului UNESCO;
- Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, completată și modificată;
- Legea 378/2001 (OG 43/2000 (R) privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, cu modificările și completările ulterioare;
- O.G. nr. 43/2000 – Republicată – privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național;
- Ordin MCC nr. 2361 din 12 iulie 2010 pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2.314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată și a Listei monumentelor istorice dispărute.

- Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 562/2003 pentru aprobarea Reglementării tehnice „Metodologie de elaborare și conținutul cadru al documentațiilor de urbanism pentru zonele construite protejate (PUZ)”.

LEGISLAȚIE CONEXĂ

- Legea nr. 107/1996 (Legea apelor);
- Legea 347/2004 (Legea muntelui);
- Codul Civil din 17.07.2009;
- Legea 46/2008 privind Codul Silvic;
- legea 251/2001, privind administrația publică locală, cu modificările ulterioare;
- OMS Nr. 536/1997, pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației;
- O.G. nr. 43/1997 - republicată, privind regimul juridic al drumurilor.

GHIDURI ȘI ALTE DOCUMENTE

- Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul-cadru al Planului Urbanistic General, aprobat prin Ordinul ministrului lucrărilor publice și amenajării teritoriului nr. 13N din 10.03.1999, indicativ GP038/99;
- Ghid privind elaborarea și aprobarea Regulamentelor Locale de Urbanism, reglementare tehnica, indicativ GM-007-2000 aprobat prin Ordin nr.21/N/2000 al MLPAT.

1.5. STUDII DE FUNDAMENTARE

(Lista studiilor și proiectelor elaborate anterior P.U.G)

1. Strategia de modernizare a institutiei – Primăria Iablașița, 2011- 2013.
2. Propuneri strategice pentru dezvoltarea turismului cultural în Banat (volum colectiv) Timișoara, 2009.
3. Planului de Management al Spațiului Hidrografic – Banat, vol 1 + vol 2 (Anexe).
4. Planul pentru Prevenirea, Protecția și Diminuarea Efectelor Inundațiilor în Bazinul hidrografic Banat, 2012.
5. Strategia de dezvoltare rurală a jud. Caraș Sever din 2007 – 2013.
6. Planul local de acțiune pentru mediu – jud. Caraș Severin, 2007 – 2013.
7. Recensământul agricol în jud. Caraș-Severin, 2010.
8. Planul de Dezvoltare Locală al Grupului de Acțiune Locală „Poarta Almăjului”.

1.6. BIBLIOGRAFIE

Bejan 1981	- A. Bejan, Contribuții arheologice la cunoașterea așezărilor rurale romane din Banat în lumina descoperirilor de la Hodoni, Timiș, în <i>Banatica</i> 6 (153-160).
Binder, 1970	- Pavel Binder, Lista localităților din Banat de la sfârșitul sec. al XVII-lea (pag. 61-68), în <i>Studii de istorie a Banatului</i> , vol II, 1970.
Boamfă 2000	- Ionel Boamfă, <i>Unele considerații referitoare la toponimia Banatului de Severin</i> , în <i>Tibiscum</i> X, 2000 (339-343).
Boldea	- L. Boldea, <i>Nobili și cneji bănățeni (1350-1450)</i> , în <i>Analele Banatului</i> , XVI, 2008.
Bona, 1995	- Petru Bona, Episcopia Caransebeșului, Caransebeș, 1995
Bona 1996	- Petru Bona, <i>Ortodoxismul graniței româno-bănățene</i> , Caransebeș, 1996.
Bona, Petrovszky	- Petru Bona, Richard Petrovszky – <i>Tibiscum și drumurile romane din Banat</i> , în <i>Studii și Comunicări – Etnografie Istorie</i> , vol II, Caransebeș, 1977
Bozu 1979	- O. Bozu, Cercetări arheologice din punctul "Cetate", comuna Lăpușnicel, jud. Caraș-Severin (I), în <i>Banatica</i> 5 (1979), p. 187-200
Bulboacă	- S. Bulboacă, <i>Localități medievale dispărute din Banat</i> , în <i>Studii de Știință și Cultură</i> , nr. 3 (14), 2008, pp. 4, 6, 7, apud www.cceol.com

- Răuț, Bozu, 1977 - Octavian Răuț, Ovidiu Bozu, Richard Petrovsky, Drumurile romane din Banat, în Banatica 4 (1977), p. 135-158.
- Câmpeanu, - Câmpeanu, R., *Intelectualitatea română din Transilvania în veacul al XVIII-lea*,
- Cotreț, 1973 - P. Cotreț, *Geomorfologia României*, București, 1973,
- Cosma, 1940 - Aurel Cosma, Pictura românească din Banat de la origini până astăzi, Timișoara, 1940.
- Drăganu 1933 - N. Drăganu – *Românii în veacurile IX-XIV pe baza toponimiei și a onomasticii*, București, 1933
- Drăgălina 1900 - P. Drăgălina, *Câteva pagini din suferințele românilor Bănățeni*, în Rev. Transilvania, nr. X din Decembrie 1900, p. 233-258
- Dumitrean, 2005 - Ana Dumitran - Completări genealogice în lumina unei noi surse documentare (31 mai 1595), în Apulum XLII, 2005, p. 279-284.
- Ehrler 1774 - J. J. Ehreler, Banatul de la Origini până acum (1774), prefață, traducere și note de Costin Feneșan, Timișoara, 1992
- Feneșan 1970 - Contribuții la istoricul învățământului în granița bănățeană, sec. VIII-XIX, în Studii de istorie a Banatului, vol II, 1970, (91-110)
- Feneșan 1979 - C. Feneșan, *Districtul românesc Mehadia la sfârșitul secolului al XIV-lea*. Banatica, 5 (1979), 265–275. 50.
- Fodorean - F. Fodorean, *Propunere pentru o clasificare a drumurilor din Dacia*, în Studia, Univ. Petru Maior, seria Historia, 2004, p. 3-13
- Fodorean, 2002 - F. Fodorean, Izvoare epigrafice privind drumurile din Dacia Romană, în Revista Bistriței, XVI, 2002, pp. 55-95.
- Frățilă - V. Frățilă, *Oiconoime bănățene slave de origine antroponimică*, în Analele Universității de Vest Timișoara, seria Științe Filologice, XLVIII, 2010, p. 145-169.
- Gecse, 2010 - Alena Gecse, Desideriu Gecse – *Istoria cu cultura cehilor din Banat*, în *Minorități în zonele de contact. Cehi și slovaci în România și Ungaria*, editori J.A.Zsolt, Peti Lehel, Cluj-Napoca, 2010
- Ghinea 2002 - Dan Ghinea, Enciclopedia geografică a României, București, 2002
- Griselinii 1779 - F. Griselinii, *Încercare de istorie politică și naturală a Banatului Timișoarei*, Viena, 1779 cu traducere și note de Costin Feneșan, Timișoara, 1984.
- Hațegan 1979 - I. Hațegan, Cavalerii teutoni în Banatul Severinului 1429-1435, în Tibiscus 5, 1979, p. 191-196.
- Hațegan 2005 - I. Hațegan, *Cronologia Banatului II/2 - Vilayetul de Timișoara*, Timișoara, 2005.
- Hațegan 2006 - I. Hațegan, *Cnejii bănățeni și lupta antiotomană*, în Tibiscus VI, 1986, p. 271-274.
- Hațegan at al 2006 - I. Hațegan, Ligia Boldea, D. Țeicu, *Cronologia Banatului. Banatul între 934-1552*, Timișoara, 2006.
- Hațegan 2006 - I. Hațegan, *Cnejii bănățeni și lupta antiotomană*, în Tibiscus, VI, 1986, p. 271-274.
- Hațegan at al 2006 - I. Hațegan, Ligia Boldea, D. Țeicu, *Cronologia Banatului. Banatul între 934-1552*, Timișoara, 2006.
- Ilieșiu 2011 - N. Ilieșiu, *Monografia istorică a Banatului*, Ed. Mica Valahie, București, 2011.
- Iorga, 1940 - N. Iorga - *Observații și probleme bănățene*, București, 1940
- Luca 2004 - S.A. Luca, *Repertoriul Arheologic al județului Caraș Severin*, București, 2004.
- Mare 2004 - M. Mare, *Banatul în secolele IV-IX*. Timișoara (2004)
- Munteanu - I. Munteanu, *Banatul istoric, 1867-1918. Ocupații. Economia*, vol. 2. Timișoara, 2007.
- Negrescu - Marlen Negrescu, *Desființarea instituției comunionului pe teritoriul fostei granițe militare bănățene*, în Analele Banatului S.N., Arheologie-Istorie, XV, 2007, pp. 177-185
- Pele, 2010 - Alexandru Pele, *Elemente lexicale străromânești*, Oradea, 2010
- Pop 2009 - I. A. Pop, *Transilvania în secolul al XIV-lea și prima jumătate a secolului al XV-lea (cca 1300-1450) în Istoria Transilvaniei*, vol I, Cluj-Napoca, 2009.

- Popovici 1904 - Gh. Popovici, *Istoria românilor bănățeni*, Lugoj, 1904.
- Posea, 2006 - Gr. Posea, *Geografia fizică a României, partea I, Univ. Spiru Haret, București, 2006,*
- Rusu 2003 - Raularian Rusu, Raport de cercetare "Evaluarea încordărilor structurale în regiunea geografică Banat și modelarea dinamicii optime a mediilor electiv locale și regionale" Grant: AT, cod CNCSIS 562, Universtatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, 2003
- Rusu 2007 - R. Rusu, *Organizarea spațiului geografic în Banat*, Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica, XLII, Ed. Mirton, Timișoara, 2007
- Simu 1924 - T. Simu, *Drumuri și cetăți romane din Banat*, Lugoj, 1924.
- Simu 1941 - T. Simu, *Organizarea politică a Banatului în evul mediu*, Lugoj, 1941.
- Timotei - J. Timotei, *Caraș Severin – monografie*, București, 1981,
- Terfaloagă, 1997 - Terfaloagă, Dumitru, *Monografia satului Iablanița din județul Caraș-Severin*, Editura Marineasa, Timișoara, 1997
- Țeicu, 2002 - D. Țeicu, *Mountainos Banat in the middle ages*, Cluj-Napoca, 2002
- Țigău 2008 - Dragoș-Lucian Țigău, *Familia nobililor Vaida în sec. XVII*, în *Analele Banatului, SN.*, Arheologie-Istorie, XVI, 2008, p. 199-219
- Țunea 2009 - Gh. P. Țunea, *Pârvova, contribuții monografice*, Reșița, 2009
- Țunea 2011 - Gh. P. Țunea, *Craina – Lăcașuri de cult*, Reșița, 2011
- Varga - E. Varga, *Statistică recensăminte după limba maternă, respectiv naționalitate, jud. Caraș-Severin 1880 – 2002.*
- * * * - *Geografia României, vol. 1. Geografia fizică*, București, 1983.
- * * * - Anuarul Socec al României Mari, 1924-1925 - de la Biblioteca Congresului S.U.A (<http://lcweb2.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId>)
- * * * <http://www.arpm7c.ro/documents/mediu2005/solul.pdf>
- * * * "http://www.geo.edu.ro/Catmin/Rom/cncsis/halde/index.php/Zona_pilot_de_cercetare_-_Caracteristici_generale
- * * * <http://www.kia.hu/konyvtar/erdely/erd2002/abetn02.pdf>

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1. EVOLUTIE

2.1.1. DATE PRIVIND EVOLUȚIA ÎN TIMP A UNITĂȚII TERITORIAL-ADMINISTRATIVE

TOPONIMIE

Toponimul Iablanița este destul de răspândit, el putând fi regăsit sub diferite forme atât în țară (sat Iablanița în Comuna Padina, Mehedinți) cât și în afara granițelor țării (în Ucraina, Serbia și Polonia). După aprecierea unor monografii numele „Iablanița” este de origine slavă, provenind din „iablunka”, cu sensul de „măr” (fruct sau pom), ori din cuvântul slav „jablan”, cu sensul de plop înalt¹.

HABITATUL ȘI EVOLUȚIA AȘEZĂRIILOR

Apariția primelor așezări umane în zonă a fost favorizată de condițiile geografice și economice specifice, care au asigurat mediul necesar satisfacerii unor nevoi primare ale omului în decursul istoriei sale. Cu certitudine, la transformarea arealului actualei comune într-un spațiu habitational, un rol major l-a avut calitatea mediului natural, exprimată prin: resursele de hrană (creșterea animalelor, vânat pescuit), materiale de construcții (lemn, piatră, lut), potențialul de apărare și adăpost în caz de pericol, mai ales pasivă, prin posibilitatea refugiului în pădurile greu accesibile din zonă. În același timp zona oferea posibilitatea practicării agriculturii și creșterii

animalelor, în lungul cursurilor de apă și prin poienile și curăturile de pe platourile Vârtoapelor și a Calvei.

Deși nu s-au făcut cercetări arheologice sistematice, dealungul timpului au ieșit la iveală pe teritoriul actualei unități administrative, mai multe urme și dovezi de locuire aparținând diferitelor epoci istorice.

Data fiind distanța și izolarea în care se găsește față de principalele centre de cercetare arheologică din Banat (Timișoara, Reșița, Caransebeș etc.), zona Almăjului și Craina² este mai puțin cercetată și cunoscută sub aspect arheologic, din această cauză nici numărul siturilor cunoscute nu este foarte semnificativ.

Potrivit Repertoriului Arheologic al Banatului și a altor studii și lucrări de specialitate publicate, cele mai vechi descoperiri arheologice de pe teritoriul actual al Comunei Iablanița datează din eneolitic, epoca bronzului și prima epocă a fierului (Hallstatt).

DESCOPERIRI PREISTORICE

1. Dintr-un loc neidentificat din hotarul satului provine o secure din piatră șlefuită. Piesa ajunge în colecția preotului George Tatuca (1860-1943), care o donează în 1931, împreună cu o altă secure de bronz Muzeului Episcopiei Ortodoxe din Caransebeș (Luca, 2010, p. 137; Terfaloagă, 1997, p. 11).

2. În hotarul satului Petnic este amintită o așezare de epoca bronzului, aparținând grupului cultural Balta Sărată (Luca, p.199, apud Rogozea 1995a).

3. În anul 1882, într-un loc neprecizat s-a descoperit un depozit de bronzuri, denumit „Iablanița I”, din care 7 celturi au fost achiziționate de preotul local George Tatuca (1860-1943), ajungând mai târziu în diferite colecții muzeale (Luca, 2010, p. 123; Terfaloagă, 1997, p. 11).

4. În anul 1890, în aval de gară, la cca. 1 km spre Cheile Globului, au fost descoperit un alt depozit de bronzuri, atribuit perioadei Hallstatt A1-2 (denumit Iablanița II), format din 18 celturi. Potrivit localnicilor descoperirea s-a făcut pe o terasă situată la poalele Dealului Viilor, între râul Mehadica și Valea Satului. Piese respective au ajuns ulterior în muzee din Viena, Orșova și Caransebeș (Luca, 2010, p. 123; Terfaloagă, 1997, p. 11).

Printre alte obiecte arheologice semnalate, fără a se cunoaște locul de proveniență se mai numără o unealtă de bronz a ajuns la Școala normală Caransebeș, două securi de piatră și o secure din epoca bronzului la Muzeul Băile Herculane. Piese respective au aparținut preotului Tatuca din Iablanița.

În 1925-1926 s-a descoperit întâmplător la baza unui bloc uriaș de piatră de sub dealul Stretin (Strecin), situat în apropiere de linia ferată un vas de ceramică neagră, cu un tezeur monetar de aur și o candelă de argint. Informațiile asupra datării lor sunt contradictorii, unii martori direcți susținând apartenența lor romană, alții maghiară (regele Andrei al Ungariei). Din păcate piesele s-au pierdut în timp, cu toate că a fost anunțată predarea lor la Muzeul din Drobeta Turnu-Severin. (Terfaloagă, 1997, p.11-12).

DESCOPERIRI DE EPOCĂ ROMANĂ

Teritoriul administrativ al comunei este situat pe un tronson de drum roman secundar ce lega drumurile romane principale – Dierna-Tibiscum cu Lederata-Tibiscum, pornind de la castrul roman Praetorium, în lungul văii Craiova, trecând apoi prin depresiunea Almăjului spre Vărădia de azi. Existența acestui drum este confirmată de prezența a numeroase descoperiri aparținând acestei perioade, între care amintim:

- Unul dintre cele mai importante drumuri romane din Dacia, având legătură cu marele drum ce trecea prin Moesia de-a lungul Dunării, începea la gura râului Cerna, unde roanii au

² În lucrarea sa "Nume de localități", Iosif Bălan definește Craina în felul următor: "In partile sudice ale Banatului spre nord de teritoriul Megiei (Mehadia) se afla un teritoriu muntos plin de pasuni si chei. Acest teritoriu care cuprinde hotarele comunelor: Pirvova, Lapusnicel, Petnic, Iablanița, Crusovat, Cuptoare, Mehadica, Verendin, Luncavita, Cornea se numeste Craina, iar prin partea sudica a Crainei curge Râul Craiova".

întemeiat așezarea de la Trans-Dierna (Orșova)³. De aici drumul mergea spre miez-noapte până la Ad-Mediam (Mehadia), apoi la castrul Praetorium (așezat lângă actualul pod Bolvașnița de pe șoseaua Băile Herculane – Timișoara), continuând apoi spre Saganus (Domașnea) și Tibiscum (Jupa) spre Sarmisegetuza, capitala Daciei Romane. Este foarte posibil ca acest drum să fi traversat și estul teritoriului comunei, traseul lui fiind mai puțin cunoscut în zonă.

- Din acest drum la Praetorium se desprindea un drum lateral ce pleca spre vest, traversând dealul Strajița, apoi actualele localități Iablanița, Petnic și Lăpușnicel, urmărind culmile dealurilor Glavanel, Belcovăț și Cioaca. Prezența lui este marcată în punctul „Znamăn” sau „Piatra Împăratului”, la limita cu Lăpușnicelul, de un *miliarium* decoperit *in situ*. Această piesă din piatră cioplită, cu cinci fețe, o înălțime de 1,82 m și 0,32 m lățime este realizat din tuf; textul păstrat lacunar indicând ca moment probabil al ridicării lui sfârșitul sec. al III-lea – începutul sec. al IV-lea. Din acest punct drumul transversa apa Craiovei, pentru a continua spre vest peste culmea pârvovei către Depresiunea Almăjului și spre nord, către castrul de la Teregova (Ad Pannonios). Calea antică a drumului roman, a cărei infrastructură constă dintr-un singur strat, de pietriș și piatră de râu rulată, având lățimea de 6 m, grosimea în ax de 30 cm și prevăzut cu margini laterale⁴.
- În lungul acestui drum descoperiri de epocă romană (urme de ziduri, monede) mai sunt semnalate la poalele dealului Strajița, dar locul astăzi nu se mai cunoaște.
- În spatele cimitirului actual al satului Petnic, în punctul „Var”, au fost descoperită o piatră funerar, provenind de la mormântul unui soldat roman. Piatra unerară păstrată astăzi pe mormântul familiei Domășneanu Gheorghe, păstrează urmele unei inscripții descifrată *Deis Menibus Chitestivus Valentinus Miles Cohortes III* (Țunea, 2011, p. 93).
- De asemenea, în punctul „Seliște” pe malul pârâului cu același nume au ieșit la iveală cărămizi și ceramică romană.⁵
- În colecții particulare din zonă se mai găsesc:
 - degetul unei statui imperiale de bronz;
 - în colecția lui Ion Ionescu se află două obiecte din bronz aparținând perioadei romane (Luca, 2010, p. 137).
- Bibliografia de specialitate evidențiază existența unor cariere de piatră de epocă romană la Iablanița și Petnic, de unde s-a exploatat piatră necesară ridicării castrelor Ad-Mediam și Praetorium (Luca, 2010, p. 137)⁶.

DESCOPERIRI DE EPOCĂ FEUDALĂ

- În imediata apropiere a satului Petnic, punctul „La Morminți”, situat în partea estică a satului s-a descoperit un grup de morminte ce aparțineau unei comunități locale de sec. XIV-XVI (Țeicu, 2002, 62).
- În amintirea localnicilor se păstrează informația că pe lângă coliba săteanului Giurgică Iosif (Șișioc), pe locul lui Pușchiță Nicolae s-au descoperit urmele fundației unei biserici (Țunea, 2011, p. 93). Confirmarea informației ar indica existența în acest areal a unui sat medieval, dispărut în timp.
- Vechea vatră a satului Iablanița, aflată pe cursul superior al Văii Satului, avea propriul cimitir în care se găsea vechea biserică de lemn, construită în 1740 și arsă de turci în 1788. Amplasamentul acestui cimitir se găsește pe actualul izlaz aflat deasupra satului, lângă drumul de hotar.

DESCOPERIRI MONETARE

³ *Istoria României*, vol.I, Ed. Academiei Române, București.

⁴ Fodorean, p. 70.

⁵ Luca, 2010, p. 199,

⁶ *Wollmann 1973*, p. 115; *1996*, p. 264; *Boroneanț 2000*, p. 134 și 135; **** 2000*, p. 304-305.

- Este semnalată descoperirea întâmplătoare în anii 1925 sau 1926 la baza unui bloc uriaș de piatră de sub dealul Stretin (Strecin), din apropierea liniei ferate a unui vas de ceramică neagră, care conținea mai multe piese din aur și o candelă de argint. Informațiile asupra datării lor sunt contradictorii, unii dintre martori direcți susținând apartenența lor romană, alții maghiară (regele Andrei al Ungariei). Din păcate piesele s-au pierdut în timp, cu toate că a fost anunțată predarea lor la Muzeul din Drobeta Turnu-Severin. (Terfeloagă, 1997, p.11-12).

Pentru perioada post-romană nu sunt semnalate descoperiri și vestigii în teritoriul Comunei Iablanița. Acest fapt se datorește în bună măsură și cercetărilor limitate efectuate în zonă.

Menținerea legăturilor imperiului, după părăsirea Daciei de către Aurelian este confirmată de către descoperirea unor tezaure monetare și monede izolate aparținând unor emisiuni posterioare anului 272, efectuate în sudul Banatului. În acest context și ținând seama de faptul că teritoriul comunei este situat în imediata apropiere a cetăților Mehadia și Orșova (Dierna), aflate în anumite perioade în stăpânirea directă a Imperiului roman de răsărit apoi în a celui Bizantin, asemenea descoperiri nu sunt excluse.

Administrația austriacă, pe motive de centralizare și supraveghere a comunităților locale din zona de graniță, mai ales după războiul cu turcii din 1737-1739, au trecut la o politică de comasare și transferare a satelor pe amplasamente mai ușor de supravegheat și controlat. În zona Craina acest proces a început relativ târziu, după anul 1780, durând mai mulți ani, cu o întrerupere în timpul războiului cu turcii de la 1788-1789.

DATE PRIVIND EVOLUȚIA ISTORICĂ ȘI SOCIALĂ A ZONEI CRAINA

După cucerirea romană acest spațiu geografic a aparținut provinciei Dacia Superior, până la retragerea acestora la sudul Dunării (anul 271 d.C.), în timpul împăratului Aurelian (270-275).

În perioada feudală timpurie, Banatul reintră în sfera de influență a Imperiului Bizantin, după 535, odată cu unificarea provinciilor nord-dunărene recucerite de bizantini în timpul împăratului bizantin Iustinian (527-565). Pentru această perioadă nu sunt semnalate descoperiri și vestigii în teritoriul comunei.

La limita dintre mileniul I și mileniul II d.C. Zona din sud-estul Banatului, în care este situată Craina, a făcut parte din voievodatul lui Glad – Athum, de la care după cucerire a trecut în stăpânirea maghiară, formând Banatul de Severin. Centru de putere pentru acest spațiu a fost cetatea Mehadie, amintită documentar în 1317, în contextul disputelor dintre marea nobilime maghiară și rege, în jurul căreia s-a constituit mai târziu Districtul Mehadie. Acest district a fost amintit documentar la 1376, într-un act de donație al regelui maghiar Ludovic de Luxemburg, dat în cetatea Mehadie. Referindu-se la Craina, Viorel Achim consideră că era o structură de putere locală aflată sub controlul imperiului româno-bulgar al Asăneștilor. Posibil ca toponimul respectiv să se refere la aceeași unitate politico-geografică care ulterior, sub unguri va primi denumirea de Mehadica⁷.

Potrivit cercetătorului C. Feneșan, izvoarele cunoscute până în prezent nu ne îngăduie o delimitare clară a districtului Mehadie în secolul al XIV-lea, dar documentele de sec. XV-XVI, arată că acest district a înglobat localitățile cuprinse în culuarul Timiș-Cerna, pe sectorul Teregova-Orșova. Dar cum nu poate fi vorba de o unitate administrativ teritorială închisă, în decursul timpului satele de graniță al acestui district au pendulat între jurisdicția Mehadia și a districtelor învecinate, Caransebeș și Almăj⁸.

Amintim mai jos câteva date istorice care au marcat și configurat istoria locală în spațiul geografic în care astăzi este situată Comuna Iablanița.

1233 - Apare în documente Banatul de Severin cu centrul la Turnu Severin și apoi la Caransebeș.

1241 – Are loc marea invazie tătaro-mongolă, una din coloanele acestora intrând în regatul maghiar pe valea Dunării și culuarul Timiș-Cerna.

1317 – Apare în documente Cetatea Mehadia, în contextul luptelor pentru preluarea tronului Ungariei de către Carol Robert (Iusztin, 2013, p.507).

⁷ Teicu, 2002, p. 189.

⁸ Feneșan, 1979, p.270.

1343-1347 – După această perioadă sunt amintite documentelor cele mai importante districte bănățene: Ilidia, Almăj, Sebeș, Caran, Carașova, Bârzava, Comiat, Lugoj și Mehadia⁹.

1376 - Este menționat documentar districtul Mehadia, situat în jumătatea sudică a culuarului Timiș-Cerna și includea în jur de 30 de sate (Țeicu, 1998).

1385 – Domnul Țării Românești Dan I. (1383-1386), atacă sudul banatului și cucerește cetatea Mehadiiei. Cu acest prilej sunt distruse și bunuri ale familiei Timișel.

1429 - Regele Ungariei, Sigismund de Luxemburg întărește linia Dunării cu ajutorul cavalerilor teutoni. În acest context sunt cedate teutonilor cetățile Banatului de Severin, printre care și cetățile Mehadia și Almăj.

1429 - Regele Ungariei, Sigismund de Luxemburg întărește linia Dunării cu ajutorul cavalerilor teutoni. În acest context sunt cedate teutonilor cetățile Banatului de Severin, printre care și cetățile Mehadia și Almăj, din districtele românești cu același nume. La această dată de cetatea Mehadica aparțineau un număr de 224 cnezate românești, cu un număr de 1112 țărani liberi (Hațegan, 1979).

1432 - În vara anului 1432 are loc o puternică incursiune otomană în Banatul de Severin, conduse de Ali bei și Vlad Dracul, care după lupte crâncene, îl cuceresc distrugând apărarea cavalerilor teutoni care cad - cei mai mulți - vitejește în luptă (prezența lor va fi doar nominală, până în 1436 (Hațehan 2006).

1457 - Districtul Mehadia și Banatul de Severin se numără printre districtele privilegiate din comitatul Banatul de Severin cuprinse în diploma lui Ludovic V Postumul.

1510 – Au loc puternice acțiuni antiotomane împotriva pašalâcului turcesc al Timișoarei, conduse de către banul de Severin, Băla din Caransebeș.

1524 - Comitatul Banatul de Severin este desființat, odată cu căderea cetății Severinului în mâinile turcilor. Locul său de fapt și de drept este luat de comitatul Banatul de Lugoj-Caransebeș aflat sub autoritatea principilor Transilvaniei.

1526 – Are loc celebrta bătălie de la Mohaci, unde își pierde viața înseși regele, după care a urmat conflictul dintre voievodul Transilvaniei Ioan Zapolya și Ferdinand de Habsburg pentru coroana ungară.

1527 - Este amintit „Craiu Iovan”, sub numele de de „țar Iova”, fost căpitan în oastea ui Ioan Zapolia, domnul Ardealului și al Banatului montan, care s-a pus în fruntea unei cete de peste 5000 de oameni, jefuind Craina și Almăjul. Tradiția spune că reședința sa a fost dealul, ce se numeste până azi „Țerova”, situat între Borlovenii – noi și Pârvova (T.Velea).

1545 – Din districtele Mehadia, Caransebeș și Orșova au fost recrutați luptători care au participat la instalarea ca domn în Țara Românească a lui Basarab cel Tânăr. Asemenea recrutări au avut loc și în 1552 la instalarea lui Radu Vodă Ilieș.

1551 – Gabriel Báthory emite prin cancelaria sa de la Alba Iulia un act de privilegiu, care reconfirmă vechile privilegii ale celor opt districte românești din Banat, obținute la 1457 de la regele maghiar Ladislau V.

1552-1716 – În urma căderii regatului maghiar, Banatul este ocupat de turci și transformat în provincie otomană, cunoscut sub numele de vilayetul Timișoara.

1552 - Cetatea Mehadia este cucerită de către turci, satele din fostul district omonim aflate la nord sunt incluse în districtul Caransebeș, din cadrul Banatului de Lugoj-Caransebeș.

1594-1596 - Are loc răscoala antiotomană a românilor bănățeni, împotriva ocupației otomane, condusă de vlădicul Teodor, împreună cu Ioan din Lugoj. În urma acestor acțiuni caransebeșenii și lugojenii recuceresc de la turci centrele Bocșa și Făgetul, precum și o serie de sate, eliberând complet teritoriile fostelor districte.

1658 - Acațiu Barcsay, fost ban al Lugojuului și Caransebeșului, cedează turcilor cetățile Lugoj și Caransebeș, precum și sudul Banatului ca preț al numirii sale pe scaunul princiar al Transilvaniei.

1688 - Generalul austriac Veteranii ocupă cea mai mare parte din teritoriu fostului Banat al Lugojuului și Caransebeșului. Acum acest teritoriu apare pentru prima dată sub numele de comitatul Severin.

⁹ I. A. Pop, *Transilvania în secolul al XIV-lea și prima jumătate a secolului al XV-lea (cca 1300-1450) în Istoria Transilvaniei*, vol I, Cluj-Napoca, 2009

1695 - Localitățile din zonă cad din nou în mâinile turcilor în urma contra-ofensivei acestora din 1695, când recuceresc cetățile Lugoj și Caransebeș. În cursul războaielor dintre austrieci și turci, din perioada 1690-1695 localitățile din zonă au mult de suferit.

1699 - Pacea de la Karlowitz recunoaște apartenența Banatului de Lugoj – Caransebeș la Pașalâcu de Timișoara. Zona va rămâne sub autoritate turcească până la 1716, când cade cetatea Timișoarei și Banatul este ocupat de austrieci.

1718 - În urma păcii de la Pasarovicz turcii pierd definitiv Banatul, noua provincie intrând în componența imperiului habsburgic. Fostului district Mehadia îi este alipit la 1720 și districtul Almăj, formând împreună districtul Orșova.

1725 – Au avut loc furtuni violente, ploi și inundații care au afectat puternic mare parte din localitățile din zonă, astfel încât administrația austriacă a fost nevoită să acorde scutiri la plata impozitelor pentru acel an locuitorilor din satele Pârvova și Iablanița.

1737-1740 - Are loc un nou război între Austria și Turcia pe teritoriul Banatului. În 1738 populația locală puternic afectată de măsurile luate de administrația militară austriacă se revoltă împotriva noilor stăpâni, alăturându-se turcilor. În februarie 1738 izbucnește o epidemie de ciumă, ultimele cazuri fiind înregistrate în sudul și vestul provinciei în 1740. Această epidemie a făcut multe victime și în satele Lăpușnicel, Iablanița Crușovăț și Pârvova. Tot în această perioadă a avut loc și un puternic cutremur de pământ resimțit în zonă. (Foaia Diecesană, nr. 43 din 1903; P. Dragalina în Transilvania X, 1900).

1739 - În contextul războiului turco-austriac, purtat pe teritoriul Banatului izbucnește în februarie 1738 epidemia de ciumă, care a făcut un număr important de victime în Craina, cele mai afectate fiind comunele Meredica; Pârvova, Lăpușnicel; Iablanița și Crușovăț, epidemia fiind asociată cu un cutremur de pământ resimțit cu groază în zonă (Drăgălina, 1900, p. 251).

1753 – Administrația austriacă include populația românească din zonă în sistemul de apărare al graniței bănățene prin înființarea unităților de plăieși, formate din cei mai de încredere localnici.

1767-1774 – Sub conducerea colonelului Papilla începe procesul de militarizare a graniței bănățene se înființează primele unități de grăniceri înrolați în zonă, formate din localnici. Istoria acestor unități parcurge următoarea etapă:

- 1767: S-a înființat regimentul de graniță româno-bănățean nr. 13, care în decursul timpului va purta mai multe denumiri;
- 1769: Regimentul de graniță nr. 72;
- 1775: Regimentul de infanterie de graniță romano-ilir;
- 1798: Regimentul de graniță valaho-ilir nr. 13;
- 1838: Regimentul de graniță valaho-bănățean nr. 13;
- 1849: Regimentul de graniță romano-bănățean nr. 13.

Din punct de vedere militar, pe timp de pace regimentul era format din 12 companii, care aveau arondate un număr variabil de comune grănicerești.

1773 - Zona de graniță a Banatului este vizitată de împăratul Iosif al II-lea, care la 17 mai a trecut prin Caransebeș – Mehadia și Bozovici, traversând și teritoriul celor două comune (Bona, op cit, p. 32). Tot acum au fost militarizate și satele din Craina, Almăj și Clisură. Tot în acest an au fost incluși în unitățile militare de grăniceri și locuitorii satelor din Craina, Almăj și Clisură.

1774 – Conscriptia militară din toamna acestui an, făcută din necesități militare în vederea cunoașterii situației bărbaților apti pentru armată, dezvăluie în cele trei sate următoarea situație:

- Iablanița cu 222 bărbați din care 144 erau complet apti pentru serviciul militar;
- Petnic, cu 114 bărbați din care 78 apti pentru serviciul militar;
- Globu Craiovei, cu 94 bărbați din care 54 apti pentru serviciul militar.

1775-1777 – Sunt emise o serie de legi și decrete imperiale privind organizarea și înființarea școlilor în fiecare sat (*Ratio educationes*).

1778 - La 1 februarie Banatul sub numele de *districtus Temessiensis*, va fi încorporat în Ungaria, din ordinul împărătesei Maria Tereza.

1779 - Banatul este împărțit administrativ în trei comitate: Caraș, Timiș și Torontal.

1788 - Au loc o serie de incursiuni turcești în Bant, prilej cu care sunt afectate și satele din ținutul

Craina și Almăj. După război se face o nouă conscripție asupra locuitorilor, care dezvăluie faptul că în satele aparținătoare de Compania de grăniceri Petnic erau recenzați un număr de 3856 locuitori din care 2067 bărbați. În cele trei sate ale comunei actuale situația era următoarea: Iablanița 635 locuitori (349 B); Petnic 256 locuitori (139 B) și Globu Craiovei 430 loc. (229 B). pierderile suferite în timpul războiului au fost de 10 familii dispărute în totalitate la Iablanița, 8 la Petnic.

1805 – S-au înregistrat ploi diluviene care au produs mari pagube materiale, în animale și oameni, localităților de pe cursul Craiovei.

1807 - Prin diverse regulamente, în special Constituția confiniară din 1807, în graniță funcționau școli românești și germane, iar fiecare companie avea propriul medic și personal sanitar, acordând asistență medicală gratuită. (p. 78-80).

1810 – În noaptea de 13 iunie, alte ploi diluviuale au afectat zona, apele umflate ale Craiovei distrugând 40 case în satul Globu Craiovei, 20 de victime umane și numeroase animale. Aceleași ape au provocat pagube importante locuitorilor din Iablanița, unde au murit patru oameni, au fost distruse un rând de case și mai multe vite. Pe lângă inundații în perioada următoare declanșarea unei epidemii de tifos a secerat de asemenea multe vieți în zonă.

1817 - Pe un Penticostariu al vechii biserici din Lăpușnicel se menționează că la 23 octombrie 1817 prin zonă a trecut împăratul (*Francisc I al Austriei, 1768-1835*) și împărăteasa (*Carolina Augusta, 1792-1873*). Cu acest prilej a fost inaugurat și drumul construit pe valea Calva, care lega satele Petnic de Lăpușnicel.

1821 – Se înființează la Caransebeș o școală menită să pregătescă prin cursuri intensive pe viitorii dascăli din comunele grănicerești.

1845 – În Craina funcționa compania Petnic, care îngloba 6 dintre localitățile actualelor comune, Iablanița, Mehadica și Lăpușnicel, la care ulterior s-a adăugat Șumița, sat de coloniști cehi, înființat în 1828.

1850 – Conform constituției confiniare din 1850, proprietățile imobiliare ale grănicerilor erau înscrise în cartea funduară de pe lângă judecătoria de la Bozovici ca proprietate deplină a grănicerilor.

1850 – A fost dată o nouă constituție ce dădea o serie de drepturi și libertăți pentru românii grăniceri din Banat, prin care:

- Se recunoștea existența unei administrații proprii și dreptul de utilizare a limbii române.
- Se consemna drepturi sporite grănicerilor în comparație cu prevederile constituției din 1807, inclusiv trecerea bunurilor materiale în proprietatea grănicerilor.
- Se anulau vechile restricții ale constituției din 1807 și se acorda dreptul de a învăța o meserie, de a face comerț și de a urma orice instituție de învățământ.

1866 - Are loc războiul dintre Austria și Prusia, război la care a participat și regimentul grăniceresc nr. 13 din Banat.

1867 - La 17 februarie s-a semnat acordul privind constituirea monarhiei dualiste austro-ungare, iar la 8 iunie, prin încoronarea lui Francisc Iosef I, împăratul Austriei, ca rege al Ungariei se naște oficial statul dualist.

1871 - În urma instaurării dualismului austro-ungar și trecerea Banatului în componența Ungariei a fost desființat Regimentul de graniță româno-bănățean nr. 13. Acest regiment funcționa cu 12 companii. Satele Lăpușnicel și Pârvoava făcea parte din compania Petnic. (Bona, 1996, p. 34).

1872 - În noile condiții politice și strategice, prin decret imperial se desființează regimentele grănicerești din Banat, inclusiv Regimentul de graniță româno-bănățean nr. 13. Prin actul de desființare se prevede ca bunurile acestor unități militare să fie împărțite comunităților locale.

1873 – (noiembrie) Prin legea XXVII se trece la o nouă organizare administrativă în Banat. Acum sunt înființate comitatele: Severin, Timiș, și Torontal. Cu acest prilej fostele cercuri ale regimentului de graniță devin preturi. Potrivit noii împărțiri administrative localitățile actualei comune Iablanița aparțineau de Pretura Caransebeș, notariatul cercual Iablanița, pentru satele Iablanița și Petnic și notariatul cercual Mehadica, pentru Globu Craiovei. (Negrescu, 2007, p. 179-180).

Tot acum, prin legea din 15 iunie 1873 a fost creată Comunitatea de Avere cu sediul la Caransebeș.

1879 - Prin trecerea bunurilor fostelor unități grănicerești în posesia comunităților locale ia ființă și

este recunoscută legal Comunitatea de avere, a fostului *Regiment confiniar româno-bănăţean nr. 13. 1881* - la naştere comitatul Caraş-Severin, prin unirea comitatelor Caraş şi Severin, care s-a menţinut în cea mai mare parte în limitele avute şi după 1918.

În cadrul noii împărţiri administrative satele actualei comune Iablaniţa aparţineau de plasa Orşova, cercul notarial Iablaniţa.

1918 – În ziua de 14/27 noiembrie 1918 la Caransebeş s-au întrunit delegaţi ai consiliilor naţionale din satele „Comitatului Caraş-Severin”, care au ales pe cei cinci delegaţi la „Marea Adunare Naţională Română” de la Alba Iulia. Printre delegaţii participanţi la Caransebeş s-au numărat Ion Balaci din Iablaniţa, Matei Armaş din Petnic şi Alimpie Fişteag din Globu Craiovei. După 1918, satele comunei Iablaniţa aparţin de plasa Orşova, secretariatul cercual la Iablaniţa.

1919 - După revenirea Banatului la România, localităţile Iablaniţa, Petnic şi Globu Craiovei fac parte din plasa Mehadia. Tot după primul război mondial a fost construit drumul pe Valea Craiovei prin Cheile Globul Craiovei, drum care permitea trecerea căruţelor şi carelor.

1925 - Prin reforma administrativă din 1925 satele Iablaniţa, Petnic şi Globu Craiovei vor fi trecute în componenţa Judeţului Severin nou înfiinţat, plasa Orşova (R.Rusu, 2007, p. 223).

1949 – Odată cu noua împărţire administrativă satele actualei comune Iablaniţa aparţin de regiunea Timişoara, raionul Almăj-Mehadia, cu reşedinţa la Mehadia.

1956 – În noua împărţire administrativă comuna Iablaniţa cuprinde toate cele trei sate actuale, fiind încadrată în raionul Orşova, regiunea Banat.

1968 – la naştere judeţul Caraş-severin cu reşedinţa la Reşiţa, din care face parte si comuna Iablaniţa, cu actuala structură administrativă.

2.1.2. CARACTERISTICI SEMNIFICATIVE ALE TERITORIULUI ŞI LOCALITĂŢILOR, REPERE ÎN EVOLUŢIA LOR SPAŢIALĂ

2.1.2.1. AŞEZARE SPAŢIALĂ

Comuna Iablaniţa este situată în partea sudică a judeţului Caraş-Severin, la limita cu jud. Mehedinţi, în bazinul mijlociu al Râului Cerna-Bela-Reka. Zona mai este cunoscută îndeosebi sub numele de Craina Bănăţeană. Craina este o provincie bănăţeană intrată în memoria documentelor habsburgice la 1724. Numele ei de origine slavă defineşte un ţinut de margine, situat la poalele Munţilor Semenici, făcând legătura dintre aceştia şi Munţii Almăjului dar fără a depăşi culuarul Timiş-Cerna. Acest ţinut cuprindea localităţile actuale: Cănicea, Cornea, Cruşovăţ, Cuptoare, Domaşnea, Globul Craiovei, Iablaniţa, Lăpuşnicel, Luncaviţa, Mehadica, Pârvova, Petnic, Teregova şi Verendin (Terfaloafă, 1997, p. 10).

Coordonatele geografice ale localităţii reşedinţă de comună – Lăpuşnicel, sunt 22⁰ 19' 00" longitudine estică şi 44⁰ 58' 01" latitudine nordică.

Din punct de vedere geografic, comuna Iablaniţa este situată la poalele nord-estice a Munţilor Almăj, la limita dintre aceştia şi depresiunea intamontană Mehadica, fiind străbătută de cursul inferior al râului Craiova, cu afluenţii săi pâraiele Calva, Selişte şi Slătnic. Teritoriul administrativ al comunei, coboară şi spre est, în bazinul râului Mehadica, care străbate partea estică al UAT.

Depresiunea Crainei este delimitată la vest de Dealurile Prigorului (Ţerova, Selinu, Şumiţa etc.), care delimitează spre est depresiunea Almăjului, spre nord de culmile domoale ale Semeniciului şi spre sud de către Munţii Almăjului, fără a depăşi la est culuarul Timiş – Cerna.

În cadrul acestui spaţiu geografic teritoriul administrativ al comunei Iablaniţa cuprinde un areal variat ca altitudine, ce urcă de la suprafeţele restrânse de câmpie, ale Mehadicei şi Craiovei, situate în amonte de cheile Globului, cu o altitudine de cca. 300 m, până la spre zonele înalte ale Munţilor Almăj, unde se apropie de 900 m, pe culmile dealului Belcovăţ (891 m).

Relieful teritoriului administrativ se prezintă etajat pe mai multe trepte morfologice, după cum urmează:

1. treapta depresionară, formată din Lunca Mehadicei şi cea a Craiovei, în amonte de intrarea râului în cheile Globului. Zona are o funcţionalitate predominant agricolă,

bazată pe cultura cerealelor și a plantelor furajere cu o componentă urbană (satele Iablanița, Petnic și Globu Craiovei).

2. zona piemontană și premontană, formată pe seama depozitelor de fliș situate la nord-est de culmile Munților Almăjului, cu altitudini de 400-600 m, formată din dealurile: Calva, Cremenița, Vârtoape, Baria, Streza, Giel etc. Zona are o funcționalitate preponderent agro-pastorală, favorizată de suprafețele extinse de pășuni și fânețe, precum și pomicolă, acestea deținând un loc important între activitățile agricole ale regiunii;
3. trepta montană înaltă, formată din culmile nord-estice ale Munților Almăj, căreia îi putem atribui o funcționalitate predominant pastorală, și de exploatarea resurselor forestiere, formată din culmile Belcovățului, Vârful Nalt, precum și culmile din bazinul superior al Sverdinului;

Întreg teritoriul administrativ al comunei este situat în bazinul hidrografic Cerna–Bela-Reka.

Sub aspect etnic spațiul este definit prin prezența unor comunități închegate de populație românească, în mijlocul cărora dealungul timpului și-au găsit locul și cetățeni de alte etnii, dar în număr nesemnificativ.

2.1.2.2. SCHIMBĂRI ALE VETREI ȘI EVOLUȚIA URBANISTICĂ A LOCALITĂȚILOR ÎN TIMP

Localitățile Comunei Iablanița sunt așezări specifice zonelor de deal, premontane, fiind amplasate pe cursul inferior al principalului râu ce străbate ținutul – Râul Craiova, fiind parte componentă a unei zone de trecere cunoscută sub denumirea de Craina Bănățeană. Acest spațiu geografic are un trecut milenar și puternice tradiții culturale, în care se împletesc valorile etnice cu ocupațiile tradiționale ale locuitorilor legate de creșterea animalelor și prelucrarea lemnului.

În Evul Mediu, majoritatea așezărilor omenești erau situate de-a lungul rețelelor hidrografice, a drumurilor de acces și în alte locuri favorabile habitării umane (dacă putea fi asigurată apa ca prima cerință), cum sunt depresiunile, culoarele, văile și terasele. În această perioadă, evoluția istorică a așezărilor din zonă este strâns legată de evoluția întregului Banat. Desigur condițiile de habitat erau total diferite, pădurile ocupând încă suprafețe întinse. Satele în perioadele străvechi erau mici dar numeroase, un sat fiind format în medie din 10-15 gospodării. Pe teritoriul actualei comune Iablanița documentele istorice și memoria locală păstrează numele unor foste vetre precum: Zăgujeni (Zegosan); Preseț (Pressnyes); Halandin; Războinic (Rakzbojnik); Valaleț (Valalecz); Preseț; Calva; Slătinic (Bordeee); Kyralmazeye (Câmpul Regelui); Kyskyralmezeye (Poiana Mică a Regelui) etc.

Deși zona a reprezentat un spațiu habitational propice de-a lungul istoriei, prezența comunităților umane fiind favorizată de condițiile naturale și de calitatea și cantitatea resurselor existente, actualele așezări sunt relativ tinere. Toate trei satele au fost amplasate pe actuala vatră, la sfârșitul sec. al XVIII-lea și începutul sec. al XIX-lea (1783-1805), în urma măsurilor luate de administrația austriacă de comasare și sistematizare a vechilor așezări românești, în vederea unui control mai sigur asupra populației locale.

Datele istorice și tradiția locală păstrează încă amintirea fostelor vetre a satelor, avută înainte de comasare. Așa cum s-a amintit în trecut pe teritoriul actual al comunei erau mult mai multe așezări. Unele au fost distruse în urma deselor războaie și calamități care au lovit zona, altele se regăsesc în vatra actualelor localități.

Potrivit monografiei Comunei Iablanița, vechea vatră a localității era situată în bazinul superior al Pârâului Sverdinul Mic și al Văii Satului, un afluent al Craiovei, care curge prin estul actualei așezări. Insuficiența surselor de apă i-a determinat pe locuitorii acestei văi să capteze cursul superior al Sverdinului Mic. Vechea vatră a așezării este ilustrată inclusiv pe hărțile militare austriece de la sfârșitul sec. al XVIII-lea (1770). Deși pregătirile pentru strămutarea localității au început încă din 1783, declanșarea războiului din 1788 între Imperiul Otoman și cel Austria, cât și rezistența populației românești a determinat prelungirea proiectului până în 1805, când acesta a fost realizat integral.

Actuala așezare Globul Craiovei, este rezultatul contopirii dintre două sate principale.

Din istoria zonei Craina, unde sunt situate și actualele sate ale comunei Iablanița, redăm mai jos câteva date de istorie locală, după cum urmează:

IABLANIȚA

Alte denumiri: u. *Jablanica*;

- 1402- Jabolkina (Suciu);
- 1439 – Jablanc (Othens);
- 1500 – Jablanowo (Suciu);
- 1501 – Jablanicza (Griselinii)
- 1547 – Jablanycza (Suciu);
- 1552 – Jabolchyna (hartă);
- 1553 - Jabasnya (Suciu);
- 1574 – Jebelcyza, Jabalczyn, Jebelcye (Suciu);
- 1591 – Gabelczina (Suciu).
- 1603 – Jybolczina (Suciu);
- 1690 – Sabelnitza (Marsigli)
- 1700 – Jabalcniza, (Suciu);
- 1840 – Jablonicza, (Suciu).

TOPONIMIE

Potrivit autorului monografiei satului Iablanița, toponimul ar proveni din slavul „iablonka”, având sensul de „măr”. O altă variantă, tot de origine slavă ar putea fi „jablanu” cu aceiași semnificație.

Nu poate fi exclusă nici varianta slavului „jablan”, cu sensul de „plop înalt” (*Populus pyramidalis*). Pentru această variantă pledează prezența în zonă a plopului piramidal, dar mai ales prezența în apropierea vechii vetre a satului, a unei păduri întinse de plop numită „Topol(a)”, cuvânt ce trimite la substantivul de origine slavă plop (*Populus alba*) (Terfeloagă, 1997, 6).

LOCALIZARE

Satul Iablanița este situat în sud-estul județului Caras-Severin, făcând parte din ținutul istoric al Crainei bănățene. Vatra veche a satului era situată mai la sud, cu cca. 2 km, în locul cunoscut sub numele de Valea Satului. În cazul localității Iablanița se apreciază că vatra veche a satului a fost situată pe locul numit „Săliște” (Bona, 1996, 174). Amplasarea satului pe actuala vatră este legată de măsurile luate de autoritățile militare habsburgice după răscoala de la 1737-1738, dar mai ales în preajma și după războiul din 1788, când multe din fostele așezări risipite prin poienile și văile din regiune au fost unificate, populația locală fiind adusă în zone mai ușor de supravegheat.

Vatra actuală a satului se întinde pe mai bine de 2 km în lungul Văii Craiova și Mehadica și a drumului național Oravița-Bozovici-Iablanița (DN 6). Limita intravilanului este întretaiată alături de cele două râuri și de alte două cursuri de apă, pâraiele Seliște și Valea Satului.

Satul Iablanița se învecinează cu hotarele satelor : Mehadia, Plugova, Globu Rau, Crusovat, Petnic, iar pădurea din teritoriul satului se învecinează cu pădurile satelor Prigor și Lăpușnicel.

Aceste două râuri se unesc în partea sud-estică a localității, străbat Cheile Globului și se varsă în Râul Bela-Reca, afluent al Cernei bănățene.

REPERE ISTORICE¹⁰

Sec XIV - În sec. al XIV-lea este atestată existența unui voievod cu numele de Milutin, cneaz al Mehadiei. Din acest voievodat a făcut cu siguranță parte și comunitățile românești situate pe actualul teritoriu al Comunei Iablanița.

Sec XIV - În sec. al XIV-lea este atestată existența unui voievod cu numele de Milutin, cneaz al

¹⁰ Cele mai multe date cu caracter istoric au fost preluate din lucrarea monografică: Monografia satului Iablanița județul Caras – Severin, autor: Dumitru Terfăloagă. Din aceste considerente pentru multe date nu va fi menționată sursa. Datele provenind din alte surse vor fi indicate distinct.

Mehadiei. Din acest voievodat a făcut cu siguranță parte și comunitățile românești situate pe actualul teritoriu al Comunei Iablanița.

1402 – Voievodul Transilvaniei, Nicolae Csáki judecă procesul dintre cnezii Dragomir fiul lui Nexe și Blasiu de Kyralmezeie, pe de-o parte și nobilii Petru, Mihail, Hălmeag și Cristofor Deș de Timișel, pe de-altă parte, în privința moșiilor Iablanița, Zalyn și Kyralmezei din districtul Mehadia. În urma procesului se hotărăște ca moșiile Iablanița și Zalyn să rămână familiei Deș de Timișel, în timp ce posesiunea Kyralmezei să revină cnezilor săi. Este prima mențiune documentară în care apare satul Iablanița sub forma Iabalchena (Hațegan, 2006, p. 160; Terfaloagă, 1997, 17).

1425 – Are loc o nouă dispută între nobili de Timișel și trei cnezi locali, dispută soluționată de către Pipo Socolari, comite al Timișoarei în favoarea familiei Timișel. Disputa va fi soluționată definitiv trei ani mai târziu de către Sigismund de Luxemburg, regele Ungariei, care dispune ca satele Iabalchena și Zalyn să rămână pentru vecie familiei Timișel.

1436 – Este amintit Iwan, fiul lui Paul de Iablano, ca martor la punerea în posesie asupra moșiei Kyralmezeie a lui Ivan Zenths, care deja deținea proprietăți la Iablanița și înainte de acea dată.

1447 - Ion Huniade, guvernatorul Ungariei, reconfirmă dreptul de proprietate pentru fiii lui Petru de Timișel, asupra mai multor sate bănățene, printre care și Iabalnița.

1480 - Săpân al moșiei Iablanița este amintit Stephan Zenthesy de Iablanowa.

1501 – Este amintit ca stăpân al moșiei Volphangus Zenthe de Iablanicza.

1529 – Paul Zenthe, stăpânul Iablaniței, pentru sprijinul acordat lui Ferdinand de Habsburg, îi sunt confiscate toate bunurile, acestea fiindu-i dăruite unui susținător al său Mihai Sebessy. Printre bunurile deținute de familia nobiliară Szenthe în zonă se numără satele Iablanița și Glob, precum și prediile Podmely (Submal), Zegoșan (Zăgulen), Pressynecz (Preșăți), Waralyecz (Vălălăt), Raczbojnik (Rărboinic), Kalva din teritoriul actualei comune, dar și altele precum Budessynecz (neidentificat) și Chrova (Țerova-Lăpușnicel).

1547 – Este amintit satul Iablanița, alături de Glob (Globu Craiovei) într-un act de danie prin care regina Isabela, soția lui Ioan Zapolya, devenită regentă a fiului său minor, îl răsplătește pe fidelul ei, nobilul Sebessy Mihaly, cu posesiunile Iablanița și Glob, precum și prediile Kalwa, Podmelyk, Zegosan, Pressyncz, Budessyncz, Cherowa, Waralyecz și Rachbonyk, din districtul Mehadiei, luate de la infidelul Paul Zenthe.

1552 – Familia nobiliară Banffi deține părți din moșiile Iablanița și Zalyn

1564 – Între timp Sebessy pierde cele două moșii, încheind o convenție cu un alt nobil local, Gașpar Osztrovy, pentru a-l sprijini în dobândirea mai multor bunuri printre care și moșiile Iablanița și Glob.

1654 – Din documente reiese că urmașii lui Mihai Sebessy fac eforturi pentru recuperarea bunurilor de la Iablanița, Globu, precum și părțile deținute din moșiile Pricop, Valaleț, Răsboinic Valchiapolia Budissincz, Perniș și Gladnik.

1569, 1574 și 1577 – Mai apar documente de proprietate care se referă la Iablanița și teritoriile mărginașe).

1590 – Într-un document din acest an face referire la un urmaș pe linie maternă al familiei Szenthe, Tuardini Imre, care primește de la unchiul său, rămas fără urmași prin donație; întregul sat Iablanița, și părțile de moșie deținute la Zăgujeni, Gherliște, Valaleț, Războinic, Precop, precum și Pășunea Globu de Sus, Popova, Țerova, Krivikza, Periș de sus și de Jos, Prenicz (Pentic ?), Zlatinik, Gubanachva și Simonocz, din districtul Mehadiei.

1603 – Într-un document de la această dată sunt menționați toți proprietarii care dețin moșii pe teritoriul actualei comune, dintre care la Iablanița sunt menționate familiile: Szegedi cu 2 porți; Simon cu 1; Osztrovi 2; Csorcok cu 1; Ruskai Giorgi cu 2 și Banffi cu 2 porți (poarta era echivalentă cu 10 case de iobagi) (Terfaloagă, 1997, 27).

1607 – Principele Ardealului, Sigismund Rakotzy, dăruiește nobilului Lody Simon Horvat, protocalitan al Caransebeșului și soției sale, Boronkai Susana, nobilă din Almăj, satele Iablanița, Teregova, Dalboșeț și Șopot, pe lângă moșiile ereditare Gârbovăt și Potoc.

1738 – În urma acestor războaie se declanșează o epidemie de ciumă, care în perioada 1738-1739, în urma căreia s-au înregistrat numai în satele Iablanița și Globul Craiovei 676 de morți.

1740 – Documentele menționează construirea unei biserici, probabil din lemn, biserică care va fi arsă de turci în timpul războiului din 1788 (Tunea, 2011).

1773 – Are loc militarizarea satelor din Craina, printre care și Iablanița.

1788 – Incursiunile turcești din Banat au afectat puternic satele din regiunea Craina și Almăj, printre care și actualele sate ale comunei. Este amintită bejenia unei mari părți dintre locuitorii Iablaniței peste Mureș, sub conducerea preotului Tatucu, de unde au revenit în toamna anului 1788, după alungarea turcilor, când și-au găsit satele complet arse.

1792 – Începe mutarea satului pe actuala sa vatră, proces care datorită rezistenței populației locale s-a încheiat câțiva ani mai târziu.

1808 – Este amintită existența unei școli grănicerești, frecventată de un număr de 26 elevi (16 băieți și 10 fete) coordonată de către preotul local Gh. Trailovici și de către căprarul Dumitrașcu Bârcei, din partea armatei.

1817 – La 23 octombrie 1817 prin zonă trece împăratul Francisc I al Austriei, după cum menționează o însemnare de pe un Penticostariu al vechii biserici din Lăpușnicel.

1821-1825 – Se construște actuala biserică din Iablanița, din piatră și cărămidă arsă de către meșteri locali sub conducerea „maistărului” Johannes Krivianski. Sfințirea noii biserici s-a realizat de către Nicolae Stoica al Mehadii, cu un sobor de preoți, în timpul păstoririi preotului Gheorghe Trailovici.

1828 – A fost pictat iconostasul actualei bisericii de către zugravul Ștefan din Oravița.

1824 – Vechea școală din pământ, amintită în 1808 este înlocuită cu alta nouă din lemn.

1835 - Comandamentul General Bănățean de la Timișoara aprobă ridicarea mai multor școli în satele aparținătoare de compania Petnic, lucrări pentru care alocă importante fonduri bănești: Iablanița – 673 florinți și 37 helleri; Petnic - 493 fl. 53 hl; Pârvova – 516 fl. 27 hl; Lăpușnicel – aceeași sumă; Mehadica 573 fl. 14 hl. În același an a fost ridicată noua școală din piatră și cărămidă de la Iablanița, alături de locuința învățătorului. Școala era situată pe actualul amplasament de lângă biserică și primărie. În 1906, când necesitățile au impus o nouă clasă, clădirea vechii primării a fost transformată în școală.

1871 – În urma reorganizării militare a graniței bănățene, satul Petnic devine sediul companiei cu același nume, din care fac parte localitățile: Petnic, Iablanița, Lapușnicel, Globucraiovei, Mehadica, Pîrvova și mai târziu Șumița.

1873 – Noua împărțire administrativă imparte satele actualei comune la două prețuri diferite, în timp ce Globucraiovei Prținea de pretura Teregova, notariatul cercual Mehadica, satele Petnic și Iablanița aparțineau de Pretura orșova, notariatul cercual Iablanița (Negrescu, 2007, p. 179-180)

1906 – Despărțământul ASTRA din Caransebeș, la stăruinșa preotului local Tatucu, înființează la Iablanița prima bibliotecă populară.

1923 – s-a înființat la Iablanița o „agentură” a ASTREI, prilej cu care s-a inaugurat și Casa Culturală din localitate.

1925 – În urma noii împărțiri administrative din decembrie 1925 Banatul românesc este împărțit în trei județe: Caraș, Timiș-Torontal și Severin. Satele actualei comune Iablanița erau incluse în jud. Severin, plasa Oravița.

EVOLUȚIA URBANISTICĂ A LOCALITĂȚILOR COMUNEI IABLANIȚA ÎN SEC. XVIII ȘI SEC. XIX

Analizând informațiile istorice privind habitatul în această zonă geografică, după datele cuprinse în harta Banatului din 1740, datorată lui Reinier și Iosué Ottens, se constată că așezarea cu acest nume se găsea în hotarul actualei comune, dar mai spre sud, în lungul unui curs de apă secundar. Este aceeași localizare pe care și tradiția locală o da satului vechi, situat pe cursul superior al Văii Sfârdinul Mic. Utilizarea semnului convențional de

biserică pentru toate aceste sate confirmă existența unor așezări închegate, suficient de puternice economic pentru a-și permite un lăcaș de cult. Desigur, este vorba de biserica de lemn construită de către comunitate în 1740 și incendiată de turci în cursul războiului din 1788-1789.

Câțiva ani mai târziu pe harta Banatului datorată lui Griselinii, din 1766 sunt ilustrate toate cele trei localități, respectiv Iablașița, amplasată pe vechea vatră a „satului vechi”, satul Petnic figurat aproximativ pe același amplasament și Globu Craiovei (Globograjova) având vatra amplasată la confluența a două cursuri de apă, respectiv pe actualul amplasament. Toate aceste date confirmă demararea procesului de comasare a satelor în zonă și întârzierea acestui proces în cazul Iablașiței.

Diferența dintre cele două materiale cartografice este legată de lipsa ilustrării amplasamentului localității Petnic la 1740 și de aredarea amplasării satului Iablașița pe vechea sa vatră de la Valea Satului, un afluent al văii Craiovei.

În cazul Globu Craiovei, deja Griselinii așează vatra satului la confluența dintre valea Craiova și

pârâul Sletnic. Cele mai importante date privind evoluția urbanistică a satelor componente ale actualei comune Iablașița apar pe hărțile militare din 1770 și 1864.

~1770 (1769-1772) „Ridicarea Josefină” (surse: Arhivele Statului București- fond clișee; *Az első katonai felmérés. Erdély és a Temesi bansag, DVD, ed. „Arcanum”, Budapest, 2005*, dezvăluie următoarea situație în cazul satului Iablașița.

Pe aceste hărți vatra satului Iablașița este situată mai la sud-vest, în bazinul superior al văii Satului, cum este

cunoscut în prezent cursul superior al pârâului Sverdinul Mic. Satul, cu numele de *Jablonilza*, apare pe vechiul amplasament, ca un sat puternic dispersat, format din mai multe parcele cu dimensiuni diferite, formând gospodăriile, înconjurate de livezi și terenuri agricole. Datele oficiale amintesc existența la 1774 în Iablașița a unui număr de 209 case, din care 18 case aparțineau administrației (case erarhiale) preoților, meseriașilor, dar și multe case goale, părăsite de către locuitori. Totodată așezarea dispunea de o biserică, amintită documentar încă din 1740.

Infrastructura de transport a așezării nu este suficient de bine conturată, totuși se poate percepe existența unui drum ce leagă satul de „drumul mare” ce străbate zona, urcând paralel cu râul Craiova. Drumul satului se întâlnește undeva la nord-vest de sat, cu un alt drum ce urcă dinspre Calva continuând apoi spre satul Putna, de pe valea râului Prigor. De asemenea se remarcă existența unui drum de hotar care plecând din drumul satului cobora spre sud către poienile și pădurile din bazinul râului Sverdinului Mare.

Ca dotări, așezarea dispune de o instalație hidraulică (moară) situată pe un iaz, în amonte de confluența râurilor Craiova cu Mehadica, pe teritoriul actual al localității. Tot aici drumul satului intersecta drumul ce urca pe Valea Globului.

„A doua hartă militară a Regatului Maghiar și Banatului Timișan” (1864/9)

scoate în evidență caracteristici de sistematizare certe, structurate în jurul a trei nuclee de locuire, situate pe cele două maluri ale râului Craiova, legate între ele printr-un pod peste râu. Unul dintre aceste nuclee era structurat în jurul drumului ce urca în lungul râului, și celălalte două, inegale ca dimensiuni, sunt situate pe malul opus, pe o stradă relativ paralelă, delimitate de o pătrundere puternică a râului în versant și dispariția teraselor.

Organizarea satului și dotarea lui (apariția arhitecturilor majore, religioase sau civile), numărul gospodăriilor, sistemul de proprietăți și suprafețele de teren, situația demografică, implicarea în diferite evenimente istorice, pot fi urmărite prin documente, conscripții, recensăminte, statistici pe parcursul ultimilor 200 de ani.

Se constată totuși o deplasare a vetrei principale de locuire spre malul drept ale râului, unde sunt amplasate biserica și alte clădiri administrative. La această dată rețeaua stradală, inclusiv structura urbanistică a așezării capătă un aspect organizat, cu clădiri aliniate la stradă și cu importante suprafețe de grădini între șirurile de gospodării, conturul așezării capătă tot mai pregnant caracteristicile unui sat răsfirat în lungul cursului de apă.

Trecerea de pe un mal la celălalt se face cu ajutorul unui pod, situat în partea nord-vestică a cartierului de pe malul stâng și la mijlocul cartierului mare de pe malul drept.

Pe lângă podul amintit un al doilea pod traversează râul, la capătul străzii care străbate cartierul principal de pe malul drept al Craiovei. De asemenea, comunitatea mai dispune de două mori prevăzute cu iazuri alimentate din râu. Cea mai importantă suprafață de teren de pe cele două maluri ale râului sunt acoperite cu grădini și culturi agricole.

Formarea graniței bănățene dar mai ales promulgarea „Normei regia”, a reglementat înființarea și funcționarea școlilor de pe teritoriul imperiului, acordand tuturor comunităților naționale dreptul de a avea școli și biserici proprii și a impus dezvoltarea învățământului în teritoriul Regimentul de graniță româno-bănățean nr. 13 cu sediul în Caransebeș înființat încă din anul 1767, atât în limba română cât și în limba germană.

La 1810, în cadrul companiei Petnic, de care aparțineau satele Petnic, Iablanița, Lapușnicel, Globucraiovei, Mehadica, Pîrvova și Șumița. În aceste condiții existența unei școli la Iablanița este plauzibilă încă din perioada anterioară războiului turco-austriac de la 1788-1789. Documentele militare ale regimentului de grăniceri valaho-ilir menționează existența în cadrul companiei Petnic la 1808, a unui număr de 9 școli cu 184 de elevi din care 1 de categoria I, 5 de categoria a II-a (Petnic, Globucraiovei, Pîrvova) și 3 de categoria III-a (Lăpușnicel). La 1910 în cadrul companiei Petnic sunt menționate 6 școli, din care 2 de categoria I (Iablanița și Mehadia); 3 de categoria a II-a (Petnic, Globucraiovei, Pîrvova) și 1 de categoria III-a (Lăpușnicel).

Datele de mai sus atestă existența școlii din Iablanița la 1808, înființarea ei fiind condiționată atât de încheierea procesului de strămutare a satului pe actuala vatră, proces întârziat atât de reticiența localnicilor, dar mai ales de izbucnirea războiului, cât și de dimensiunile și importanța comunității. La acea dată aici frecventau școala un număr de 26 de elevi (16 băieți și 10 fete).

După unele aprecieri¹¹ localul inițial al școlii era construit din nuiiele lipite cu pământ, un nou local fiind ridicat în 1824 din lemn, pentru ca la 1835 să se construiască o școală nouă din materiale solide; piatră și cărămidă.

În cea ce privește biserica, prima mențiune de spre existența unui lăcaș de cult datează din 1740, după războaiele turco-austriece. Era desigur vorba despre un lăcaș ridicat din lemn pe vechiul amplasament al satului, distrus în cursul războiului din 1788-1789.

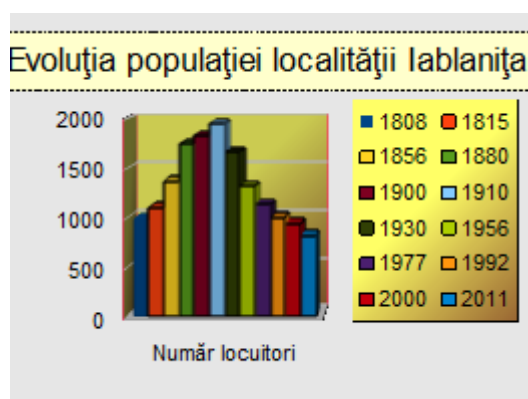
După transferul satului pe actuala vatră se apreciază că inițial localnicii și-au ridicat o bisericuță din nuiiele, lipite cu lut, pentru ca în perioada 1821-1825 să fie ridicată actuala biserică din piatră și cărămidă.

Hărțile germane, editate la 1910 - *Generalekartw von mitteleuropa*, evidențiază pentru toate satele actualei comune extinderea procesului de dezvoltare urbanistică a vetrei așezării, precum și prezența actualelor lăcașuri de cult. Este de remarcat rolul major în economia locală al sălașelor de pe hotar, prin numărul și distribuția lor spațială. În unele zone aglomerarea acestor adăposturi era mai mare, de obicei aceste aglomerări suprapuneau vechea vatră a fostelor sate din perioada premergătoare reorganizărilor de la sfârșitul sec. al XVIII-lea.

Situația actuală a localității, raportată la cea din a doua parte a sec. al XIX-lea este caracterizată prin continuarea fărâmițării parcelariului inițial și îndeșirea locuirii. Se constată, de asemenea resorbția cartierului din partea sud-estică a satului, în apropiere de confluența Văii Satului cu râul Craiova și extinderea spre est, pe malul stâng al Mehadicei în lungul DN 57 B, precum și în apropierea gării. Astăzi cursul râului în intravilan este parțial amenajat în preajma podului care leagă cele două componente principale ale localității, dar malurile sale sunt în general lipsite de construcții, datorită riscului ridicat de inundații pe care îl are.

Cât privește populația se poate urmări destul de clar evoluția acesteia în decursul ultimelor trei secole. Primele date despre populația satului Iablanița parvin din conscripțiile și documentele regimentului de graniță bănățean.

- 1717 – conscripție austriacă 80 de case, cu cca. - 400 de locuitori;
- 1749 – conscrip. Bisericească 124 case - 620
- 1757 – conscripție austriacă 130 case - 650
- 1774 – conscripție militară 209 case - 970
- 1790 – conscripție militară - 635

Scăderea drastică a numărului de locuitori între cele două conscripții se datorează pierderilor masive de populație în decursul războiului din 1788-1789. În această perioadă numai din Iablanița s-au pierdut definitiv 12 familii.

- 1808 – sunt înregistrați - 997 locuitori;
- 1815 - 1100 locuitori;
- 1856 - 1365 locuitori;
- 1880 - 1741 locuitori;
- 1900 - 1829 locuitori;
- 1910 - 1953 locuitori;

¹¹ Trefeloagă, 1997, p. 149

- 1930 - 1656 locuitori;
- 1956 - 1311 locuitori;
- 1977 - 1135 locuitori;
- 1992 - 992 locuitori;
- 2000 - 935 locuitori;
- 2011 - 816 locuitori.

Din punct de vedere etnic populația majoritară a constituit-o populația românească, la care s-au adăugat în procente ne semnificative și alte etnii; țigani, unguri, germani, sârbi etc., dar ponderea acestora nu a depășit 95 %, exceptând anul 1930 când prezența unei comunități de 92 țigani, a coborât acest procent la 93 %.

În cea ce privește maximum numărului de locuitori s-a înregistrat în 1910, în contextul dezvoltării economice a satului bănățean, beneficiarul unei perioade relativ liniștite în contextul dezvoltării relațiilor de tip capitalist și în lumea satului. Datele recensământului de la 1910 sunt ilustrate de următoarele date:

Suprafața (iugăre)	13640	Total populație	1953
Case	380	- bărbați	995
- din piatră/cărămidă	286	- femei	958
- din piatră/pământ	58	După etnie	
- din lemn	36	- români	1864
Acoperiș case		- maghiari	46
- țiglă	291	- germani	17
- șindrilă	89	- altă etnie	26

Sursă: Recensământ 1910. Transilvania, 1999

Primul război mondial și schimbările politice survenite va contribui la schimbarea trendului demografic, care se va adânci în perioada comunistă pe fondul emigrării populației tinere spre oraș și a îmbătrânirii populației rămase.

În decursul evoluției sale economia localității a avut la bază agricultura și în principal creșterea animalelor. Terenurile fertile din lunca Mehadicei și a Craiovei, precum și terasele joase a apelor au permis extinderea culturilor agricole. Se cultivă în general cereale, porumb, leguminoase, cartofi etc., iar în preajma sălașelor și a gospodăriilor pomi fructiferi și legume. Suprafețele importante de fânețe și pășuni deținute au influențat puternic creșterea animalelor, în special a ovinelor și bovinelor. Astăzi cultivarea viței de vie este prea puțin prezentă.

Un rol important în economia locală la jucat pădurile, atât prin exploatarea și prelucrarea lemnului cât și prin resursele de hrană oferite animalelor de către crângurile și poienile acestora.

Prezența unor cursuri de apă cu debite importante, precum Amehadica și craiova, a permis practicarea pisciculturii, pentru satisfacerea unor nevoi locale.

De asemenea, în cadrul comunității și-au desfășurat activitatea familii de meșteri locali, care au practicat tâmplăria, zidăria, fierăritul, dar și alte ocupații și meserii pe care lumea satului le-a impus.

Sursele pentru hărțile folosite sunt: <http://arhivportal.arcanum.hu/maps/html/katfelm>
<http://lazarus.elte.hu/hun/digkonyv/topo>

PETNIC

Alte denumiri: r. Petnik; u. *Petnek*

- 1603 – Petnik (Suciu), Petuik (Pesty Frigyes: : Szörény II. 444);
- 1690 – Petnic (Marsigli)
- 1717 – Petnikul (Pesty);
- 1808 – Pettnik (A. János: Tekintő II, 793)
- 1829 – Petnic (Suciu);
- 1840 – Pettnik (Suciu);
- 1888 – Pettnik (János);
- 1909 - Petnic (János);
- 1913 – Petnek (Suciu).

TOPONIMIE

Localitatea Petnic a fost atestată documentar la 1603 sub numele de Petuik. N. Iorga consideră că acest oiconim este de origine slavă, de mare vechime (Iorga, 1940, 20), fără a adăuga alte explicații. În aceeași măsură însă, oiconimul poate proveni de la antroponimul „Petru cel Mic”, de unde ar deriva *Petric*, ortografiat *Petuik*. Adoptarea unui antroponim ca și oiconim este un fapt destul de frecvent întâlnit în toate zonele țării.

LOCALIZARE

Așezarea este localizată pe cursul inferior al râului Craiova, la confluența acestuia cu pârâul Calva. Vatra satului dezvoltându-se în decursul timpului în jurul principalului drum de circulație care străbătea zona, legând Mehadia de depresiunea Almăjului. Dacă până aici drumul urmărea cursul Craiovei, de aici urca pe valea Calva spre Lăpușnicel și mai departe spre Almăj.

Datorită deselor năvăliri dușmane oamenii locului au fost nevoiți să se retragă spre zone mai ferite, prin poieni ori pe văi mai puțin accesibile, din preajma principalelor drumuri de circulație al zonei – Orșova – Mehadia – Teregova – Caransebeș și Mehadia - Depresiunea Almăj, pe Valea Craiovei.

Deși intră relativ târziu în memoria documentelor (1603), începuturile așezării pot fi mult mai timpurii, dacă ne gândim că documentele istorice menționează în zonă o serie de așezări, astăzi dispărute, precum Kalva de Jos, Calva de Sus, Valaleț, Războinic etc., a căror locuitori în decursul timpului s-au putut instala aici. Accesul se face din DN 57 B, care leagă localitatea de restul lumii.

REPERE ISTORICE

Prezentăm mai jos câteva din datele istorice accesibile, care au jalonat istoria acelei comunități, după momentul intrării sale în memoria documentelor:

1603 - Este amintit satul Petnic sub numele de Petuik, în posesia familiilor nobiliare Fiáth de Armeniș și Caransebeș și Pribékn. Satul cu aproximativ 79 de case de iobagi era așezat la confluența dintre văile Calva și Craiova. Așezarea este mai veche, deoarece înainte de ultimul război cu turcii se crede că era așezat în amonte pe valea Calva, în lunca unde erau terenurile agricole (Pesty Frigyes, 1878, II, p. 445)¹². Conoscând faptul că în zonă sunt cunoscute așezări precum Calva, amintită documentar în 1540 și Calva de Sus și Calva de Jos amintite în 1590, până la noi cercetări nu poate fi exclusă aserțiunea că la originea actualei așezări pot sta una din așezările amintite, sau altele.

1527 – Craiul Iovan, fost căpitan a lui Zapolia, ulterior haiduc și-a avut tabăra pe dealul Țerova situat între satele Borlovenii Noi și Pârvova.

1528 - Este reamintită localitatea Pârvova, sub numele de Porho.

1581-1602 – La intervenția lui Ștefan Gârlișteanu este blocată vânzarea mai multor moșii din zona Banatului de Munte, printre care și moșia Pârvova, care împreună cu alte moșii (Teregova, Prilipeți, Rudăria, Bolvasnița, Mehadica etc.) se găsesc în centrul unei dispute successorale dintre familiile nobiliare Gârliște și Ombozii.

1717 – Conscripția cancelariei austriece efectuată în Banat după preluarea acestuia de la turci arată că la Petnic erau 42 de case, locuite de populație românească.

1737-1739 – În timpul războiului dintre austro-turc populația Petnicului este afectată de o epidemie de ciumă, care a făcut multe victime în zonă. În aceeași perioadă a avut loc și un cutremur de pământ care a omplificat disperarea și teama locuitorilor.

1745 – Se construiește o biserică din lemn pe fundament de piatră, la Petnic, având hramul” Sf. Apostoli Petru și Pavel”. Se pare că sfârșitul acestui locaș de cult este legat de războiul austro-turc, din anii 1788-1789, când multe dintre bisericile din zonă au fost distruse (Țunea, 2011, p. 94).

1768 – Împăratul Iosif al II-lea a trecut prin satul Petnic în drum spre Mehadia, împreună cu generalul Papilla, în cadrul vizitei pe care o face în zona de graniță.

1773 – Cu toată opoziția locuitorilor, autoritățile militare austriece dispun ca satele din Almăj și cele din Craina: Pârvova, Lăpușnicel, Globu Craiovei, Petnic, Iablanița, Crușovăț, Cuptoare și Mehadica

să se alătura la batalionul românesc de la Jupalnic, proces încheiat un an mai târziu.

1775 – Odată cu reorganizarea regimentului româno-ilir nr. 13 și formarea celor 16 companii, la Petnic va funcționa compania a V-a, căreia îi erau arondate 6 sate: Pârvova, Lăpușnicel, Globu Craiovei, Petnic, Iablanița și Mehadica, cu 810 oameni buni de slujbă și 384 semi-invalizi.

1788 – Incursiunile turcești în Banat din acea perioadă vor afecta puternic și satul Petnic, precum și întreg Banatul Montan.

1799 – S-a înregistrat o iarnă foarte grea și friguroasă ce a început la 20 noiembrie, în urma căreia grănicerii au avut mult de suferit (N. Iorga, *Observații și probleme bănățene*, București, 1940 p. 114)

1822-1823 – S-a zidit din piatră și cărămidă arsă actuala biserică din satul Petnic, de către meșteri locali sub conducerea „maistărului” Johannes Krivianski și a preotului Giurgică C-tin (Țunea, 2011, p.94).

1824 – S-a sfințit biserica satului iar în 1828 s-a zugrăvit tinda

1834 – Potrivit unei însemnări pe un Octoih, tipărit la Râmnic în 1763, și aflată în colecția bisericii din localitate, școala din Petnic a fost ridicată în 1834, în timpul păstoririi preotului C-tin Giurgică, învățător fiind Lepădat Domaschnianu (N. Iorga, *Observații și probleme bănățene*, București, 1940 p. 90).

1838 – Este pictată biserica din sat în timpul păstoririi aceluiași preot. Hramul bisericii este „Sf. Valile cel Mare și se sărbătorește la 1 ianuarie, spre deosebire de hramul satului care se ține la 29 iunie, de ziua Sf. Apostoli Petru și Pavel.

1860 – Este pictată biserica din Pârvova de către Nicolae Hașa, elev și ginere al pictorului iconar Dimitrie Turcu.

1871 – Este desființat Regimentul de graniță româno-bănățean nr. 13, inclusiv compania Petnic, din care făcea parte și Pârvova. În acest context Pârvova își pierde statutul de comunitate grănicerească, dar se va bucura de o parte din bunurile fostei unități militare, care au fost împărțite comunităților locale.

1873 – Prin noua împărțire administrativă a Banatului, fostele cercuri ale regimentului de graniță devin preturi. Noua structură administrativă plasează Petnicul în cadrul preturii Orșova, notariatul cercural Petnic, din comitatul Severin.

1894 – Prin purtarea de grijă a preotului, biserica din Petnic a fost renovată în 1894.

1907 – S-a refăcut acoperișul la turnul bisericii din Petnic, vechea învelitoare din șindrilă fiind înlocuită cu tablă de cupru. (Țunea, 2011, p.103).

1910 – Au avut loc grave inundații în zonă, apa Râului Craiova inundând mai multe gospodării. Inundațiile au provocat moartea a trei oameni și a mai multor animale (Țunea, 2011, p. 104).

1912 – A fost ridicată casa parohială din satul Petnic sub patronajul preotului Ioan Chendi și a anteprenorului Căprioru Petru.

1925 – Împărțirea administrativă din acest an va include satul Petnic în plasa Oravița, secretariatul cercural nr. 3 – Iablanița, din cadrul nou înființatului județ Severin.

În perioada când Petnicul a fost reședința companiei a V-a aici s-au construit prin munca și cheltuiala locuitorilor din satele aparținătoare o serie de clădiri, cu scop cultural, economic și militar, precum: cazarma companiei, cancelaria pentru conducere, școala, biserica și alte utilități, pentru buna desfășurare a activităților în zona de graniță. Clădirile erau construite trainic, din cărămidă arsă și piatră, acoperită cu țiglă solzi, ele rezistând până în zilele noastre în centrul satului, unde în prezent locuiesc mai multe familii de localnici.

Mărturii cartografice și urbanistice

~1770 (1769-1772)- “Ridicarea Josefină”
dezvăluie următoarea situație în cazul satului Petnic.

Vatra inițială a satului era situată pe malul stâng, în aval de actuala vatră, la baza ogașului Vârtoapea Mare, sub dealul Vârtoapele

Gielului. Vatra satului se întindea în lungul drumului până în amonte de sat de unde trecea pe malul opus, traversa Pârâul Calva, urcând culmea dealului cu același nume. Acest drum suprapunea pe anumite sectoare vechiul drum roman ce cobora dinspre Almăj spre Mehadia.

Odată cu ridicarea topografică, din 1772, zestrea edilitară a localității era compusă dintr-un număr de 72 de gospodării/case în care luciau un număr de 85 de familii (82 familii valahi, 1 familie preoți și 2 familii de țigani). Comunitatea locală dispunea de o biserică ortodoxă, ridicată din lemn la 1745 (v. Țunea, 2011, p. 94), precum și alte clădiri ale administrației militare și civile.

În partea opusă a satului peste râu apar parcele delimitate, posibile grădini și gospodării temporare ale localnicilor. Și aceste gospodării risipite aparțineau din satului propriu-zis. Beneficiind de un aport important de apă, comunitatea și-a realizat un număr de 3 instalații hidraulice, mori sau/și joagăre pentru prelucrarea lemnului, din care două în amonte de sat și una în aval.

Dacă după războiul turco-austriac de la 1737-1739 și epidemia de ciumă care a afectat localitatea, ucigând nu mai puțin de 8 familii, populația comunei intră treptat într-un proces de stabilizare și creștere, atingând în jurul anului 1774 peste 450 de locuitori. Dar războiul din 1788-1789 va avea un impact important asupra populației locale, în urma acestuia cel puțin 8 familii, cu cca. 50 de membri au dispărut cu totul, morți fugiți în alte zone sau prizonieri la turci.

„A doua hartă militară a Regatului Maghiar și Banatului Timișan” (1864/9) scoate în evidență

în primul rând strămutarea fostei vetre a satului, pe un amplasament nou, situat pe conul de depuneri de la confluența pârâului Calva cu râul Craiova. În urma proceselor de unificare și comasare a vechilor sate de la sfârșitul sec. XVIII și începutul sec. XIX, noua așezare capătă o mai mare consistență și importante elemente de sistematizare, pe o structură care se păstrează până astăzi. Mă refer la modul de raportare a

celor cca. 80 de gospodării și clădiri publice față de rețeaua stradală geometrizată, și structurată în lungul p. Calva, întretăiată median de drumul ce urca spre Globu Craiovei.

Parcelele, perpendicular la stradă au lățimi relativ egale, dar lungimi diferite, în funcție de posibilitățile de încadrare în morfologia terenului. Parcela este împărțită în două părți, spre stradă casa de locuit și curtea, delimitată spre Casele sunt aliniate la stradă, având curtea delimitată spre interior de grajdul pentru animale și alte acareturi, iar în spatele acestora grădina. Dar nu toate gospodăriile dispun de grădini, unele datorită terenului îngust datorită prezenței malurilor râului și a versanților abrupti nu dispun de suficient spațiu pentru grădini.

De asemenea, piața centrală, situată pe malul stâng al pârâului amintit, aproape de vărsare, mărginită de clădiri publice: biserică, sediul comandamentului companiei de grăniceri etc. Zestrea așezării era completată cu trei mori, alimentate prin iazuri proprii situate: 1 în amonte, a doua în apropiere de biserică și ultima în aval de sat.

Infrastructura de transport este structurată în jurul drumului ce urcă în amonte pe malul stâng al Râului Craiova, până la intrarea în sat, unde trece peste un pod pe partea dreaptă a râului urcând spre Globul Craiovei. Din centrul satului se desprinde sub forma unei străzi drepte și largi, drumul amenajat între timp pe pârâul Calva, care lega direct satul Petnic cu Lăpușnicelul, urmărind un traseu mai puțin abrupt și mai apt pentru transport.

Ocupațiile locuitorilor sunt ilustrate de prezența livezilor și a terenurilor agricole situate pe

culmile joase ale dealurilor Calva și Cremenița. Pricipalele terenuri agricole și fânețe erau situate, ca și astăzi de alt fel, mai ales în lunca îngustă a Craiovei și pe terasele înalte și culmile dealurilor din împrejurimile satului.

Situația urbanistică actuală comparativ cu a doua parte a sec. al XIX-lea este ilustrată de schimbările survenite în dimensiunea inițială a parcelariului, îndesirea locuirii și extinderea vetrei inițiale. Extinderile cele mai semnificative se înregistrează în amonte, în jurul vechiului drum spre Globu Craiovei și în aval, unde vatra se extinde și pe malul stâng al râului. Drumul actual păstrează vechiul amplasament, o corecție ușoară suferind în zona podului peste râul Craiova, unde a fost îndreptat. O ușoară extindere a satului se înregistrează și în amonte, pe pârâul Calva, în afara vetrei inițiale.

GLOBU CRAIOVEI

Alte denumiri: u. *Globukrajova*; Kiskirály-mező.

- 1547 – Glob (Suciu);
- 1557 – predium Glosy (Suciu);
- 1590 – Also Glob, Fels Glob (Suciu);
- 1603 – Kis-glob (Suciu);
- 1690 – Globu Krajovij (Marsigli; Suciu);
- 1721 – Globu Bun (Budescu)
- 1741 – Gleba Craiova (Suciu);
- 1785 – Globa Craiova (Suciu);
- 1788 – Gleba Craiova (Budescu);
- 1840 – Craiova, Globu Craiova (Suciu).

TOPONIMIE¹³

Ilustrativ pentru explicarea toponimiei actualei așezări Globul Craiovei, sunt datele susținute de către autoarea monografiei acestei localități, profesoara Icoana Cristescu Budescu, pe care le vom reda mai jos.

Dacă cuvântul „Glob” derivă din toponimicele slave „globoka”=adâncitură, adâncime și „kraj”=margine, sfârșit, ceea ce corespunde perfect cu așezarea localității într-o microdepresiune, la marginea Cheilor Globului,¹⁴ cuvântul Craiova ne duce însă cu gândul la o legendă locală și, oarecum, la o analogie cu orașul Craiova. Legenda¹⁵ spune că, fiind fugărit de dușmani, craiul Iova a poposit mai multe zile în valea stâncoasă a apei acestui sat, stând într-o grotă care se poate vedea și astăzi. Fiind bine tănuțit de păstorii localnici, următorii săi i-au pierdut urma. După ce aceștia s-au retras și pericolul a trecut, Iova a mulțumit, plătindu-i generos pe păstori pentru devotamentul lor și pentru hrana primită. Apoi le-a spus că el este craiul Iova și a plecat spre nord-est, urmând valea Slătincului. Păstorii au rămas mirați de această neobișnuită întâmplare și se mândreau că la ei a poposit craiul Iova, de al cărui nume auziseră, locurile acestea de refugiu temporar al înaltului oaspete, făcând parte din crâția sa”. De atunci, când mergeau spre locul unde a stat craiul sau la apa cu care el și-a potolit setea, sau s-a spălat, ei spuneau că merg la craiul Iova, apoi, la Crai-Iova, în sfârșit la Craiova.

Tot Craiova a rămas și numele râului care compune toponimicul Globu Craiovei. Potrivit aceleiași legende, de craiul Iova este legată și istoria orașului Craiova, craiul Iova ajungând în peregrinările sale și aici.¹⁶ Deși este controversată, etimologia cuvântului Craiova¹⁷ ar veni de la numele craiului Ioan, regele româno-bulgarilor (Ivan, Iovan, Iova), cunoscut în istorie sub numele de Ioan Asan al II-lea (1218-1241), adică regatul lui Ioan. Oricum, rădăcina cuvântului Craiova ne

¹³ Icoana Cristescu Budescu – Monografia satului Globu Craiovei ... p. 30-31

¹⁴ Ioniță Vasile, *Glosar toponimic Caraș-Severin*, Reșița, 1972

¹⁵ Legenda a fost culeasă de prof. Victor Țundrea de la preotul octogenar Grigore Popovici din Globu Craiovei în anul 1975

¹⁶ V. Țundrea, *Monografia localității Globu Craiovei, jud. Caraș-Severin*, manuscris, 1975, pag. 10

¹⁷ G.Mil.Demetrescu, *Originile și vechimea orașului Craiova, Arhivele Olteniei*, Anul VI, nr.31, 1927

duce la cuvântul slav **kral**=rege, la poporul slav de la care ne-a rămas o întreagă toponimie. Negreșit Craiova, referindu-ne și la oraș și la satul nostru, nu înseamnă că Ioan sau Iova craiul a fondat-o, nu a fost o creațiune edilică, ci numai i s-a pus un nume nou, dându-i-se unei vechi localități, o aducere aminte a evenimentului că pe aici locuise și trecutese craiul. De altfel, este posibil ca să fi existat mai multe state mărunte, române și slave, sub suveranitatea bulgarilor, pe aceste locuri, până la venirea ungarilor,¹⁸ craiul Iova fiind conducătorul unuia dintre aceste stătuțe”.

LOCALIZAREA

Din punct de vedere geografic, satul Globu Craiovei este situat în zona de contact dintre culmile sudice ale Masivului Semenic cu colinele depresiunii Mehadiei. Satul actual este așezat într-o micro-depresiune bine individualizată ca unitate naturală, situată la ieșirea râului Craiova din cheile spăate în dealurile Cioaca și Glanevâr.

Administrativ Globu Craiovei aparține de comuna Iablanița, județul Caraș severin, având ca vecini teritoriul satelor Lăpușnicel și Pârvoava la vest, Mehadica la nord, Petnic la est. Economia așezării are un pronunțat caracter agricol, bazat pe: creșterea animalelor, pomicultura și cultura plantelor, oferind totodată locuitorilor posibilitatea deplasării pentru munci permanente, sezoniere sau ocazionale, cât și aprovizionarea cu produse industriale și satisfacerea unor nevoi culturale în orașele bănățene Caransebeș, Reșița, Timișoara și Băile Herculane.

REPERE ISTORICE¹⁹

Potrivit monografiei satului Globu Craiovei, vatra inițială ale actualei localități s-a numit Kyskyralmezeye (Poiana Mică a Regelui), unde ulterior s-au strămutat satele Calva și Slătinic (sau Bordee), formând actuala așezare.

1547 – Este amintit pentru prima dată satul Glob, într-un act de danie al reginei Isabela, soția lui Ioan Zapolya, devenită regentă a fiului minor, către nobilul Sebessy Mihaly, căruia îi donază pe vecie, satele Iablanița și Glob, posesiunile pe care le are în aceste sate, precum și mai multe predii printre care și Kalva și Cherova (Țerova).

1557 – Nobilul local informează castelanii districtului Caransebeș și pe Francisc Maciovai, judecătorul nobilimii că a zălogit un loc părăsit și a treia parte din averea sa din Kyptoare, Glosy (așa apare Globul)²⁰ și Halandin nobililor Marton și Janos Ruszkay pentru 40 de forinți, dar fără iobagii existenți pe moșie.

1564 – Între timp Sebessy pierde cele două moșii, căci fiii săi Emeric și Paul, fac la 20 mai 1564 o convenție cu un alt nobil local, Gașpar Osztrovy, pentru a-l sprijini în dobândirea mai multor bunuri printre care și moșiile Iablanița și Glob.

1590 – Nobilul Tuardini Imre, își afirmă în fața Capitlului din Ardeal dreptul asupra mai multor moșii ale unchiului său Paul Szente, între care sunt menționate mai multe moșii din districtul Mehadia printre care întregul sat Iablanița, precum și Zăgujeni, Gerliste, Valalet, Războinic, Precop, pășunea Globul de Sus, Popova, Terova, Krivicza, Perniș, Calva de Jos și de Sus, Zlătinic (Bordee), precum și alte trei moșii din districtul Lugoj. În același document se mai precizează că numai parte din aceste moșii sunt în stăpânirea sa, celelalte fiind ipotecate și „în mână străină”.

1603 – La Globu Craiovei erau înregistrate 62 de case. Satul actual era format din două părți Globu de Sus și Globu Mic (Kis-Glob). În satul Glob (Globu de Sus) dețineau proprietăți după care plăteau impozit Ostrovy Gașpar pentru trei porți, Szegedi Janos pentru una, Simon Janos pentru ¼ poartă (Poarta sau curia era o unitate fiscală după care se plătea darea și era echivalentă cu zece case de țărani iobagi). În Globu Mic dețineau proprietăți Wukmir cu o poartă și Sebestyen Peter tot cu o poartă. Potrivit autoarei Icoana Cristescu Budescu, Kis Glob, sau Globul Mic ar fi putut să fi fost o

¹⁸ P. Dragalina, *Din istoria Banatului Severin*, Caransebeș, 1899, pag.17

¹⁹ Cele mai multe date cu caracter istoric au fost preluate din lucrarea: Monografia satului Globu Craiovei, județul Caras – Severin, autor: Icoana Cristescu Budescu, sursa: Din aceste considerente pentru multe date nu va fi menționată sursa. Datele provenind din alte surse vor fi indicate distinct.

²⁰ Pesty Frigyes, op. citată, pag. 85

predie, dăruită unui nobil stăpân în Glob pentru anumite servicii aduse și acesta și-a strămutat acolo un număr de familii de iobagi cu animalele lor.

1607 – Principele Ardealului, Sigismund Rakotzy, dăruiește lui Lody Simon Horvat și soției sale, Boronkai Susana, nobilă din Almăj, satele Iablanița, Teregova, Dalboșeț și Șopot, pe lângă moșiile Gârbovăț și Potoc, pe care le deținea deja. Dar cum cei mai mulți dintre nobili din Iablanița dețineau moșii și în Globu, nu este exclus ca și această moșie să fi ajuns în posesia familiei nobiliare amintită. Pentru susținerea afirmației pledează și existența astăzi a mai multor familii având numele Boroaica în localitate.

1690 – Apare în cadrul conscripției lui Marsigli, prima mențiune a localității cu actualul nume – Globu Craiovei (Globu Krajovij), din „Districtus Mehadia vel Orșova”. În componența districtului amintit erau incluse 18 come (comune): printre care Mehadica, Kuptoare, Krusevatz, Perhova, Globu Krajovij, Petnic, Sabelnitza, Szordinia (localitate dispărută, situată în vestul satului Iablanița), Mehadia, Szlatinic (desigur așezarea Bordee din nordul Globului Craiovei), Topletz, Pecseniska, Bolvasnitza, Plugova, Glob (actualul sat Globu Rău), Bogâltin, Kunyereva, Kornyi.

1718 – Primul recensământ austriac organizat în Banat după anexarea acestuia înregistrează numai 20 de case. Acest fapt se explică prin distrugerile și pierderile suferite de comunitatea locală în anii confruntărilor militare dintre austrieci și turci.

1738 – Pe lângă consecințele specifice datorate distrugerilor provocate de războiul turco-austriac din anii 1738-1739 și a represaliilor armatelor austriece asupra populației băștinașe, declanșarea epidemiei de ciumă va face numai în Globu Craiovei 67 de victime umane.

1741 – Curtea de la Viena organizează o nouă conscripție în Banat, în cadrul căreia satul Globu Craiovei apare cu numele de Gleba Craijova

1751 – Din statistica eparhiei Caransebeșului, Districtul Mehadia, aflăm că la 1 ianuarie 1751 în Globu Craiovei era preot Ștefan,

1753 – Dintr-o altă statistică din 15 ianuarie 1753, reiese că la Globu Craiovei erau 30 de case, iar paroh era Barbu Popovici, care oficia liturghia și în Crușovăț și Pârvova (Budescu, p. 166).

1773 – Autoritățile militare din Banat hotărăsc întărirea batalionul românesc de la Jupalnic, dispunând militarizarea satelor din Almăj și Craina (Pârvova, Lăpușnicel, Globu Craiovei, Petnic, Iablanița, Crușovăț, Cuptoare și Mehadica).

1774 – Are loc militarizarea satelor din Craina bănățeană. La acea dată satul Globu Craiovei avea 82 de case cu 54 de bărbați apti pentru serviciul militar.

1775 – Odată cu înființarea regimentului româno-ilir, cu sediu la Biserica Albă, se formează 16 companii. Populația satului Globu Craiovei au făcut parte din compania a V-a, cu sediul la Petnic. Compania Petnic cuprindea 6 sate: Pârvova, Lăpușnicel, Globu Craiovei, Petnic, Iablanița și Mehadica, însumând un număr de 810 oameni buni de slujbă și 384 semiinvalidi;

1776 – Este amintită existența unei biserici din lemn cu hramul Sfântul Ierarh Nicolae, în satul Globu Craiovei. Pe amplasamentul acestei biserici s-a ridicat ulterior actuala biserică.

1796 – În satul Glob funcționa o școală în care învățau 13 elevi, sub îndrumarea învățătorului localnic, Nicolae Stanoevici, în vârstă de 24 ani. Același dacal este menționat 12 ani .

1806 – S-a ridicat actuala biserică de zid din Globu Craiovei, păstrând hramul vechiului lăcaș „Sf. Ierarh Nicolae”. Ctitorii acestui lăcaș sunt episcopul Caransebeșului, Nicolae Popea și preotul paroh Mihai Popovici.

1906 – Biserica a fost pictată de către pictorul Batolomeu Delliomini.

MĂRTURII CARTOGRAFICE ȘI URBANISTICE

Și în cazul localității Globu Craiovei cele mai importante date privind evoluția așezării ne sunt oferite de hărțile militare austriece de la 1770 și 1869.

Conform primelor hărți, începuturile așezării pe actuala vatră s-a conturat din trei părți distincte. O parte a vetrei s-a cristalizat în aval de confluența râului Craiova cu pârâul Slatinic, unde sau așezat locuitorii care își aveau sălașele pe cursul superior al pârâului; o altă parte pe terasa dreaptă a râului la ieșire din chei (Zăvoi) și a treia parte pe locul unde se găsește biserica, unde s-au stabilit cei care au coborât din cătunul Calva.

Satul, format din cca. 35 de gospodării, este orientat nord – sud, în jurul unei străzi principale care leagă toate cele trei părți ale satului și în jurul căreia s-au structurat ulterior rețeaua stradală actuală. Satul nu dispunea la acel moment de dotări speciale, respectiv mori de apă, dar potrivit documentelor scrise avea biserică, insuficient marcată cartografic.

Ulterior așezarea cunoaște un proces de extindere, vizibil în structura sa de astăzi.

Pe hărțile ulterioare, de la 1864 vatra satului își păstrează cele trei componente dar își structurează toate caracteristicile principale ale actualei așezări, în sensul că se conturează mult mai bine rețeaua stradală, concomitent cu îndesirea locuirii.

Astfel componenta nordică, de la confluența cu Slatnic, își conturează mai bine strada la care se aliniaza deo parte și de alta șirurile celor 18 gospodării, pierzându-și continuitatea inițială.

Cea mai mare extindere o cunoaște dezvoltarea componentei de pe terasa dreaptă a râului Craiova, unde la strada principală se aliniaza trei străzi paralele legate între ele prin alta perpendiculară. La această rețea stradală se raportează cele cca. 40 de gospodării, aliniate de o parte și de alta.

A treia componentă constituită în jurul bisericii este formată din cca. 16 gospodării, situate de o parte și de alta a străzii. Cele două maluri ale râului sunt legate printr-un pod situat între ultimele două părți ale așezării, în aval de care cursul văii este fragmentat de o mică insulă. Satul, pe lângă clădirile publice pe care le are (biserică, școală) mai are și două mori, una situată în amonte de sat alta la limita opusă.

Situația urbanistică actuală, raportată la cea din a doua parte a sec. al XIX-lea este caracterizată prin continuarea fărâmițării parcelariului inițial și îndesirea locuirii, precum și extinderea vetrei așezării, atât în amonte, pe valea Slătanicului, cât și în aval, pe malul drept al râului Craiova, în locul cunoscut sub numele de Lunca Mică. Astăzi cursul râului este parțial canalizat, în principal malul stâng este îndiguit, pentru protejarea actualului DN 57 B. De asemenea, podul inițial a fost mutat în aval, pe un nou amplasament și a dispărut insula din mijlocul râului.

EVOLUȚIA LOCALITĂȚILOR DUPĂ 1990

Fiind o zonă preponderent agricolă satele comunei Iablanita și-au conservat și după 1990 aceeași ocupație de bază. Înainte de 1990 o parte dintre localnici erau angajați ca muncitori forestieri la exploatarea forestiere și la micile ateliere și fabrici din zonă.

După 1990, odată cu transformările survenite în economia României, închiderea unor unități, restrângerile de activitate mai ales din domeniul forestiere, și în atelierele meșteșugărești din zonă, foștii salariați ajunși șomeri, au fost nevoiți să se reîntoarcă la vechile preocupări, respectiv la agricultură și creșterea animalelor, ocupații practicate pe aceste locuri de veacuri.

Restituirile de fond forestier către membrii fostelor comunități de avere a reprezentat schimbare majoră în sistemul de proprietate, dar și o presiune crescândă asupra pădurilor prin tăieri neautorizate.

Totodată timid își face loc economia privată, prin investiții legate de comerț și de prelucrare a unor materii prime (lemnul). Treptat au luat ființă firme specializate, care au reluat exploatarea lemnului, precum și altele, specializate pe prelucrarea primară a masei lemnoase. Din păcate

valorificarea lemnului în acest mod, fără o prelucrare superioară sub formă de mobilier, furnire sau alte articole cu valoare adăugată mare nu au adus resurse financiare importante în zonă.

Dar lipsa locurilor de muncă și restrângerea veniturilor a avut un impact negativ asupra nivelului de trai al locuitorilor. În noile condiții mulți dintre aceștia, în special populația tânără și-a încercat norocul spre marile centre urbane zonale (Timișoara, Caransebeș, Arad) sau au plecat în alte state europene.

În această perioadă au loc schimbări importante și în viața socială a comunităților românești din zonă, vizibilă în schimbările demografice și scăderea numărului de elevi, fapt care s-a reflectat în necesitatea restrângerii activității în cadrul fostei Școlile generale cu clasele I-VIII, de la Globu Craiovei și Petnic, care și-a restrâns activitatea la nivelul claselor I-IV. În același timp, scăderea demografică, emigrație externă a unei importante părți din populația tânără de pe teritoriul comunei a determinat o scădere drestică a numărului de copii și adolescenți de vârstă școlară.

În ultimii ani autoritățile locale au pregătit și implementat o serie de proiecte pe fonduri bugetare sau atrase, pentru refacerea și modernizarea infrastructurii de transport, asigurarea infrastructurii tehnico-edilitare (precum alimentarea cu apă și canalizarea, modernizarea rețelei de iluminat public, îmbunătățirea infrastructurii de învățământ etc. Construire cladire pentru infrastructura sociala, asistenta dupa programul de scoala tip „After School”) și a celei culturale etc. Unele dintre acestea au fost finalizate, altele se află în diferite faze de execuție.

S-au întreprins de asemenea pași concreți în scopul valorificării superioare a potențialului turistic pe care îl deține, inclusiv prin înființarea unui „Centru de informare turistică”.

2.2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

2.2.1. ÎNCADRARE ÎN TERITORIU

Localizarea Județului Caraș Severin pe harta României

Localizarea Comunei Iablanița în cadrul județului Caraș Severin

Din punct de vedere administrativ, Comuna Iablanița este situată în sud-vestul României, aparținând Regiunii Vest, județul Caraș-Severin. Istoric face parte din Țara Severinului, ținutul Crainei Bănățene. Vecinătățile teritoriului administrativ al comunei Iablanița sunt comunele: Mehadia la est și sud-est; Prigor la vest și sud-vest, Lăpușnicel la nord-vest, iar la nord Mehadica și Cornea.

Din punct de vedere geografic, comuna menționată este situată în zona montană a Banatului, cunoscută sub numele de Banatul Montan, în partea sudică a culuarului depresionar Timiș-Cerna, pe paralela de 44' 58" latitudine nordică și 22' 19" longitudine estică, în imediata apropiere a magistralei CFR: Timișoara – Caransebes – Orșova – Turnu-Severin – București și a DN 6 (E 70). Teritoriul administrativ, amplasat în bazinul hidrografic Cerna - Bela-Reka, este preponderent muntos în jumătatea sud-vestică, unde dominante sunt culmile relativ joase ale Munților Almăjului și un relief depresionar și colinar, brăzdat de luncile cursurilor de apă care străbat teritoriul său administrativ.

Comuna Iablanița ere în componență trei sate: Iablanița, care este localitatea de reședință,

Petnic și Globul Craiovei. Cele trei localități se însiră pe cursul inferior al râului Craiova, care după ce își unește apele cu cele ale Mehadicei se varsă în râul Belareca, în amonte de satul Mehadia din comuna cu același nume.

Sub aspect etnic, populația comunei, de 2281 locuitori, este preponderent românească, la ultimul recensământ (2011) peste 95 din locuitori declarându-se etnici români.

Infrastructura de transport accesibilă UAT este:

- auto; prin DN 6, care străbate estul teritoriului, formând magistrala europeană E 70 și a DN 57 B, care străbate toate cele trei sate ale comunei;
- pe calea ferată, la care este legată prin Gara de la Iablanița, situată prin magistrala Timișoara – Caransebeș – Orșova – Turnu-Severin;
- drumuri agricole, amenajate spre zonele de fânaț și pășunat pe văile Seliște (Satului), Calva și Slătnic. Între acestea un rol important în istoria comunităților locale l-a jucat drumul care urcând pe valea Calvei lega satele Petnic cu Lăpușnicel, iar în plan îndepărtat Depresiunea Mehadiei cu cea a Almăjului (Bozovici).

2.2.2. CARACTERISTICILE RELIEFULUI

2.2.2.1. RELIEFUL

Geografic, teritoriului administrativ al comunei Iablanița se întinde în interiorul depresiunii Mehadica, ocupând atât umerii teraselor joase și înguste, ce jalonează albia râului Craiova și Mehadia, cât zone mai înalte, aparținând culmilor Munților Almăj și Cerna.

Depresiunea Mehadica este situată în sud-estul județului Caraș – Severin, făcând trecerea prin pasul Domașnea (sau Poarta Orientală), de la depresiunea Caransebeș, la nord spre culuarul tectonic Bela-Reka – Cerna la sud. Depresiunea este delimitată spre est și sud-est de culmile Munților Cernei, spre vest și sud-vest de cele ale Munților Almăj ar spre nord și vest de culmile sud-estice ale Semenicului și pasul Țerova (Pârvoava), care face trecerea spre Depresiunea Almăjului.

Munții Almăjului se desfășoară în vestul culoarului Timiș – Cerna, delimitând spre nord-est Depresiunea Mehadica. Acești munți sunt formați din mai multe culmi principale, ramificate și sinuoase. Munții Almăjului au înălțimea maximă de 1.224 m în vârful Svinicea Mare. În partea de nord-est și sud-est culmile acestor munți, împăduriți în bună parte coboară domol de la 900-1000 m spre 400-500 m. Spre sud-est acestea coboară spre defileul Dunării, unde apariția calcarelor de o parte și de alta a golfului Dubova a determinat îngustarea văii Dunării, formând cazanele Mici și Cazanele Mari.

Morfologic teritoriul administrativ al comunei este caracterizat prin prezența unor culmi și văi longitudinale, în conformitate cu structura geologică și direcțiile de falie pe direcția SV-NE, spre valea Craiovei și al Mehadicei.

Pe teritoriul comunei, în lungul văii Craiova, spre nord, se întind culmile dealurilor Glanevâr, Belicâne, Curmătură și Petolasca, ce formează interfluviul între aceasta și Mehadica. Spre vest și sud teritoriul administrativ este dominat de dealurile Belcovăț (725 m), Vârul Înalt (789 m), Fața Morii etc., care coboară treptat spre nord și nord-est sub forma culmilor: Calva, Zamăn și Cioaca, spre Cheile Globul Craiovei, ori a culmilor Fața Calvii, Cremenita, Vârtoape, și Vălătețu spre valea Craiovei. După cum se poate observa altitudinea crește treptat spre sud, înălțimea maximă fiind atinsă în Vârul Înalt.

Partea estică a comunei este dominată de culmile Munților Godeanu, ce coboară treptat spre lunca Mehadicei, formând culmea Glămeia – Gârliștea – Strecin – culme ce se continuă spre vest prin culmile: Cracu Bocogel, Cusu și Baria etc., aparținând Munților Almăjului. Culmile acestea delimitează teritoriul administrativ al Iablaniței de cel al Mehadiei, spre est și sud. Constituția litologică a acestor culmi, tăiate de apele râului Mehadia a dus la formarea unui sector de defileu, cunoscut sub numele de Cheile Globului.

În lungul principalelor cursuri de apă (Mehadica, Craiova și Slătnicul) se întinde ca o fâșie îngustă, o zonă de luncă, care capătă consistență mai mare în partea estică și în lungul Râului Mehadica. Aceste petice de luncă și terase joase sunt utilizate de către localnici pentru cultivarea

porumbului și a legumelor. Tot aici sunt amplasate și cea mai mare parte a intravilanelor localităților componente și infrastructura de transport ce străbate zona.

Ca o concluzie putem aprecia că din punct de vedere geografic teritoriul administrativ al Comunei Iablanița este formată din patru zone:

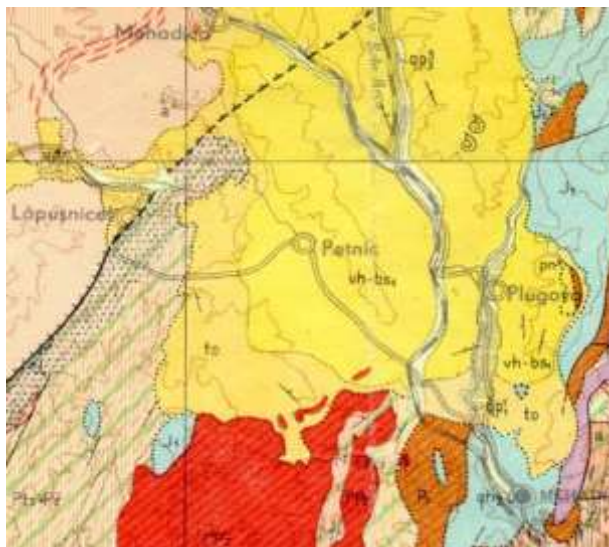
- zona de luncă și terase joase, cu o pondere redusă, de o parte și de alta a râurilor Mehadica și Craiova, cu unele extensii pe cursul pâraielor Seliște, Calva și Slătnicul;
- zona de câmpie înaltă și platouri, aflată în continuarea luncii Mehadiei, cu un relief înclinat, mai evidentă la nord de Dl Streicin și la vest de culmea Stricin - Glămeia (Lunca, Mlaca etc.);
- zona de deal, cea mai întinsă, luând forma unor culmi domoale, cu înălțimi cuprinse între 450-600 m, din care pornesc interfluvii laterale (Calva, Cioaca, Cremenița, Costoaie, Vârtoape, Giel, Streicin etc.);
- zona înaltă situată spre nord-vest cu înălțimi care ating 800 m (Dl Belcovăț 854 m; Vârul Înalt 789 m, Culmea Vălăețului 610 m).

2.2.2.2. GEOLOGIA ȘI LITOLOGIE

Din punct de vedere geologic teritoriul administrativ al comunei se încadrează în unitatea structurală al Autohtonului danubian, care în Precambrian funcționa ca zonă de geosinclinal supus unei intense sedimentări și suportând mai multe cicluri tectonico-magmatice. La sfârșitul Paleozoicului arealul Munților Almăjului suferă un proces de exondare generală, fragmentat în Jurassic de o serie de fose străbătute de intruziuni magmatice, sub formă de corpuri granitoide și supuse unui nou proces de sedimentare. Tectonica cretacică a dus la acoperirea întregului domeniu danubian printr-o pânză de șariaj, formând Pânza getică.

La începutul Mezozoicului, odată cu orogeneza alpină, domeniul danubian este regenerat în arie geosinclinală în cuprinsul căreia s-au format mai multe fose de acumulare de depozite sedimentare. Fosele erau separate de coama unor cordiliere, structural ridicate, care au determinat o subsidența activă a ariilor de acumulare. Astfel de fose au funcționat în zona sudică a Munților Almăj, atât la NE de aceștia în culoarul Caransebeș – Mehadia.

Mișcările orogenice din Mezozoic (austrică și laramică), au determinat scufundarea unor sectoare în care a continuat procesul de sedimentare, sub forma unor depozitelor cu caracter de molasă. Conține depozite tortoniene, sarmațiene și pliocene inferioare²¹.

Cele mai întinse suprafețe sunt ocupate de către depozitele miocene, aparținând sarmațianului, formate din marne, marne nisipoase și pietrișuri, alături de conglomerate, gipsuri, tufuri și gresii tortoniene. Prezența acestora imprimă reliefului o trăsătură specifică, sub formă de interfluvii rotunjite, cu puține denivelări în profil longitudinal. Fiind formațiuni slab cimentate, acțiunea agenților externi au modelat în structura lor mai multe ravene și ogașe, ale căror denumiri sunt legate atât de acela al dealului în care s-au format (Ogașul Belicâne, Ogașul Strenia), cât și de numele proprietarului pe a căruia teren se află (Ogașul lui Bălan, Ogașul Dumitrii) etc., dar și capete de strat sub forma unor abrupturi de eroziune cel mai vizibile în stânga văii Craiova, între Petnic și Iablanița.

Depozitele cele mai noi, de vârstă cuaternară, formate din pietrișuri și nisipuri formează

zonele de luncă, terasele și conurile de depunere (dejecție) prezente.

În partea de sud a teritoriului administrativ se întâlnesc depozite paleozoice vechi, aparținând Domeniului Danubian și depozite permieni, formate din conglomerate, gresii laminate și argile, în timp spre vest sunt dominante depozitele paleozoice formate din gnaise granitoide, șisturi filitoase cenușii, micașisturi, gnaise întretăiate de filoane de roci eruptive, în care apa Craiovei a săpat un spectaculos defileu, format dintr-o succesiune de chei, cu o lungime de peste 2,5 km.

2.2.3. REȚEAUA HIDROGRAFICĂ

2.2.3.1. Ape de suprafață

Din punct de vedere hidrografic comuna Iablanița este situată în bazinul râului Bela-Reka, principalul afluent al râului Cerna, cu care confluează în apropiere de Băile Herculane. Acest râu, cu o lungime de 32 km și o suprafața a subbazinului hidrografic de peste 700 km², își adună apele din patru munți: Munții Godeanul, prin Ranica, Studena și Ciuernă; din nord-vestul Munților Cernei, prin Bolovașița; din Munții Semenic prin Mehadica cu afluenții săi: Belentin, Luncavița, Domașnea și Craiova și din munții Almăjului, prin Sverdinul Mare.

Râul Craiova își are izvoarele în sud-estul Munților Semenic, de sub Vârful Tâlva Craiovei (1103 m) și Culmea Flămânda (1009). Are un subbazin hidrografic de 126 km² și o lungime de 29 km, până la confluența cu Mehadica²², din care cca. 18 km, pe teritoriul administrativ al comunei Lăpușnicel. După un parcurs nord-sud de cca 15 km, la ieșirea dintre culmile Semenicului își schimbă direcția spre est până în apropiere de localitatea Globul Craiovei, comuna Iablanița. De aici coboară din nou spre sud-est, străbătând satele Petnic și Iablanița, pentru ca la ieșire din Iabalanița să întânească apele Mehadicei, principalul afluent al râului Bela Reka.

Principalii afluenții pe care râul Craiova îi primește pe teritoriul administrativ al comunei sunt:

Afluenți de stânga:

- Pârâul Slătinic, afluent de stânga cu o lungime de cca. 10 km, pe care Craiova îl primește după ieșirea din Cheile Globului, pe teritoriul localității Globu Craiovei.
- Ogașul Belicâine, coboară dinspre dealul Curmătura și Belicâine spre lunca Craiovei.
- Ogașu Mare format de sub Vf. Giel.

Valea Satului se află la vest de localitatea Iablanița, după dealul Belcovăț și are solul format din conglomerate, nisipuri, argile, argile cărbunoase, marne, marne cărbunoase, cărbune și stuf; Între dealurile Strenza și Calva se află **Valea Săliște**, al cărei sol este format din conglomerate, nisipuri, gresii, marne și calcare.

Afluenți de dreapta:

- Pârâul Calva, își are izvoarele în Dealul Oșvina (580 m), la hotarul cu satul Lăpușnicel. După ce își poartă apele printre dealurile Priod și Calva, intră pe teritoriul localității Petnic, unde se varsă în râul Craiova. Pe cursul mijlociu primește ca afluent Valea Petnicului, alături de alte văi de versant.
- Pârâul Seliște, afluent de dreapta ce izvorește de sub dealurile Belcovăț și Bucina vestul Munților Alămăj, se varsă în Craiova în amonte de Iablanița.
- Pârâul Bernalunca;
- Sverdinul Mic, cu afluentul său numit valea Satului;
- Sverdinul Mare, este cel mai important afluent pe care Bela Reka îl primește din Munții Almăjului. Are o lungime de 26,4 km și un bazin hidrografic important, aflat în cea mai mare parte aflat pe teritoriul administrativ al comunei Iablanița. Printre afluenții săi amintim pâraiele: Cârșă, Sfârdinul, și Jarea Mare, din care ultimele două le primește pe teritoriul Mehadiei.

2.2.3.2. Cursuri de apă cu caracter semi-permanent - torențial

O caracteristică generală a bazinului hidrografic Craiova în zonă este dată de structura geologică divesă, fapt ce a permis o puternică fragmentare a terenului și formarea unui număr mare de pâraie și torenți de versant, cu o curgere temporară, la ploi semnificative și la topirea zăpezilor. Deși unele dintre ele sunt alimentate din izvoare permanente, debitele mici ale acestora, permeabilitatea solului și lipsa pădurilor compacte care să rețină umiditatea mai mult timp nu favorizează o curgere continuă. În această categorie putând fi incluse ogașele formate mai ales în versantul stâng al râului, între care amintim Ogașul Belicâine, ce coboară dinspre dealul Curmătura și Ogașul Mare, ce izvorește de sub Gial.

2.2.3.3. Apele subterane

Din punct de vedere hidrogeologic, în zonele înalte, pânza de apă subterană se află la adâncimi mai mari de 3,00 m. În zonele de terasă joasă și luncă nivelul hidrostatic se află la adâncimi cuprinse între 1,00 și 2,50 m și se află sub influența nivelului apei din râurile adiacente (Craiova și Mehadica).

Studiile hidrogeologice efectuate în zonă și forajele pentru alimentarea cu apă au evidențiat faptul că stratele acvifere nu au o continuitate pe suprafețe extinse, datorită mișcărilor neotectonice și fenomenelor de subsidență, care și-au pus amprenta supra proceselor de sedimentare fluvio-lacustre din acest areal.

Apele subterane în zonă sunt organic legate de profuntimea pânzei freatice pe anumite sectoare și de existența unor izvoare situate la baza teraselor și/sau la nivelul unor structuri litologice impermeabile. În general pânza freatică este cantonată la nivelul complexului argilelor cu permeabilitate redusă, având nivele hidrostatice variabile și valori cuprinse între 1,75 m și 1,95 m față de suprafață.

O atenție specială este atribuită izvorului din Cheile Globului, a cărei apă este foarte căutată de către localnici și trecători, care o consideră cea mai bună apă din zonă. Izvorul situat la nivelul drumului are debite modeste dar constante. se dezvoltă la nivelul planului de sedimentare, ajungând la suprafață prin trei emergențe cu debite diferite, din care cel mai mare este amenajat pentru a putea lua apă.

Cele mai semnificative rețea de izvoare apar în zonele împădurite de la izvoarele văilor: Sfârdinul Mare, Sfârdinul Mic, Seliște și Calva. Subliniem captarea și utilizarea unor izvoare din bazinul superior al Sfârdinului Mic, încă din perioada comunistă, pentru instituțiile localității Iablanița. De asemenea, pentru implementarea proiectului de alimentare cu apă a localității Petnic, s-a apelat la utilizarea acviferelor de adâncime, prin intermediul forajelor.

Datorită rolului de nivel de bază jucat de cheile Globu, având o structură litologică impermeabilă, în amonte de acest sector la confluența dintre râurile Mehadica și Craiova s-a format o zonă joasă de luncă, pe care principalul curs de apă, râul Mehadica o străbate printr-un curs puternic meandrat. În acest sector și nivelul pânzei freatice urcă spre suprafață, atingând în perioadele umede adâncimi sub 1 m. Acest fapt favorizează apariția zonelor potențial mlăștinoase,

acoperită cu o vegetație specifică. În zona de terasă a localităților comunei se constată prezența unor izvoare la baza versanților care au fost exploatate de către localnici ca surse de apă. Când aceste izvoare sunt cantonate în zone mai ridicate ele stau la obârșia unor torenți de versant.

2.2.4. CONDIȚII CLIMATICE

Poziția geografică a zonei Craina Bănățeană în partea sud-estică a Munților Semenic este determinantă pentru evoluția climei în cadrul arealului. Încadrarea în ansamblul teritoriului României definește zona ca parte din arealul climatic continental moderat sub-mediteranean, caracterizat printr-un regim termic moderat, cu cantități medii de precipitații, dar mai ridicate decât în alte zone ale țării la altitudini similare, cu perioade de încălzire în timpul iernii și primăveri timpurii. Sub raport climatic Depresiunea Mehadiei are o climă blândă, cu o temperatură medie anuală cuprinsă între 10,5 și 11 °C și o cantitate anuală de precipitații ce însumează 700-800 mm (crescând spre 1000 mm/an la contactul cu rama montană înconjurătoare). Caracteristic acestui climat este circulația maselor de aer atlantic și mediteranean, cea ce-i oferă un caracter moderat regimului termic, cu o advecție importantă a maselor de aer umed din vest și sud vest. Fenomenul este favorizat și de dispunerea în trepte a reliefului în zona sudică a Munților Semenic-Anina și înclinarea lui treptată de la est la vest. Din aceste considerente arealul montan Semenic -Almăj este mai deschisă influenței maselor de aer din direcția sud-vest, vest și mai puțin nord-vest, în timp ce masele de aer nord-estice și estice sunt blocate de catena muntoasă, mai înaltă a Munților Retezat – Godeanu. La nivel local această circulație este preponderent vestică și sud-vestică, situație asemănătoare cu cea din cadrul depresiunii vecine a Almăjului.

Alt factor care influențează condițiile climatice în zonă este puternica fragmentare tectonică a reliefului și prezența unor culoare și depresiuni intramontaane, precum Culoarul Timiș – Mehadica – Cerna; Culoarul Defileului Dunării și Depresiunea Almăjului, fapt ce favorizează pătrunderea maselor de aer umed, încărcate cu precipitații, de origine mediteraneană și atlantică.

Regimul termic variază în funcție de altitudine. Perioada cea mai rece se înregistrează în luna februarie, datorită intensificării circulației maselor de aer rece ce vin dinspre nord și nord-est. Cu toate acestea în zona depresionară iernile sunt în general blânde, cu o temperatură medie de – 2,8 grade. Creșterea temperaturilor medii de primăvară în interiorul depresiunii Almăjului se datorește atât creșterii bilanțului caloric cât și invaziei maselor de aer cald din sud-vest. În lungul depresiunii Timiș-Cerna se manifestă și deplasări locale, sud-nord sau invers, datorită canalizării maselor de aer în lungul acestei depresiuni.

Anotimpul de vară este în general moderat, cu temperaturii medii de 12,3 grade pe Semenic și 18,8 grade în depresiunile intramontane sudice; Almaj (Bozovici) și Mehadica.

Regimul precipitațiilor, crește în raport cu altitudinea, atât în sezonul cald cât și în cel rece, de la cca. 700-800 mm în cadrul depresiunilor limitrofe, ajungând la maxime de 1126 mm/mp pe Semenic sau 1400 mm/mp în Munții Țarcu. Cele mai mari cantități de precipitații pentru zona înaltă se înregistrează în lunile iunie, iulie pe când în zonele depresionare în lunile mai și iunie. Numărul mediu al zilelor cu ninsoare este de 87 pe Semenic și de 32,7 în depresiunile sudice mărginașe. La nivel local precipitațiile sunt constituite preponderent din ploi. Ninsorile au o frecvență scăzută în timpul iernii și nu sunt persistente. Cantitatea medie lunară minimă de precipitații este de circa 55-60 ml/mp în luna ianuarie, în timp ce cantitatea medie lunară maximă este de circa 80-95 ml/mp în luna mai. Cantitatea maximă de precipitații căzută în 24 de ore la nivelul regiunii a fost de 79,8 ml/mp, pe raza localității Lăpușnicel, la data de 13.08.1951.

Circulația aerului este determinată de **vânturile vestice**, care sunt predominante la nivelul acestei regiuni. Direcția dominantă a vânturilor locale se manifestă dinspre SE-NV spre NE-SV, cu un număr mediu anual de calm eolian de 66,1 zile.

Umiditatea relativă medie lunară înregistrează valori ridicate, care se mențin în general între 55 –

59%. În lunile iulie-august valorile sunt mai scăzute, diminuarea acestora fiind legată de creșterea generală a temperaturii aerului și de reducerea cantităților de precipitații atmosferice.

Nebulozitatea, media lunară înregistrează valorile cele mai mari iarna (7.3 – 7.6), iar cele mai mici toamna (4.1 – 4.3).

Bruma este un fenomen relativ frecvent în zonă pe timpul toamnei, numărul mediu al zilelor de brumă se ridică la 20-25 zile/an.

Chiciura are o frecvență medie de 15-20 zile pe an și se produce cu precădere în lunile noiembrie – martie.

2.2.5. VEGETAȚIA SI FAUNA

Zona înaltă de pe teritoriul comunei Iablașița este acoperită pe suprafețe importante cu vegetație forestieră, formată din păduri de fag, gorun, plop alb, întreruptă de poieni cu fânețe și pășuni. Pe culmile dealurilor din preajma satelor se întâlnesc pâlcuri de păduri, formate din salcâm, ulm, plop, jugastru, iar ca arbuști se întâlnesc alunul turcesc, sângerul, porumbarul, măcieșul și lemnul câinesc.

Vegetația ierboasă ocupă suprafețe importante pe culmile domoale ale dealurilor, și în poieni sub formă de fânețe și pășuni. Dintre speciile cele mai frecvente amintim: păiușul, trifoiul și lucerna sălbatică, ceapa ciorii, păpădia și coada șoricelului. Și la acest nivel influențele climatului submediteranean se regăsesc în prezența unor specii precum liliacul sălbatic alb și mov, mojdreanul, sâmbovina, ghimbela, alunul turcesc, cărpinița și scumpina.

Zăvoaiele din preajma râurilor Craiova și Mehadica, precum și a unora dintre afluenții acestora (Slătinic, Calva, Seliște etc.) este una specifică, în care predomină salcia, aninu, plopul și răchita, pentru ca în zona umedă din preajma malurilor mai mlăștinoase să fie prezente rogozul, papura, trestia și podbalul.

Fauna

În pădurile de fag și gorun întâlnim mamifere ca: lupul, vulpea, mistrețul, viezurele, jderul de pădure și veverița. Unele dintre acestea fac parte din categoria speciilor ocrotite de lege, precum pisica sălbatică și căprioara.

În zona de dealuri, bogate în pășuni și fânețe se întâlnesc pe lângă rozătoarele mici ca: șoarecele de câmp, șobolanul cenușiu, hârciogul și cârțița și mamifere precum: iepurele, lupul, vulpea, dihorul și nevăstuica, iar dintre reptile sunt întâlnite vipera comună cu varietatea ei neagră (numită local năpârcă), șopârla, gușterul, broasca brună și salamandra.

În zăvoaiele din lunca râului Craiova trăiesc șopârle, șarpele de apă, broasca râioasă, broasca de lac și brotăcelul.

Speciile de păsări întâlnite este și ea foarte bogată; pădurile și livezile cu pomi fructiferi fiind

populate cu specii precum: ciocănitoarea, buha, huhurezul, sturzul, privighetoarea, mierla, ciocârlia, gaița și uliul, iar în preajma satelor vrabia, rândunica și barza.

Lumea insectelor este și ea foarte diversă și numeroasă, fiind populată cu greeri, coșai, păianjeni, viespi, fluturi, furnici, gândaci și licurici. În apa râului Craiova se întâlnesc: mreana, cleanul, știuca, scobarul, racul și țiparul.

O mențiune specială trebuie acordată rezervațiilor naturale de pe teritoriul comunei.

În cazul rezervației naturale Cheile Globului, vegetația forestieră este formată predominant din: carpinita, mojdrean, scumpie, sanger, corn, alun, în timp ce covorul vegetal este constituit din specii specifice habitatului de pajisti: odos, paius de livada, golomat, barba caprei, firuta, iarba vantului, etc.

Fauna rezervației este formată din mamifere, precum: căprior, iepure de câmp, pisica sălbatică, vulpe, viezure, jder de piatră și jder de copac, veveriță și pasager mistrețul. Dintre păsări sunt prezente pietrarul bănățean, ciuful, ciocănitoarea, cioara grivă, buha, cucul, cinteza, pițigoii, pițigușul, mierla neagră, etc. Nevertebratele sunt reprezentate de către: *Limax maximus*, *Campylea faustina*, *Anoylus fluvitilis*, *Trichodroma muralia*, *Bucculatrix mehadiensis*, *Solenobia banatica*.

Speciile protejate sunt: *Felix silvestris* (Pisica sălbatică), *Oenanthe hispaniaca* (Pietrarul mediteranean), *Bubo bubo* (Buha), *Asio sp.* (Ciuful), *Dendrocopos sp.* (Ciocănitoarea sp.), *Cuculus canarus* (Cucu), *Parus sp.* (Pițigoii), *Aegithalos sp.* (Pițigușul), *Fringilla sp.* (Cinteza), *Turdus merula* (Mierla).

În cazul rezervației naturale „Lacul fosilifer Globul Craiovei”, vegetația forestieră este reprezentată de: gorun, carpen, tei, salcâm și fag, alun, păducel, măcieș etc., în timp ce vegetația ierboasă este dominată de specii precum: pir, golomat, firuta, paius, obsiga, trestia de camp, barboasa, trifoi, coada soricelului etc.

Fauna fosiliferă este reprezentată de moluste și gastropode, precum: *Nucula*, *Ostraea*, *Lucina*, *Pectunculus*, *Fusus Cardium*, *Carbula*, *Conus*, *Frachus*, *Natica*, *Dentalium*, *Lithothamnium*, *Clypeaster altus*, *Schizaster calceolus*, *Venus multilamella*, *Chama gryphoides*, *Anomia ehippium*, *Chelyconus avellana*, *Voluta rarispina*, *Turritella archimedis*, *Chenopus pespelecani*, resturi de anthozoare (corali).

În cazul rezervației naturale „Ravena Cruori”, vegetația specifică întâlnită în arealul acesteia, pe un substrat de nisipuri, conglomerate, și gresii, sub formă de stâncării și grohotiș, vegetația este formată din tufărișuri, cu specii de cărpiniță (*Carpinus orientalis*) și porumbar (*Pinus spinosa*), alături de vegetație ierboasă de stâncărie.

Importanța prezenței acestor areale naturale protejate pentru comunitățile de pe teritoriul actualei comune este dată atât de aspectele de conservare a mediului cât și din considerentele referitoare la activitățile economice monitorizate, considerând restricțiile impuse, precum și rolul turistic pe care aceste rezervații îl pot avea.

Solurile

Din analiza cartogramei alăturate, realizată după Harta Pedologica a Republicii Socialiste Romania, fila 4. 1971 se poate constata extinderea uriașă pe care o au solurile brune de pădure. Formarea acestora a avut loc într-un mediu specific climatului boreal umed, pe un relief cu o structură litologică de tip argilos și un înveliș vegetal alcătuit în principal pădurile de fag și de goron. Sunt soluri în general sărace în humus, fiind favorabil culturilor de pomi fructiferi și viță de vie.

Principalele categorii de soluri întâlnite pe teritoriul administrativ sunt solurile brune brune acide și și rendzinele

montane cu diferite grade de fertilitate, care acoperă cea mai mare parte a zonelor înalte ale Munților Almăj. Pe teritoriul UAT Iablanița sunt întâlnite în bazinul superior al văii Sfârdinului și cele de nord est ale Munților Almăj, la izvoarele pâraielor Calva, Seliște și Sfârdinuzl Mic.

În zona depresionară înaltă sunt întâlnite solurile brune de pădure slab podzolite, solul brun podzolit-argilos, solurile brune podzolite, solurile brune acide și brune argiloiluviale podzolite. Sunt soluri formate pe depozite vechi de sedimentare, alcătuite dintr-o succesiune de argile, argile nisipoase, marne cu intercalații de nisipuri și pietrișuri. Au în genere o fertilitate redusă, fiind utilizate ca pășuni și fânețe naturale (mai rar ca terenuri agricole) și pentru pomicultură.

În zonele joase din preajma cursurilor de apă predomină solurile aluviale, frecvent gelizate datorită stagnerii apelor și a prezentei pânzei freatică aproape de suprafață. Sunt prezente în special pe cursul văilor Craiova, în aval de Cheile Globului și Mehadica. Sunt soluri propice culturilor de legume, cerealiere și fânațelor de luncă, având o productivitate ridicată.

Odată cu schimbarea sistemului de clasificare a solului, noile denumiri specifice Sistemului de Taxonomie a Solurilor (SRTS – 2003) sunt redată în tabelul de mai jos:

Tip sol conform S.R.C.S. 1980	Tip sol cf. S.R.T.S 2003	Zonă de extindere
Soluri brune și soluri brune argiloiluviale podzolite (BM, BP)	Preluvisol(EL)	Zona depresionară, de deal și coline
Soluri brune acide(BO)	Districamosol (DC)	Specifice zonelor înalte, montane
Soluri aluviale, frecvent gelizate (SA)	Aluviosolul (AS)	În zonele joase de luncă a văii Craiova și Mehadica
Soluri brune podzolite (local soluri argilo-iluviale podzolice), soluri brune și brune acide (BP)	Preluvisol (EL) și Criptopodzol	Zona depresionară

2.2.6. CARACTERISTICI GEOTEHNICE

Potrivit PATJ Caraș-Severin, bazinul depresionar Mehadica - Bozovici este format în cea mai mare parte din depozite deluviale, puternic alterate și tectonizate, în care aflurează elemente specifice depozitelor Pânzei Getice (micașturi, paragnaise, amfibolite, șisturi cloritoase-filitoase, gnaise oculare, cuarțite). Aceste suprafețe sunt suprapuse de o rețea hidrografică densă, care fragmentează relieful prin văi torențiale, ce favorizează procesele de eroziune.

În preajma cursurilor de apă acestea trec în depozite deluvial-proluviale, sub forma teraselor și a luncilor, depuse în general în textură torențială. În funcție de gradul de maturizare a văilor dar și de caracteristicile proceselor de eroziune diferențiată aceste depozite pot avea grosimi diferite. În cadrul acestor depozite, orizontul de aluviuni grosiere reprezintă stratul de înmagazinare al apelor freactice; gradul de rulare al fracțiilor grosiere evidențind natura petrografică și energia de transport al cursurilor de apă care le-au dat naștere.

Prin constituția litologică, calitatea terenului de fundare în aceste roci este bună, nu se impun măsuri de îmbunătățire a stratelor de fundare. Parametri fizico-mecanici determinați vor fi în conformitate cu STAS 1242/1 – 5 / 1988 și STAS 3300/2 – 1985.

În conformitate cu G.T. 035/2002, M.L.P.T.L. – Ord. 837/06.06.2002, în vederea stabilirii exigențelor proiectării geotehnice, se va determina riscul geotehnic, pe bază a două categorii de factori :

- factori legați de teren : tipuri de teren de fundare, nivel apă subterană ;
- factori legați de structură și vecinătăți ale acesteia;
- calcului zonei seismice a amplasamentului, definită în Normativ P.100 / 1992.

Conform STAS 6054/77, adâncimea de îngheț la această zonă altitudinală este de 0,80 m în lunca Craiovei și Mehadiei, până la 1,30 m în zona înaltă, montană, măsurată de la nivelul terenului natural sau sistematizat. Cum adâncimea de fundare trebuie să coboare sub cea de îngheț aceasta va

fi cuprinsă între 0,90 și 1,10 m, cu o presiune admisibilă de 1,80 – 2,50 Kgf/cm².

În cazul construirii pe terenuri situate în zone de versant sunt necesare:

1. stabilirea pantei minime admise;
2. în coloana stratigrafică a studiilor de fundare vor menționa potențialele strate glisante (marne, argile marnoase, șisturi carbonatice etc.);
3. dacă este necesar se vor stabili măsuri suplimentare de sistematizare pe verticală, precum:
 - introducerea treptelor de fundare cf. P10/86;
 - verificarea la alunecare, cf. STAS 3300(2-58, cu formula $T < N \cdot mh$);
 - ridicarea unor ziduri de sprijin, cu dren, barbacane și rigole de descărcare a apelor pluviale sau de infiltrație.

La construirea pe terenuri joase, de luncă, cu posibilități mari de ascensiune a apelor subterane, cum sunt albiile majore și terenurile joase din preajma cursurilor de apă, sunt necesare măsuri și studii suplimentare precum stabilirea zonei de afluire și identificarea zonelor de formare a golurilor de sufoziune.

Stratotipul zonei pentru arealele joase din preajma cursurilor de apă Craiva, Calva, Seliște și Mehadia este următorul.

- Un orizont superior format din aluviuni fine, formate din argile nisipoase sau prăfoase, cu grosimi medii diferite în zona Globu Craiovei față de lunca Mehadiiei;
- Acesta suprapune un pachet bazal format din aluviuni grosiere, constituit din pietrișuri și bolovănișuri poligenetice, a căror grosime medie ce atinge 5,00 m, față de suprafață;
- La baza acestor depozite se află fundamentul bazal, cristalin;
- Pe suprafețele de terasă precum și pe pante, roca de bază este parazitată de depozite deluvial-proluviale, cu grosimi cuprinse între 1,5 și 3,5 m.

Cum structura litologică și natura solurilor sunt specifice fiecărei zone, instabilitatea terenurilor și riscul de alunecare, induc riscuri geotehnice diferite, care impun studii punctuale pentru fiecare investiție preconizată.

2.2.7. RISCURI NATURALE

Stadiul actual de dezvoltare urbanistică

În cazul celor trei localități componente ale comunei Iablanița, sunt identificate riscuri naturale datorate următoarelor fenomene naturale:

Fenomene distructive de origine geologică

În această categorie sunt incluse:

A. Cutremurele de pământ

Cutremure de pământ sunt definite ca mișcări bruște ale scoarței pământului pe verticală, orizontală sau torsiune, provocată de dislocări subterane, erupții vulcanice, mișcări mareice sau provocate de căderea unor meteoriți. Asemenea fenomene care pot cauza falierea scoarței terestre, sunt fenomene fizice complexe, caracterizate printr-o mișcare haotică a păturilor superficiale ale scoarței terestre, având direcția și intensitatea extrem de variabile în timp. Intensitatea mișcării produsă de acțiunea cutremurelor variază de la valori imperceptibile (sesizate numai de instrumente foarte sensibile), până la șocuri violente cu consecințe dezastruoase asupra oamenilor și construcțiilor.

Aceste fenomene pot provoca avarierea sau distrugerea unor obiective industriale sau civile soldate cu pierderi materiale și de pierderi de vieți omenești; incendii; alunecări de teren; blocări sau modificări ale albiei unor cursuri de apă; inundații provocate în urma ruperii unor baraje naturale, fluidizări, surpări, fisuri sau ale modificări ale scoarței pământului precum și alte pagubele materiale cu implicații sociale și economice din cele mai importante.

Activitatea seismică este definită prin:

- indicele de seismicitate – respectiv numărul mediu de cutremure cu $M > 4$;

- activitatea de risc – respectiv numărul mediu anual de cutremure pe unitatea de suprafață;
- riscul seismic – definit ca probabilitate de producere a unui cutremur.

Riscul seismic

Riscul producerii unor dezastre și/sau efectele lor asupra intravilanului, a activității și echipării edilitare. Delimitarea și ierarhizarea acestora.

Efectele riscurilor seismice asupra intravilanului se traduc prin avarii ale structurilor de rezistență ale clădirilor și/sau distrugerii parțiale sau totale ale unor clădiri, care se pot solda cu pierderi de vieți omenești. Cutremurele care s-au produs până în prezent și care s-au resimțit la nivel local, nu au provocat efecte evidente asupra construcțiilor existente, inclusiv asupra bisericilor.

În conformitate cu prevederile legii nr. 575 din 22 octombrie 2001, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural și ale Normativului P100 /1992 privind zonarea seismică pe teritoriul României, UAT Iablanița se înscrie într-un areal cu o magnitudine seismică de gradul 7₁ (scara MSK), cu o perioadă medie de revenire de cca. 50 de ani. Această zonare corespunde categoriei de „teren mediu”, exceptând solul vegetal în care viteza de propagare a undelor seismice este mai diminuată. Valorile principalilor parametri de calcul sunt $K_s = 0,16$ și $T_c = 0,70$.

Dincolo de aceste date seci trebuie remarcat faptul acest areal geografic a fost zguduită dea lungul timpului de nenumărate cutremure. Cutremure care i-au impresionat pe localnici au fost semnalate în anii 1802, 1829, 1838, 1871, 1883. Cel din 1829 se parcă ca a avut o intensitate destul de mare, prezența lui fiind amintită în însemnările făcute pe diferite cărți de cult din satele zonei²³.

B. Alunecările de teren

Alunecările de teren sunt fenomene naturale caracterizate prin deplasări ale straturilor superficiale de sol, pe adâncimi variabile sub efectul unor factori naturali, antropici sau conjugați. Între acești factori amintim precipitațiile atmosferice abundente, care pot reactiva alunecări mai vechi sau produce unele noi, acțiunea cutremurelor, a proceselor de îngheț-dezghet sau a eroziunii bazei versanților sub acțiunea apelor curgătoare. Alături de acești factori un impact negativ major îl pot avea săpăturile executate pe versanți și/sau la baza lor și defrișarea abuzivă a suprafețelor împădurite, care la rândul lor pot duce la declanșarea energiei versanților.

Principalele caracteristici ale alunecărilor de teren sunt date de:

1. adâncimea suprafeței de alunecare, în funcție de care avem: alunecări de suprafață, sub < 1 m; alunecări de mică adâncime = 1 – 5 m; alunecări de adâncime, de 5 – 20 m; alunecări de foarte mare adâncime, peste 20 m.
2. Viteză de alunecare: foarte rapidă: ≥ 3 m/s; rapidă: 0,3 m/min – 1,5 m/zi; moderată: 1,5 m/zi – 1,5 m/lună; lentă: 1,5 m/lună – 1,5 m/an; foarte lentă: 1,5 m/an – 0,06 m/an.
3. Distanța de deplasare: alunecări propriu zise și alunecări de tip curgeri de teren.
4. Distanța de evoluție a alunecării: cu caracter regresiv și cu caracter progresiv.

Riscul alunecărilor de teren

Potrivit Legii 575/2001 pe teritoriul administrativ al Comunei Iablanița potențialul de producere a alunecărilor de teren este unul mediu, dar cu o probabilitate de producere redusă.

În evaluarea perimetrelor cu potențial de alunecare din județul Caraș-Severin, factorii cauzali care declanșează alunecările de teren, așa cum sunt ele definite de către PATJ, omologați și acceptați de Comunitatea științifică (I.U.G.S. – G.M./L) se referă în principal la patru categorii de condiții favorizante, cu caracter exhaustiv :

- condiții litologice ;
- procese geomorfologice ;
- procese fizice ;
- procese antropogene .

Dintre factori responsabili de producerea alunecărilor de teren, rolul determinat le revine

criteriilor litologice și geomorfologice, o însumare a situațiilor celor mai defavorabile din aceste două criterii, conducând de regulă la declanșarea unor alunecări.

În funcție de acești factori bazinetul zona Lăpușnicel, Rudăria, Prigor, Petnic, care include și teritoriul administrativ al comunei este situat într-un perimetru cu următoarele caracteristici²⁴:

Perimetrul XIX – Zona Lăpușnicel, Rudăria, Prigor Petnic	
$K_a = 0,45$	$K_m = 0,2712$ Prezența unor insule de sedimentar terțiar (Pannonian, Volhinian – Bessarabian) într-un câmp continuu de cristalin autohton (Domeniul Danubian) constituite predominant din nisipuri slab cimentate, argile, marne și pietrișuri echigranulare, conferă labilitate acestor areale acoperite de depozite mio-pliocene. În versanții cu pante de peste 20% se pot produce alunecări e teren cu probabilitate medie.
$K_b = 0,65$	
$K_c = 0,50$	
$K_d = 0,80$	
$K_e = 0,80$	
$K_f = 0,80$	
$K_g = 0,50$	
$K_h = 0,50$	

La nivelul teritoriului administrativ zone cu alunecări de teren de mică întindere se semnalează pe versantul stâng al râului Craiova, la nord de satul Petnic, în zona Ogașului Belăcăine și cea a dealului Vârtoape. Totodată, alunecări de mică întindere se semnalează în lungul drumului DN 57 B, pe anumite sectoare, lipsite de ziduri de sprijin.

La nivelul intravilanului nu sunt semnalate efecte majore datorate alunecărilor de teren, asupra rețelelor tehnico-edilitare, a podurilor și podețelor, a rețelei stradale și al altor suprafețe din intravilan.

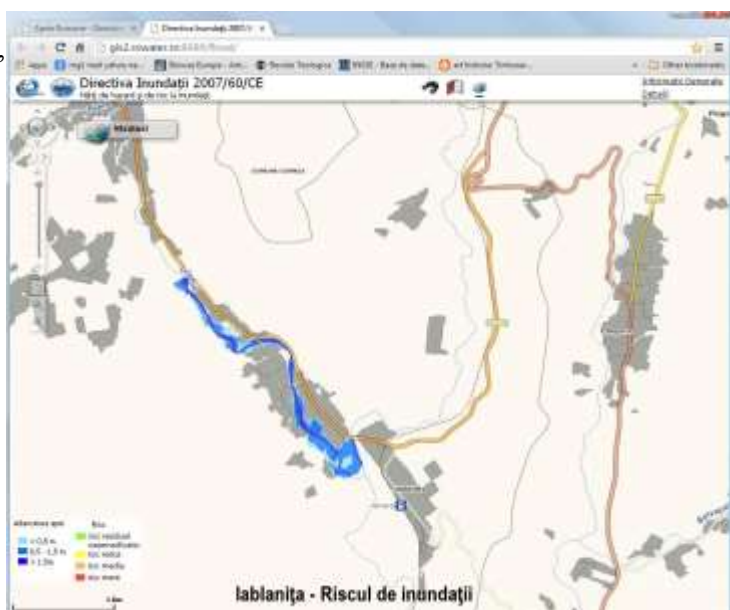
Fenomene distructive de origine meteorologică

În această categorie sunt incluse, ploile torențiale, care pot duce la inundații; seceta; furtunile și tornadele; a căror efecte posibile și pagube sunt datorate distrugerii acoperișurilor unor construcții/locuințe; dezrădăcinarea unor copaci, afectarea rețelei de distribuție a energiei electrice și de telecomunicații; inundarea drumurilor și blocarea albiilor unor cursuri de apă.

Alături de aceste fenomene, mai amintim *inundațiile*, favorizate de panta de scurgere redusă, meandrarea cursurilor de apă, aluvionarea albiilor, și căderile masive de precipitații într-o perioadă de timp scurt.

În sens general inundațiile sunt definite ca un fenomen de acoperire a unei importante întinderi de pământ cu cantități mari de apă, provenită în urma unor ploi torențiale, topiri bruște ale zăpezii, accidente survenite la nivelul unor lucrări hidrotehnice (ruperi de baraje, diguri, canale), opturarea albiilor prin depozitarea necontrolată a unor materiale, blocarea cu zăpoare de gheață și/sau deșeuri, care provoacă revărsării ale cursurilor de apă în afara albiei minore.

Riscul de inundații este unul real, cunoscut fiind faptul că din punct de vedere climatic, România se confruntă cu o ciclicitate a fenomenelor hidrologice de 9 – 10 ani secetoși urmați de ani cu un regim al precipitațiilor peste medie. Despăduririle masive de după 1990 au amplificat gravitatea fenomenului,

inundațiile manifestându-se cu o deosebită forță mai ales din cauza torenților, devenind un real pericol atât pentru populație cât și pentru activitățile economice.

Statisticile din perioada 1901 – 1997 arată că maximum cantităților de precipitații căzute în zonă se ridică la 100 – 150 mm/24 ore în partea nord-vestică și 150 – 200 mm în sud-est. De asemenea în ultimii ani perioadele ploioase, în care nivelul de precipitații depășește frecvent 30 l/mp, pe timpul verii au crescut semnificativ. Suprafețele împădurite și nivelul ridicat al precipitațiilor înregistrate pe cursul superior al râului și pe versantul sudic al Muntelui Semenic ridică riscul producerii inundațiilor, mai ales la nivelul lunci și a teraselor joase, inclusiv atât pe teritoriul administrativ al comunei Iablanțița, cât și a Lăpușnicelului. Riscul de inundații mai există în lunca Mehadicei, de pe teritoriul comunei, unde de asemenea mai sunt zone amenințate.

Conform Hărții de hazard și risc la inundații²⁵ realizată în contextul implementării Directivei 2007/60/CE privind evaluarea și managementul riscului la inundații, etapa a doua, Iablanțița este afectată de inundații pe sectorul aval de Petnic, confluența cu Mehadica, cele mai importante suprafețe fiind delimitate în trei poduri care leagă cele două sectoare ale intravilanului și confluența cu râul Mehadica.

Refacerea podurilor de pe traseul DN 57 B din localitățile Iablanțița și Petnic, limitează posibilitatea colmatării acestora în condiții normale la viituri și inundarea localităților. La debite mari însă zone potențial inundabile pot deveni unele zone de pe maluri, acoperite cu grădini.

Potrivit EPRI - Harti cu zone risc la inundații: APSFR_Banat, valea râului Globul, între Pârvoava și confluența cu Mehadica se găsește într-o zonă cu risc potențial semnificativ la inundații²⁶

Cu toate acestea zona nu este inclusă în arealele cu risc de inundații; conform datelor PATJ Caraș_Severin, cap. Zone cu riscuri naturale, teritoriul administrativ al comunei nu este inclus în arealele cu suprafațe inundabile.

Un risc natural mai puțin manifestat în zonă dar a cărui producere nu poate fi prevăzută și nici exclusă este cel al **incendiilor de pădure**. Vulnerabilitatea la aceste fenomene este mai ridicată primăvara și toamna, odată cu moartea vegetației și în perioadele de secetă prelungită. Producerea unui atare fenomen se poate datora unor cauze naturale, precum descărcărilor electrice și a efectului de lentilă produs de unele cioburi de sticlă. Pe lângă cauzele naturale, riscul major îl joacă totuși cele antropice, datorate arderii resturilor vegetale rezultate în urma curățării terenului; folosirea focului deschis nesupravegheat, aruncarea întâmplătoare a unor țigări aprinse sau a unor incendieri premeditate, provocate de către persoane interesate sau răuvoitoare.

Deși asemenea fenomene de amploare nu s-au înregistrat, fenomenul poate înregistra creșteri în condițiile creșterii interesului localnicilor pentru întreținerea terenului și a turismului neorganizat în zonă.

Alte riscuri naturale existente în zonă

Rupturi ale malurilor sunt destul de frecvente la nivelul malurilor Râului Craiova după ieșirea din

²⁵ [http://gis2.rowater.ro:8989/flood/\(15 sept. 2014\)](http://gis2.rowater.ro:8989/flood/(15 sept. 2014))

²⁶ http://www.rowater.ro/EPRI%20Harti%20cu%20zone%20risc%20la%20inundatii/APSFR_Banat.jpg (15 sept. 2014)

chei și pe unii dintre afluenții acestuia, mai ales în perioadele cu debite foarte mari, prin înaintare regresivă a malurilor.

Căderile de pietre de pe versanți

Datorită litologiei specifice, a fragmentării maselor de rocă, acestea sunt fenomene des întâlnite în lungul DN 57 B, prin sectorul cheilor Globul Craiovei, dar și a carierei Streicin și pe unele sectoare ay drumului forestier de pe valea Seredinului Mic. Se manifestă preponderent primăvara sau în urma ploilor abundente, prin desprinderea și alunecarea din versanți a unor stânci solitare sau alunecări de pietriș.

Riscul de înzăpezire se poate manifesta pe anumite porțiuni ale unor drumuri din cuprinsul comunei, expuse factorilor climatici în anii cu ninsori abundente, dar mai ales în urma proceselor de troienire – ceea ce duce la îngreunarea traficului pe acele porțiuni de drum.

2.3. RELAȚII ÎN TERITORIU

2.3.1. AMPLASARE ȘI VECINĂȚI

Comuna Iablanița este unitatea administrativ teritorială , cu o suprafață de 11.882 ha, componentă a județului Caraș-Severin, așezată în partea sud-estică a județului, pe cursul mijlociu al râului Craiova, din bazinul hidrografic Cerna-Bela-Reka. Geografic, comuna este situată la limita sudică a culoarului depresionar Timiș – Cerna.

Teritoriul administrativ se învecinează cu teritoriile administrative ale comunelor Mehadia, Prigor, Lăpușnicel, Mehadica și Cornea; centrul polarizator în jurul căruia gravitează fiind Mehadia, aflată la o distanță de cca. 10 km.

Este ancorată la sistemul național de transport prin Coridorul paneuropean de transport multimodal IV - 1.05, format din DN 6 (E 70), și prin Magistrala de cale ferată Timișoara – Caraș-Severin – Orșova – Turnu-Severin și prin DN 57 B, care leagă acest coridor cu depresiunea Bozovici și orașele Anina și Oravița.

De municipiul reședință de județ, orașul Reșița, situat la 109 Km, comuna este legată prin DN 57 B (DN 6, Iablanița – Bozovici – Anina – Oravița) și DN 58 (Anina, DN 57 B – Reșița).

Coordonatele geografice ale localității reședință de comună – Iabalcea, sunt 22⁰29'949" longitudine estică și 44⁰95'777" latitudine nordică.

2.3.2. LEGĂTURILE TERITORIULUI ADMINISTRATIV CU EXTERIORUL

Ținutul Craina, este un ținut de graniță, care cuprindea satele Lăpușnicel, Petnic, Iablanița, Globu Craiovei, Mehadica, Pîrvova, Șumița și Schybnyak (asezare astăzi dispărută, situată lângă Pârvova, în districtul Caransebes, menționată în februarie 1598, când aparținea patrimoniului nobiliar Gârleșteanu²⁷); a reprezentat încă din preistorie o zonă de legătură între depresiunea Almăjului și culuarul Timiș-Cerna. Acest ținut era străbătut încă din vremea romanilor de două importante drumuri.

Principala rută de circulație și transport, utilizată încă din preistorie era culuarul Timiș – Cerna, prin intermediul căuia se făcea legătura dintre actualul oraș Orșova, prin Mehadia, și Ornea, în bazinul Cernei, trecând peste culmea Domașnea în bazinul Timișului, prin localitățile Armeniș și Buchin spre Caransebeș. În perioada evului mediu acest drum reprezenta și principala rută de pătrundere a turcilor în Banatul de Munte pentru incursiuni de jaf.

O altă magistrală importantă care asigura legătura dintre Almăj, Mehadia și Orșova, urma vechiul drum roman ce traversa Nera la Prilipeți și la Pătaș - Borlovenii Vechi, trecea peste Țerova traversa culuarul Kalva-Craiova, trecând peste dealul Cioaca intra pe teritoriul comunei Iablanița, pe la Globu Craiovei, îndreptându-se spre Mehadia (Megica).

Un alt drum utilizat mai ales în perioada feudală veche ce asigura legătura dintre Almăj prin Iablanița cu Mehadia, trecea pe lângă satul Putna, ocolea *Belcovățul*, la sud de Șumița și cobora la

Iablanița, de unde, peste *Strajița*, se ajungea la Mehadia (*Megia*). Astăzi rolul acestor drumuri sunt luate de DN 57 B și parțial de DC 36, pe sectorul Putna – Lăpușnicel.

Legăturile actualei comune Iablanița cu unitățile administrative vecine se realizează atât rutier cât și pe căile ferate.

- DN 6 (E 70), este una dintre cele mai importante magistrale naționale și europene care asigură legătura dintre capitala țării București și granița de vest, prin Craiova, Drobeta Turnu Severin, Caransebeș, Timișoara, Arad, Curtici. Are o lungime de cca. 369 km, tranzitând un număr de 8 județe.
- DN 57 B, cu o lungime de cca 97 km, leagă orașele Oravița și Anina, spre vest cu depresiunea Almăjului și cea a Mehadii, pentru a se racorda la DN 6 (E 70) pe teritoriul administrativ al comunei Iablanița. Traversează teritoriul comunei pe direcția nord-vest – sud-est, în lungul râului Craiova, prin localitățile Globu Craiovei, Petnic și Iablanița.
- Comuna Iablanița este legată de restul țării prin magistrala de cale ferată 900, care leagă capitala țării cu Timișoara și granița de vest. Cenelectarea localităților comunei se face prin stația de cale ferată de la Iablanița, important punct de comunicații CFR pentru populația din zonă, inclusiv pentru cei din depresiunea Almăj (Bozovici).

Pentru populația localităților comunei un impediment major îl reprezintă lipsa unei legături directe cu centru de județ, municipiul Reșița, aflat la 107 km, în lipsa unor legături directe auto și CFR și a unei rețele de transport persoane bineorganizată, care să includă și această zonă.

De altfel accesul la transportul în comun auto se poate face numai prin stația auto situată la intersecția DN 6 cu DN 57 B. Punctul se află la o distanță de cca 5 km față de localitatea Iablanița și de cca. 12 km față de Globu Craiovei. Acest fapt face total nepractică soluția aleasă de către autoritățile județene implicate, pentru conectarea UAT cu centrele urbane: Caransebeș, Orșova sau Băile Herculane.

Cum școala gimnazială este numai în satul Iablanița, accesul elevilor de clasele V-VIII din satele Globul Craiovei și Petnic se realizează prin intermediul unui autobuz școlar, aflat în dotarea Școlii I-VIII din Iablanița.

2.3.3. PREVEDERI ALE PATN

Căi de comunicații

Comuna Iablanița este racordată la sistemul național de transport prin:

- DN 6 (E 70), care străbate în lung culuarul depresionar Timiș-Cerna și DN 57 B, care leagă DN 6 cu depresiunea Bozovici (Almăj), Anina și Reșița.
- Magistrala de cale ferată M 900: Timișoara – Caraș-Severin – Orșova – Turnu-Severin.

Conform legii 363/2006, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea I - Rețele de transport, dar și a documentelor adoptate ulterior partea estică a comunei este traversată de Coridorul paneuropean de transport multimodal IV – 1.05, format din: TEN - F Core Network (Trans-European Network – Transport) și TEN – T (Trans European Networks – Transport).

- Rețeaua (TEN-F) de cale ferată convențională, cu viteza până la 160 km/h pe traseul: Arad - Timișoara - Caransebeș - Drobeta-Turnu Severin - Strehăia - Craiova – Calafat;
- Autostrada A 6, pe ruta Lugoj – Drobeta Turnu Severin – Calafat 8: Lugoj - Caransebeș - Drobeta-Turnu Severin - Craiova – Calafat, formează componenta a doua a Magistralei de autostrăzi și căi ferate din România.

Necesitatea modernizării acestei structuri de transport este dată în primul rând de ritmul ridicat de creștere a traficului auto și de necesitățile impuse de creșterea traficului feroviar la nivel european. Numai pentru traficul feroviar prognoza pentru anul 2015 se ridică la peste 5000 de unități/24 ore (3501-8000 MZA/24 ore).

La capitolul "Apa", comuna Iablanița se găsește în bazinul hidrografic Cerna – Bela-Reca, fiind străbătută de cursul inferior al râului Craiova. Acesta a reprezentat de-a lungul timpului principala sursă de apă pentru oameni și animale, pe malurile sale fiind săpate fântânile sau amenajate izvoarele de versant, pentru necesitățile localnicilor. *Potrivit Legii nr. 20/2006* pentru

modificarea Legii nr. 171/1997 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a II-a Apa, comuna Iablanțița se găsește într-o zonă în care mai puțin de 50 % din resursele de apă dulce necesită lucrări prioritare de gospodărire a apelor (Legea 20/2006. anexa 1). Totodată și comuna se găsește într-o zonă cu disfuncționalități mari în alimentarea cu apă și/sau canalizare; necesitând lucrări hidroedilitare de reabilitare și dezvoltare.

În privința zonelor protejate amintim existența a două tipuri de zone protejate, situate pe teritoriul UAT:

- zone naturale protejate, respectiv rezervațiile naturale:
 - Cheile Globului;
 - Rezervația naturală Lacul fosilifer de la Globu Craiovei și
 - Ravena Crouri.
- zone protejate construite, formate din monumentele istorice cu valoare de patrimoniu, incluse în LMI 2010. În această categorie fiind incluse:
 - Biserica de lemn "Sf. Nicolae" din Globul Craiovei (1836);
 - Biserica "Sf. Ioan Botezătorul" din Iablanțița (1825).

Potrivit legii 351/2001, privind **Rețeaua de localități**, cu modificările și completările ulterioare, localitatea Iablanțița este o localitate rurală de rangul IV, rang atribuit localităților reședință de comună, în timp ce localitățile Globul Craiovei și Petnic sunt localități rurale de rangul V, specific satelor componente. Potrivit legii, dotările minime obligatorii pentru o localitate reședință de comună sunt:

- sediu de primărie;
- grădiniță, școală primară și gimnazială;
- dispensar medical (cabinet medical medicină generală), farmacie sau punct farmaceutic;
- oficiu poștal și servicii telefonice;
- sediu de poliție și de jandarmerie;
- cămin cultural cu bibliotecă;
- magazin general, spații pentru servicii;
- teren de sport amenajat;
- parohie;
- cimitir;
- stație/haltă C.F. și/sau stație de transport auto;
- dispensar (farmacie) veterinară;
- sediu al serviciului de pompieri;
- alimentare cu apă prin cișmele stradale.

În prezent reședința de comună, Iablanțița, dispune de majoritatea dotărilor necesare, unei localități de rangul IV.

În cea ce privește zonele de riscuri naturale; conform legii 575/2001 privind zonele de risc natural, comuna Iablanțița se găsește într-o zonă de risc seismic de 8₂ pe scara MSK, cu o perioadă de revenire de cca. 100 de ani.

În ce privește riscul la inundații, este unul ridicat având în vedere faptul că nivelul maxim al precipitațiilor căzute în 24 de ore este cuprins între 100-150 mm. În aceste condiții este de așteptat ca în condiții meteorologice extreme să pată avea loc inundații, în zonele joase din lunca văilor Craiova și Mehadica.

În privința alunecărilor de teren, teritoriul administrativ al comunei este relativ stabil, având un potențial scăzut de producere în zonele joase, spre mediu în zonele de deal.

2.3.3. PREVEDERI ALE PATJ

Potrivit PATJ Caraș Severin, centrul polarizator în jurul căruia gravitează comuna Iablăcea este centrul intercomunal Mehadia. Sub aspectul competențelor, comuna Iablanțița aparține de Judecătoria Caransebeș. Financiar, Iablanțița este arondată Serviciului fiscal orășenesc și Trezoreriei operative Băile Herculane, alături de UAT Băile Herculane, Mehadia, Mehadica, Topleț.

Satele comunei Iablanița sunt sate de vale de mărime medie, înșirate în lungul văii Craiova și a DN 57 B. În cazul Iablaniței se constată tendința de extindere a intravilanului pe malul stâng al văii Mehadica, în sectorul format dintre Mehadica și magistrala de cale ferată, de o parte și de alta a drumului. De asemenea se constată germeii unei extinderi a intravilanului în preajma gării CFR. Această zonă este percepută ca având un important potențial de dezvoltare, datorită posibilităților de conectare directă la calea ferată precum și la viitoarea magistrală de transport (autostradă).

Ordonanța guvernamentală 142/2008, privind Zonele cu resurse turistice, încadrează comuna Iablanița în cadrul UAT-urilor în rândul cărora sunt dominante resursele naturale, dar cu probleme de infrastructură atât turistică, cât și tehnică. Studiile de fundamentare și evaluare a potențialului turistic întocmit pentru PATN » Secțiunea a VI-a », situează comuna într-o zonă de concentrare mare a resurselor naturale și antropice, cu 28,5 puncte, ca punctaj total, al potențialului de dezvoltare turistică.

Strategia de dezvoltare integrată a turismului în zona Caraș-Severin – Varsac – Banatul de Sud, din 2004, evaluează comuna Iablanița cu 10 puncte la infrastructură și 26,5 la resurse turistice. Toate aceste date dezvăluie existența unui potențial turistic important dar insuficient valorificat.

Printre formele de turism care s-ar putea dezvolta, amintim:

- turismul de tranzit, prin care turiștii să se oprească în zonă pentru 1-2 zile, să cunoască localitățile comunei și oamenii de aici, cu obiceiurile și tradițiile lor.
- turismul ecumenic, prin valorificarea turistică a celor trei biserici, dintre care cele de la Iablanița și Petnic se remarcă prin frumusețea arhitecturii de factură barocă.
- Excursiile și drumețiile în aer liber, pentru cunoașterea rezervațiilor naturale cantonate în acest spațiu, a florei și faunei specifice. Totodată, Iablanița poate deveni o poartă de acces spre valea Sverdinului, o zonă naturală intactă, sălbatică și acoperită în bună parte de păduri.
- Sverdinul mai oferă un spațiu excelent pentru vânatoare și pescuit sportiv, în care iubitorii de natură, de faună și floră, precum și specialiștii interesați pot petrece clipe deosebite, în prezența aparatului de fotofrafiat.

Alte studii și documente privind dezvoltarea urbanistică a comunei Iablanița

Planul strategic de dezvoltare a turismului la nivelul zonei formate din județele Timiș, Caraș-Severin și Mehedinți, prevede o mai bună valorificare a resurselor naturale și antropice, pe care le deține fiecare comunitate în parte. Potrivit documentului amintit comuna Iablanița face parte din categoria UAT-urilor, în care activitatea turistică presupune vizitarea acestor localități în momentele de sărbătoare (kirwei, rugă, hram, bucsu, forschung etc.), la care se adaugă potențialul rezervațiilor naturale existente (cheile Globul Craiovei, Ravena Cruori, Lacul fosilifer de la Globu Craiovei).

Comuna Iablanița dispune de un important tezaur etnografic, încă insuficient valorificat, între care se remarcă sărbătorile și evenimentele culturale locale, între care se remarcă - *Sărbătoarea satului*, organizată în fiecare localitate. În general manifestarea este strâns legată de hramul bisericii, fiind cunoscută cândva sub numele de „nedeie”

Principalele manifestări cunoscute sunt:

- Ruga bănățeană, organizată la Iablanița în prima duminică după sf. Ilie
- Ruga bănățeană, organizată în localitatea Petnic la 29 iunie, de sf. Petru;
- Ruga bănățeană, organizată în localitatea Globu Craiovei la 26 octombrie de sf. Dumitru;
- "Balul izmenelor" sau "Trei treierași" organizat în fiecare an în luna februarie, ca o sărbătoare a portului popular din Banatul de Munte.
- În luna martie se organizează în localitatea Petnic - manifestarea tradițională " Craina Bănățeană", manifestare prin care este marcat în fiecare an începutul primaverii.

Subliniem totodată situarea UAT-ului analizat pe un important traseu cicloturistic, inclus în „Ghidul de promovare a turismului activ din Caraș-Severin, respectiv: Bozovici-Iablanița cu o lungime de 56 km și itinerarul turistic "Drumurile Romanilor", cu traseul: *Mehadia (Praetorium) – Iablanița - Lapusnicel - Prigor – Dalboset – Sopotu Nou – Carburnari – Sasca Montană.*

ACTIVITĂȚI ECONOMICE

Localitățile zonei montane sunt în general sate vechi, care s-au dezvoltat în condiții specifice, cu o economie bazată pe valorificarea resurselor locale în funcție de niște tradiții, de meșteșuguri și preocupări individuale, dar utile persoanei și comunității.

În decursul timpului ocupația de bază a locuitorilor comunei Iablanița și a satelor din zona Crainei bănățene a fost creșterea animalelor în special a bovinelor și ovinelor. Prezența sălașelor risipite pe culmile domoale ale dealurilor din împrejurul localităților, confirmă importanța și rentabilitatea acestei ocupații pentru localnici până astăzi.

O importantă mărturie privind economia actualelor sate ale comunei sunt prezentate în cadrul Anuarului Socec al României Mari.

După mărturia lui J. J. Ehrler, înalt funcționar în cadrul Administrației imperiale a Țării Banatului, în a doua parte a sec. al XVIII-lea, pentru locuitorii cercului Orșovei, din districtul cu același nume, aici se cultivau grâne puține, locuitorii fiind nevoiți să le cumpere din alte părți. Principalele îndeletniciri erau crteșterea animalelor, în primul rând caprele, aici fiind cele mai numeroase din tot Banatul și a oilor, lâna produsă aici fiind considerată de cea mai bună calitate. *“Motivul pentru care cultura grânelor este atât de puțin dezvoltată și creșterea vitelor de însemnătate atât de mare rezidă din faptul că districtul dispune de foarte multe păduri, iar produsele agricole nu ar găsi vreo desfacere, cu excepția consumului din interior. În schimb venitul obținut de pe urma caprelor, oilor și a porcilor nu seacă niciodată, ba mai mult, crește crește cu vremea, deoarece negustorii străini vin aici adeseori, cumpărând slănină, lână, seu, ceară și miere”*²⁸

În primii ani ai sec. XX populația activă din Iablanița era împărțită după cum urmează: 604 locuitori lucrau în agricultură, 53 desfășurau activități cu caracter industrial, 37 în transport, 11 în comerț, 6 în servicii publice și 11 lucrau ca zilieri, în timp ce 123 practicau alte ocupații. În satul Petnic din cei 711 locuitori activi 629 desfășurau activități agricole, 17 lucrau în industrie, 5 în comerț, 3 în serv. Publice, 2 în transporturi, restul având alte ocupații. În cazul localității Globu Craiovei, din cei 480 de locuitori activi, 425 lucrau în agricultură, 5 desfășurau activități cu caracter industrial, câte o persoană în comerț, servicii publice și servitori, restul desfășurând alte activități²⁹

După trecerea Banatului la România (1924-1925) situația acestor sate era următoarea³⁰:

Satul Iablanița era comună rurală, și sediu al secretariatului cercural cu același nume din plasa Orșova. avea 1166 de locuitori, la 1922; administrația fiind condusă de către primarul Mărăscu Valeriuși notarul Martzy Augustin. În localitate își desfășurau activitatea 4 învățători, un preot, o bancă locală, 5 băcănii (mici magazine sătești), un han, 4 birturi, un boiangiu, un brutar, 2 cismari și 3 fierari, 3 tâmplari, un fierăstrău acționat de apă, 3 mori (pe apă) (Anuar Socec, p. 1297)

În acea perioadă satul Petnic era comună rurală în cadrul secretariatului cercural Iablanița, plasa Orșova, Localitatea avea 1898 de locuitori, administrația fiind condusă de către primarul Domășnean Iosif și notarul Martzy Augustin. În localitate își desfășurau activitatea 2 învățători, un preot, 6 băcănii (mici magazine sătești), 3 birturi, un brutar și 4 fierari. (Anuar Socec, p. 1306).

În acea perioadă satul Globu Craiovei era comună rurală în cadrul secretariatului cercural Iablanița, plasa Orșova, Localitatea avea 866 de locuitori, administrația fiind condusă de către primarul Fișteag Olimpie și notarul Martzy Augustin. În localitate își desfășurau activitatea 1 învățător, un preot, un băcan, 2 birturi, un fierar, 2 joagăre (fierăstraie pt. tăiat lemnul și 3 mori de apă. (Anuar Socec, p. 1296).

Odată cu restrângerea activității economice în cadrul orașelor marginase s-a restrâns numărul navetiștilor, o parte din cei care mai fac astăzi drumul spre oraș fiind angrenați în activități de exploatare și prelucrare a lemnului, în domeniul serviciilor și administrație.

Astăzi profilul economic de bază al comunei Iablanița a rămas tot agricultura în sector privat, prin cele 526 exploatații agricole, în cadrul căreia un rol importat îl joacă sectoarele:

²⁸ J. J. Ehrer, *Banatul de la origini până acum (1774)*, prefață, traducere și note de C. Feneșan, Ed. Facla, Timișoara, 1982, p. 567-689.

²⁹ I. Muntean, 2007, p. 98-99.

³⁰ Anuarul Socec al României Mari, 1924-1925: <http://lcweb2.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId>

creșterea animalelor și într-o măsură mai mică cultura cerealelor. În domeniul creșterii animalelor cele mai multe exploatații agricole se înregistrează în sectorul bovin, cu 432 și numai 74 în sectorul creșterii oilor.

Ultimul recensământ agricol (2010) dezvăluie faptul că 2060 de locuitori, din cei 2281 câți au fost înregistrați cu prilejul ultimului recensământ, lucrează sau trăiesc după agricultură, marea majoritate în propria exploatare agricolă. Dar dintre aceștia 1442, reprezentând 70 % din populația angajată în agricultură, au o vârstă de peste 45 de ani. Acest proces galopant de îmbătrânire a populației stă la baza rezultatelor slabe ale agriculturii locale.

O parte din populația locală a ales calea emigrării interne dar și internaționale, în vederea găsirii unui loc de muncă. Astfel, la nivelul anului 2009 când deja fenomenele de criză economică se manifestau deja în cadrul economiei occidentale, din comuna Iablanița erau înregistrate un număr de 66 de persoane plecate legal peste granițele țării pentru un an sau mai mult.

La nivel local inițiativa privată devine tot mai evidentă, mai ales în domeniul prelucrării lemnului și al comerțului. Deși încă timid, în condițiile unui potențial turistic remarcabil, își fac simțită prezența preocupări pentru activități cu caracter turistic.

2.4.1. POTENȚIALUL NATURAL AL SOLULUI ȘI SUBSOLULUI

Conform PUG Iablanița din anul 2000, teritoriul administrativ al comunei are o suprafață de 11.555 ha, din care 4.999 ha (43,3%) este teren agricol. Suprafața agricolă cunoaște în anii următori mici oscilații, în funcție de suprafețele efectiv lucrate, tendința generală fiind cea de creștere. În 2004 înregistrându-se o valoare cu 1,4 % mai mare de la 5018 ha în 1990 la 5090 în 2004. În această perioadă în cadrul suprafețelor agricole cea mai mare creștere se înregistrează la suprafața arabilă, de la 1658 în 1990 la 1711 în 2004, la pășuni și fânețe aceaste creșteri fiind mai mici, în timp ce la suprafețele pomicole suprafața a rămas relativ constantă, la 241 ha.

În perioada 2004-2012 structura terenurilor agricole pe folosințe se păstrează aproximativ neschimbată, cu câteva variații ce constă în diminuarea suprafețelor ocupate de pășuni cu începând din 2004 și creșterea suprafețelor acoperite cu fânețe.

Aceste schimbări sunt datorate reducerii activităților industriale în zonă, a creșterii șomajului și a revenirii în sat a unei importante părți a populației, în special de vârsta a doua și a treia, unde s-au reântors la agricultură.

Potențialul terenurilor agricole este favorizat de tipurile de sol dominante. În zonele de pășuni și fânețe dominante sunt solurile de pădure, în timp ce în luncile, pe terasele joase și glacisurile din preajma râurilor Craiova și Mehadica dominante sunt solurile argiloiluviale, cu un potențial ridicat de productivitate.

Suprafețele acoperite cu pășuni la nivelul comunei Iablanița sunt de 1728 ha, la nivelul anului 2013 (cf. Regulamentului de pășunat 2013).

Potrivit datelor statistice ale INSS, la nivelul anului 2013 suprafața totală a comunei este de 11.557 ha, din care mai mult de jumătate, respectiv 6.066 ha este ocupat de terenuri forestiere (52,5 %), iar 34,1 % este acoperit de pajiști montane și fânețe, în timp de terenurile arabile și livezile reprezintă de abia 9,8 %. În ultimii ani s-au înregistrat scăderi dramatice a suprafețelor arabile și pomicole.

Dacă în 2010 suprafața arabilă a comunei înregistrată era de 1711 ha, un an mai târziu aceasta scădea drastic, cu 586 ha. O situație asemănătoare se regăsește în sectorul pomicol, mai ales după 2005 când se constată o neglijare tot mai mare a fostelor livezi, pe fondul îmbătrânirii acestora și a scăderii posibilităților de valorificare a fructelor. În perioada 2005 – 2013 aceste suprafețe au scăzut de peste 20 de ori, ajungând de la 241 ha (2005) la 12 ha (2013)³¹.

Din datele de mai sus se pot constata următoarele:

1. În general cea mai mare parte a teritoriului comunei este acoperită cu soluri de pădure, formate pe roci cristaline și depozite sedimentare de vârstă miocenă. Sunt în general soluri

- sărace, mai puțin propice culturilor agricole dar care au un bun potențial pentru vegetație forestieră, pășuni și fânețe. Solurile se încadrează în clasa 5 de fertilitate, având o productivitate scăzută, care limitează posibilitatea utilizării lor pentru culturile cerealiere.
2. Principala resursă naturală de suprafață a comunei Iablanița o reprezintă cele peste 6000 ha de vegetație forestieră, fapt care constituie o premisă a dezvoltării, exploatării și prelucrării lemnului.
 3. O altă resursă de suprafață ca pondere importantă, o reprezintă pășunile și fânețele, care însumează mai mult de 1/3 (34,1 %) din suprafața UAT, fapt ce a permis o amplă dezvoltare a sectorului de creștere a animalelor, ocupație cu o tradiție îndelungată pentru marea majoritate a localnicilor, care sunt crescători de ovine.
 4. În zona colinară este preponderent tipul de sol brun roșcat nisipos, cu calitate bună pentru pomicultură și pășuni. Bazinul văii Craiovei a fost recunoscut încă din sec. al XVIII-lea pentru potențialul său pomicol; fructele și produsele de distilărie de aici, alături de cele din depresiunea Almăjului fiind recunoscute nu numai pe iața locală dar și în centrele urbane ale Banatului, precum și la Budapesta și Viena pentru calitatea lor. Îndeungata tradiție și condițiile pedoclimatice constituie o premisă pentru refacerea acestui potențial în viitor, inclusiv pentru dezvoltarea unor afaceri în domeniu.
 5. A treia resursă naturală de suprafață ca pondere o reprezintă terenurile agricole, cantonate în special în preajma principalelor cursuri de apă, pe soluri de proveniență aluvionară, caracterizate printr-un potențial productiv ridicat, fapt care a determinat dezvoltarea culturilor cerealiere.
 6. Fauna specifică întinselor păduri din zonă reprezintă un important fond cinegetic, care permite dezvoltarea activității de vânatoare și pescuit sportiv în condiții legale.
 7. Ca resurse minerale comuna Iablanița dispune de importante resurse litice, unele dintre ele exploatare încă de pe vremea romanilor.

Folosință teren	Ani /suprafețe/ha			
	2000	2005	2010	2013
Suprafață arabilă	1699	1711	1711	1125
Pășuni	2134	2127	1744	1744
Fânețe	1012	1001	1615	2201
Livezi și pepiniere pomicole	242	241	12	12
Total suprafață agricolă	5087	5090	5082	5082
Păduri și altă vegetație forestieră			6066	6066
Ape			68	68
Construcții			47	47
Căi de comunicații			138	138
Terenuri degradate			156	156
Total terenuri neagricole	6468	6467	6475	6475
Total suprafață UAT	11155	11557	11557	11557

Sursă : INSS 2013

Subsolul comunei dispune de importante resurse minerale, precum: piatra, exploatăată în carierele de la Iablanița, de unde se extrăgeau piatră de construcție și Petnic, de unde se extrăgeau calcare orgaogene, încă din perioada romană. Exploatarea calcarelor pentru obținerea varului s-a practicat în zona dealurilor Ostreș și Corbu.

Alături de piatră pentru construcție subsolul comunei mai deține rezerve de cărbune și minereu de fier, ultimele exploatare până în preajma primului război mondial la Groapa, Jidovină și Dealu cu Corni.

Extracția de cărbune este documentată în sec. al XIX-lea când mai multe persoane, ofițeri și subofițeri în unitățile de grăniceri au arendat terenuri în anii 1845 de unde au extras și valorificat importante cantități de cărbune. Cărbune s-a mai exploatat în cantități mici în perioada interbelică pe teritoriul fostului „Sat bătrân”.

Alături de acestea mai este semnalată prezența bentonitei la Belcovăț, precum și unele nemetale identificate prin foraje pe valea Sfârdinului Mic și în Cheile Globului.

2.4.2. PRINCIPALELE FUNCȚIUNI ECONOMICE

A. Funcțiunea agricolă

Evoluția suprafețelor agricole

În regiunile deluroase și montane, ponderea terenurilor agricole scade frecvent sub 50% și chiar sub 20%, fiind utilizate în acest scop terasele inferioare ale principalelor râuri (Dunărea, Mureșul, Crișul Alb, Timișul, Bega, Nera). Ponderi deosebite ale fânețelor din totalul suprafeței

agricole, de peste 35%, se înregistrează în comunele din bazinul superior al Bistrei (Marga 63,8%, Băuțar 45,8%), valea Cernei (Băile Herculane 41,1%, Topleț 40,4%), Munții Aninei (Anina 45,8%, Carașova 36,2%) etc³².

Potrivit zonării agricole efectuată prin PUG Caraș-Severin, comuna Iablașița se găsește într-un areal specializat pe creșterea animalelor și pomicultură, în care suprafața medie de teren raportat la numărul de locuitori este cuprins între 2 și 4 ha. Același document evidențiază faptul că suprafața agricolă în funcție de utilizarea terenului, raportată la numărul de locuitori este următorul:

- teren arabil - 0,50 – 0,99 ha/loc;
- pășuni - 2,00 – 3,99 ha/loc;
- fânețe - până la 0,5 ha/loc;
- livezi - până la 0,097 ha/loc.

Activitatea în agricultură este susținută de o bază materială adecvată, care asigură în bună măsură necesitățile locale. La nivelul anului 2010 structura inventarului agricol format din mașini și utilaje agricole aflat în proprietatea localnicilor era format din:

Iablașița – Dotarea cu mașini agricole	
Tractoare	136
Motocultoare	3
Pluguri pt. tractoare	124
Mașini erbicidat	1
Combine autopropulsate pt furaje	4
Motocoseitoare	119
Alte mașini agricole	29

Cultura plantelor cerealiere și a nutrețurilor

Cultura cerealelor reprezintă grupa de culturi agricole care ocupă cele mai întinse suprafețe și deține cea mai mare importanță în economia agrară a regiunii. Dintre acestea grâul este cultivat cu succes și în regiunile depresionare datorită gradului de adaptabilitate la condițiile de mediu destul de diferite, putând fi cultivat și în spațiul deluros, pe terase și în lunci, sau în spațiul montan și pe culmile văilor.

Porumbul este o altă plantă de cultură cu o pondere importantă la nivelul județului, deținând în medie peste 30% din totalul suprafețelor arabile. Este deopotrivă întâlnit în aria de câmpie cât și în spațiul colinar, datorită plasticității sale ecologice deosebite. Importante suprafețe sunt cultivate cu cartof, dar cultura acestora este destinată în primul rând pentru consumul familial.

În cadrul comunei Iablașița locuitorii cultivă în special porumb, pe care îl utilizează atât pentru consum cât și ca furaj în hrana animalelor. Alături de porumb se mai cultivă grâu pentru panificație, orz, ovăz și sorg.

Semnificative în acest sens sunt datele recensământului agricol din 2010, în care suprafețele ocupate cu principalele culturi sunt: la porumb 576 ha; grâu, 46 ha; ovăz, 7 ha; sorg, 2 ha și orz 1 ha. Dintre plantele de nutreț cultivate pentru hrana animalelor în special pentru creșterea tineretului bovin, cele mai semnificative culturi sunt leguminoasele pentru nutreț (lucernă, trifoi, măzăriche și alte plante perene), cu o suprafață cultivată de cca. 333 ha, alte 0,55 ha fiind ocupate cu alte culturi.

O altă cultură importantă destinată atât consumului uman cât și hranei animalelor este cartoful. Suprafețele înregistrate cu aceste culturi la nivelul anului 2010 sunt de 124 ha. Alături de cartof, între culturile de câmp pe 34,5 ha se mai cultivă legumele, pepenii și căpșunile, cultivate în general pentru consum propriu.

Pomicultură

Îndeletnicire cu vechi tradiții în Banat, pomicultura s-a practicat mai întâi pe terenurile din jurul așezărilor omenești, extinzându-se ulterior pe culmile dealurilor sau de-a lungul văilor și în depresiuni, uneori în asociere cu pășuni sau fânețe. Livezile au cunoscut în perioada de după 1990 o perioadă de decădere multe din fostele livezii fiind defrișate. Din cele 27.727 ha de livadă (2002), reprezentând 1,8% din totalul suprafețelor agricole, aproape jumătate se află în județul Caraș-Severin, care deține cele mai importante bazine pomicole.

Suprafața cultivată (hectare) cu plantații pomicole, înregistrate la ultimul recensământ agricol

la Iablanița reliefează decăderea acestei ramuri agricole. Desigur pe primul loc se menține culturile de pomi fructiferi, dar suprafețele ocupate de aceste culturi sunt aproape nesemnificative. Dintre pomii fructiferi pe primul loc se menține cultura prunului, cu cele 8,6 ha, urmat de măr, cu 2,6 ha. Un procent neglijabil în cadrul culturilor pomilor fructiferi se înregistrează la păr, cais, piersic, gutui și alți pomi fructiferi, a căror suprafețe ocupate se situează sub 0,6 ha.

În trecut localitățile comunei erau recunoscute pentru rachiurile de fructe, pe care le valorificau atât prin consum propriu cât și vânzare. Astăzi în condițiile scăderii recoltelor, pe fondul îmbătrânirii și degradării livezilor, cantitățile de rachiu obținut s-a redus simțitor. Cu toate acestea mai sunt gospodari care produc rachi de cea mai bună calitate, participând chiar și la târgurile de gen, precum Festivalulul Răchiei din Banatul Montan. Această manifestare tradițională ajunsă deja în 2013 la a XIV-a ediție este organizată de către comunitățile din culuarul Timiș-Cerna, unde producerea răchiei are vechi tradiții cu căzănari din tată în fiu, care cunosc în amănunt tainele acestui proces.

Creșterea animalelor

În condițiile în care 40 % din suprafața agricolă a comunei este ocupată cu pășuni și fânețe, principala funcțiune economică a comunei este cea agricolă, cu specificul creșterii animalelor, în special a bovinelor, porcinelor și ovinelor. Conform recensământului agricol din 2010 efectivele de animale existente pe raza comunei Iablanița se prezenta astfel:

1. Bovine – 649 capete;
2. Porcine – 588 capete;
3. Cabaline – 150 capete;
4. Ovine – 828 capete;
5. Caprine – 21 capete;
6. Păsări – 9089 capete;
7. Albine – 527 familii;

Pentru creșterea animalelor satele comunei Iablanița dispun de importante suprafețe de pășunat și fânețe naturale, însumând peste 2800 de hectare.

Din această suprafață, 760 ha sunt utilizate în cadrul exploatațiilor agricole organizate. În cadrul acestora 328 de exploatații dețin 1-2 capete, iar 321 exploatații 3-9 capete. Dintre bovine locul preponderent îl ocupă vacile de lapte. Dintre acestea în 416 exploatații sunt crescute 1-2 exemplare iar în 85 exploatații 3-9 capete.

Cu toate acestea, ultimul recensământ dezvăluie o puternică decădere a acestei vechi îndeletniciri, astăzi numărul de animale aflat în gospodăriile populației fiind mult sub posibilitățile și resursele pe care comuna le deține pe plan local.

Pentru a-și susține mai bine interesele în fața factorilor administrativi, în recuperarea subvențiilor și valorificarea superioară a laptelui obținut, o parte din deținătorii de animale din comuna Iablanița s-au organizat începând din 2002, în Asociația Crescătorilor de Vacă de Lapte Iablanița, ca structură specifică, cu statut și personalitate juridică proprie.

Una dintre marile probleme ale creșterii animalelor este dată de imposibilitatea valorificării produselor locale, și în special a laptelui și a produselor lactate care depășesc consumul familial. Acest lucru se oglindește și într-un anumit dezinteres legat de înființarea mai multor ferme de creșterea bovinelor pentru lapte.

B. Funcțiunea silvică și piscicolă

Dezvoltarea acestei funcțiuni este favorizată de cele 2734 ha de pădure (peste 35% din suprafața comunei), unele dintre acestea fiind păduri seculare, altele foste terenuri agricole (pășuni) împădurite.

Având în vedere suprafețele importante ocupate de păduri, activitățile legate de exploatarea și prelucrarea lemnului au ocupat și ocupă un rol important în economia comunităților locale.

Pădurile de pe teritoriul administrativ al comunei sunt cuprinse în cadrul Ocolului Silvic

Mehadia, două din unitățile sale de producție; UP I – Sfârdin și UP II Valea Craiovei fiind cuprinse în mare parte pe teritoriul administrativ al comunei. De asemenea, unitățile de producție menționate sunt acoperite de fondurile de vânătoare F.V. 31 - Sfârdin și F.V. 32 – Craiova. Ambele sunt fonduri private, de bonitate IV, vânatul principal fiind constituit din căprior, la care se adaugă mistrețul și iepurele, iar cel secundar din cerb carpatin. Vânatul răpitor este alcătuit din lupi și vulpi, aflate în efective normale (mai puțin pisici salbatice, râși, viezuri).

Hrana vânatului este bine asigurată, atât din terenurile rezervate cât și din numeroasele terenuri agricole și pășuni prezente în apropierea fondului forestier. Completarea resurselor nutritive pe timp de iarnă este asigurată de către personalul specializat, responsabil cu gestionarea fondurilor de vânătoare respective.

Totodată, pe teritoriul administrativ al comunei se găsește o bună parte din fondul piscicol F.P. 29, Craiova, recunoscut pentru cultura păstrăvului curcubeu. Deși ar exista un potențial real pentru creșterea intensivă a salmonidelor în cadrul unor ferme specializate, patronate de către persoane fizice sau juridice, nu au fost înființate ferme piscicole, atât datorită posibilităților limitate de valorificare cât și a unei tradiții în acest sens.

C. Funcțiunea comercială, industrială și de servicii

Sectorul comercial și de prestări servicii este puțin dezvoltat, în condițiile în care volumul cererii este limitat, iar puterea de cumpărare a locuitorilor este foarte scăzută. Numărul societăților comerciale care operează în domeniul comerțului la nivelul teritoriului comunal este scăzut³³ și se rezumă la o serie de asociații familiale și societăți cu răspundere limitată care practică comerțul cu amănuntul de produse alimentare și de alte produse de uz personal, de strictă necesitate.

Funcțiunea industrială este îndreptată spre valorificarea resurselor naturale, locale (lemn, materiale de construcții, produse animaliere etc.) și umane existente pe plan local, pentru satisfacerea unor necesități ale populației, pentru piața zonală și pentru export.

Potrivit informațiilor cuprinse pe site-urile de specialitate³⁴ în anul 2013 la nivelul comunei erau înregistrate un număr de 39 agenți economici, persoane juridice, cu un număr relativ de 90 de angajați. Dintre acestea cele mai multe au ca obiect de activitate prelucrarea lemnului (22 unități) și activități comerciale (3 unități). Principalul angajator și cel mai important agent economic, cu 40 de angajați este ROPAL INDUSTRY SRL, a cărui obiect de activitate, potrivit cod. CAEN este tăierea și rindeluirea lemnului. Firma este specializată pe fabricarea și exportul de europaleți, cea mai mare parte a producției sale fiind destinată exportului.

Alte ramuri de activitate reprezentate în economia locală sunt angrenate în domeniul serviciilor, cu trei reprezentanți, 2 firme de construcții și câte una desfășurând activități în industria alimentară și recuperarea deșeurilor metalice.

Dintre cei 35 de agenți economici înregistrați la nivelul anului 2011, pe teritoriul administrativ al comunei, 14 desfășoară activități comerciale, 7 în domeniul construcțiilor și a serviciilor conexe; 5 în exploatarea, prelucrarea și valorificarea lemnului, 5 în domeniul turismului și a serviciilor conexe, 3 în domeniul transporturilor și 1 desfășoară alte activități și servicii (telecomunicații).

Alături de acești agenți economici, în intervalul 2007-2011 la nivelul comunei mai erau înregistrate un număr de 19 Asociații familiale (A.F.) și 5 Persoane fizice autorizate (PFA), din care au fost radiate un număr de 8.

În cea ce privește absorbția forței de muncă locală, se constată că la nivelul anului 2013 numărul cel mai mare de angajați au fost înregistrați în industria prelucrătoare a lemnului cu 51 de angajați, urmat de comerț, cu peste 20 de angajați (numărul angajaților este mai mare ținând cont de faptul multe unități sunt deservite de către proprietari, fără alți angajați); transporturi, cu 10 salariați etc.

³³ 10 societăți care desfășoară activități comerciale și 3 unități în domeniul serviciilor.

³⁴ <http://www.listafirme.ro/caras-severin/iablanita>; <http://firme.efin.ro/bari-trogase-srl>;
<http://www.listafirme.ro/alipetana>;

D. Turismul

Cadrul natural de excepție, și accesul spre zone pitorești din vestul țării, alături de potențialul natural, cultural și istoric al zonei Munților Aninei, se impun valorificate corespunzător, prin creșterea și dezvoltarea ofertei turistice pentru turiștii autohtoni și străini. Rolul major pe care Carașova îl joacă în structurarea comunităților de carașoveni, cu identitatea lor etnică recunoscută, va trebui să se răsfrângă și în cadrul unei componenete turistice specifice, care să transforme localitatea în placa turnantă pentru destinația unor turiști din Croația și alte state sud dunărene. Toate acestea sunt elemente care creionează posibilitatea formării unui profil turistic propriu, deosebit de important pentru viitorul așezărilor din zonă.

Totodată agroturismul poate deveni în scurt timp o sursă de venit pentru agricultorii carașoveni. Gospodăriile țărănești sunt bine dotate cu utilitățile necesare, sunt nenumărate "sălașe" unde se poate asigura masa și cazarea turiștilor care doresc să viziteze zona, carașovenii fiind renumiți pentru ospitalitatea de care dau dovadă.

Principalele obiective turistice situate la nivelul UAT sunt încadrabile în două mari categorii:

Obiective turistice naturale

Teritoriul administrativ al comunei Iablanița se găsește în preajma unei importante artere de circulație europeană, E 70, fiind totodată străbătut de un drum național secundar cu un important rol în valorificarea potențialului turistic al Banatului de Munte. Totodată pe teritoriul administrativ al comunei sunt amplasate 3 rezervații naturale care valorificate și promovate corespunzător pot constitui importante repere turistice locale. Alături de acestea, peisajul specific, marile suprafețe împădurite și formele arhaice de habitare încadrate în peisaj (sălașele din hotar, amenajările agricole) pot constitui la rândul lor puncte de interes pentru anumite forme de turism.

Alături de acestea o serie de elemente datorate activităților antropice și evoluției istorice, pot contribui la creșterea interesului pentru zonă. Principalele obiective turistice antropice de pe teritoriul comunei sunt:

- Rezervația naturală Cheile Globului, cu o suprafață de 225 ha
- Rezervația naturală „Locul fosilifer de la Globu Craiovei” (2 ha)
- Rezervația naturală „Ravena Crouri” (7 ha)
- Tot în categoria obiectivelor naturale de intere turistic mai poate fi inclusă și "Peștera Ostreș" din apropierea V. Sfârginu Mic (vDr), cu o lungime de 67 m și o denivelare de 10 m.

Pe lângă acest potențial natural, la valoarea turistică a zonei contribuie și potențialul antropic existent;

- Biserica ortodoxă din Iablanița, construită în 1825 și inclusă în lista monumentelor istorice.
- Biserica de lemn (impropriu spus) cu hramul „Sfântul Nicolae” din satul Globu Craiovei, ridicată la 1836, de asemena inclusă în rândul monumentelor istorice.
- Biserica ortodoxă cu hramul "Sf. Vasile ce Mare" din satul Petnic, construită în aceeași perioadă cu cea de la Iablanița (1824), pe locul alteia mai vechi din lemn.
- Monumentele eroilor ridicate în cele trei localități în memoria soldaților localnici jerfiți în cele două războaie mondiale.
- Morile tradiționale care se mai păstrează și alte clădiri cu valoare istorică și identitară (clădirea companiei grănicerești de la Petnic, școala, casa parohială, case de locuit etc.).
- Situri arheologice situate în preajma localităților, precum și vetrele fostelor așezări.

Alături de aceste obiective mai amintim valorile etnofolclorice ale portului popular și a tradițiilor locuitorilor din zonă, între care se remarcă sărbătorile satului, hramul numit cândva și "Nedeii".

Sunt sărbători ale spiritului local, organizate în fiecare sat aparținător al comunei:

- Ruga bănățeană: în localitatea Iablanița în prima duminică după sf. Ilie
- Ruga bănățeană: în localitatea Petnic, la 29 iunie de Sfântu Petru
- Ruga bănățeană: în localitatea Globu Craiovei, la 26 octombrie de Sfântu Dumitru.
- "Balul izmenelor" sau "Trei treierași", care este o sărbătoare a portului popular din Banatul de Munte, organizează în fiecare an la sfârșitul lunii februarie.

Trasee turistice de pe teritoriul UAT Carașova

Trasee turistice pe teritoriul PNSCC:

- Principalul traseu turistic este DN 57 B, care face legătura între DN 6 și DN 578 pe teritoriul administrativ al Aninei. Drumul străbate un traseu deosebit de frumos, unde priveliștile largi oferite de Valea Craiovei și Depresiunea Almăjului se completează cu frumusețile specifice ale Văii Minișului (chei, defilee, cascade, peșteri etc.). Pe teritoriul administrativ al comunei Iablanița acest traseu oferă posibilitatea vizitării rezervației naturale Cheile Globul Craiovei, a Lacului fosilifer de la Globu Craiovei și Ravena Crouri, două monumente ale naturi deosebite, prin multitudinea de resturi fosile și formațiuni geologice. Alături de acestea mai pot fi vizitate bisericile de la Iablanița și Petnic, valoroase atât prin trăsăturile arhitecturale specifice barocului vienez provincial cât și picturii deosebite, atribuită zugravului italian din Caransebeș – Bartolomeu Delliominii, la sfârșitul sec. al XIX-lea.
- Un alt traseu turistic destinat celor care doresc să cunoască zonele montane ale Almăjului, cu flora și fauna sa specifică este cel care leagă localitatea Iablanița cu Valea Sfârdinului, trecând prin locurile unde până la sfârșitul sec al XVIII-lea a fost vatra vechiului sat Iablanița. Acest traseu oferă posibilitatea vizitării cavități carstice Ostreș, modeste ca dimensiuni dar interesante ca morfologie, de pe vârful cu același nume, precum și a numeroaselor cascade și repezișuri de pe valea Sfârdinului Mare.
- De asemenea, un alt traseu de pătrundere spre Belcovăț și Munții Almășului este drumul de pe Valea Calvei, drum istoric care în trecut lega depresiunea Almăjului cu satele din bazinul inferior al Craiovei, trecând prin Lăpușnicel. În prezent este accesibil atât pe pedesetă cât și cu mașini de teren.

2.4.3. EVOLUȚIA FUNCȚIUNILOR ÎN ULTIMA PERIOADĂ. INVESTIȚII

Păstoritul și creșterea bovinelor a fost de-a lungul vremii o sursă importantă pentru câștigarea mijloacelor de trai ale locuitorilor, aceștia manifestând totdeauna o grijă deosebită pentru sănătatea și protecția animalelor. Această grijă s-a manifestat în practicile de protecție uneori cu caracter magic dar și obiceiuri specifice, precum măsuratul și răzuitul (despărțitul) oilor.

Îndelungata perioadă de tranziție precum și criza economică profundă din ultimul an a generat numeroase contradicții și schimbări în modul de utilizare al terenurilor, în sensul reducerii terenurilor cultivate din ariile colinare înalte spre zinele joase din lunca Mehadicei și a Craiovei. În urma înființării unor arii naturale protejate pe teritoriul comunei au survenit limitări noi în ceea ce privește modul de utilizarea a terenurilor agricole și forestiere situate în aria acestor zone către comunitate. De asemenea, trecerea în proprietate privată a unor importante suprafețe de pădure, are consecințe încă insuficient studiate, atât negative, cât și pozitive. Dar revirimentul agriculturii și al exploatarea forestiere judicioase, bazate pe proprietatea privată necesită prezența unor investitori care să rentabilizeze munca pământului și a pădurii cu respectarea legislației de mediu, astfel încât produsele muncii comunităților locale din zonă să devină competitive atât pentru piața locală cât și pentru cea europeană.

Funcțiunea agricolă rămâne importantă și în perioada actuală. Se constată o tendință de îmbunătățire a valorificării acestor resurse, în cadrul unor asociații agricole, precum Asociația Crescătorilor de Vaci de Lapte Iablanița, dar și a unor microferme adresate tinerilor fermieri. În sprijinul acestora de un real folos s-au dovedit a fi fondurile europene nerambursabile, derulate prin Axa 4 LEADER.

Se constată totodată că profilul economic al comunei Iablanița este într-un proces de transformare și adaptare la noile realități contemporane. Încă din primii ani de după 1990 s-a manifestat inițiativa privată prin apariția unor firme particulare, specializate pe prelucrarea lemnului, pe comerț și servicii, alături de care au apărut asociații familiare și persoanele fizice autorizate. În decursul timpului unele dintre acestea și-au încetat activitatea din diferite motive.

Siteurile economice specializate³⁵ arată faptul că la nivelul comunei după 2010 s-au înregistrat un număr de cca. 58 de firme de tipul SRL, cu un număr mediu de 92 salariați la nivelul anului 2013

Astăzi situația este următoarea:

Total firme (SRL) - 58 din care:

- Funcționale - 54
- Radiate/insolvență/ fără activitate – 4.

După cum se poate constata, dintre agenții economici funcționali cei mai mulți sunt specializați în domeniul exploatării și prelucrării lemnului, urmați la distanță de cei din domeniul comerțului, a construcțiilor și a transporturilor. Dar cum în ultimii ani datorită politicilor economice restrictive și a crizei economice, mulți agenții economici înregistrați și-au încetat activitatea sau trec prin momente mai dificile.

Importante investiții s-au realizat din fonduri private mai ales în domeniul construirii de locuințe și a creșterii nivelului de confort. Sume importante au fost investite în anumite afaceri (dotarea cu utilaje, mașini, construcții etc.). Cele mai importante investiții, regăsite și în dezvoltarea economică a comunei sunt cele efectuate în prelucrarea lemnului, în timp ce investițiile în turism nu se bucură de interes. Tot legat de domeniul turismului amintim existența unui proiect de înființare a unui centru de informare turistică.

2.4.4. PROFILUL ECONOMIC ACTUAL ȘI DE PERSPECTIVĂ

Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a zonei montane (2014 – 2020), include comuna Iablanița în categoria unităților administrativ teritoriale aflate în Zona Montană defavorizată, fiind susținute printr-o politică de dezvoltare distinctă, bazată pe următoarele obiective:

- Creșterea competitivității economice prin câteva obiective specifice:
 - Creșterea veniturilor fermierilor și
 - Sporirea gradului de instruire și informare al fermierilor în vederea dezvoltării de activități specifice și facilitarea accesului produselor lor pe piețele de desfacere
- Creșterea atractivității zonei și stabilizarea populației montane, cu următoarele obiective specifice:
 - Menținerea populației tinere în zonele montane, cu accent pe zona rurală;
 - Încurajarea diversificării activităților economice în zona montană;
 - Revitalizarea turismului montan pe principiile turismului durabil prin modernizarea infrastructurii specifice, creșterii calității serviciilor în vederea dezvoltării și promovării potențialului natural și cultural din zona montană;
 - Modernizarea infrastructurii de transport și pentru serviciile de bază.
- Ameliorarea calității factorilor de mediu și conservarea biodiversității;
 - Gestionarea durabilă a resurselor agricole și forestiere;
 - Conservarea biodiversității în cadrul ariilor naturale protejate;
 - Implementarea managementului durabil al deșeurilor.
- Conservarea și valorificarea resurselor culturale prin:
 - Protejarea, promovarea și menținerea vie a patrimoniului imaterial și a creației contemporane;
 - Promovarea, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural material.

Ca pondere economică și cea a forței de muncă ocupate, agricultura rămâne principala ramură economică. Dar dezvoltarea unei agriculturii durabile și eficiente implică și o valorificare a produselor agroalimentare cu înaltă valoare biologică dar și o armonizare pe termen lung între producție și consum pe de o parte, cu protejarea unui mediu prielnic pe de altă parte.

În cadrul comunei Iablanița terenurile agricole cultivabile ocupă suprafețe restrânse, de cca. 1200 ha, în timp ce suprafețele de pășunat și fâneaț se ridică la aproape 4000 de ha. În aceste condiții

³⁵ Apud <http://www.firme.info/caras-severin/petnic.html>; <http://firme.efin.ro/bari-trogase-srl>;
<http://www.listaфирme.ro/alipetana>;

pentru locuitorii satelor creșterea animalelor a constituit din todeauna o îndeletnicire de bază. În trecut creșterea caprelor constituia o îndeletnicire de bază, alături de bovine și ovine. Astăzi dominantă rămâne creșterea bovinelor, în primul rând a vacilor pentru lapte. Dar pentru eficientizarea acestei activități este necesară organizarea producătorilor în asociații cooperatiste cu capacități proprii de negociere, transformare și comercializare a produselor, în vederea sporirii veniturilor membrilor săi. În acest context, pentru a-și apăra interesele în raport cu administrația locală, instituțiile agricole și consumatorii finali crescătorii de vaci din Iablanița s-au asociat formând „Asociația Crescătorilor de Vaci de Lapte”.

Nu este neglijată nici pomicultura, în care prunul și mărul sunt pomii fructiferi cu cea mai mare răspândire, distilatele din prune produse aici fiind cunoscute în întregul Banat încă din sec. XVIII.

Cu toate că la nivelul întregului GAL „Poarta Almăjului” (inclusiv la nivel local) există o tendință de mecanizare a lucrărilor agricole vizibil în creșterea numărului de tractoare, pluguri și grape cu disc, iar procentul populației active din agricultură este relativ redus, în lipsa unei structuri organizatorice corespunzătoare care să valorifice producția agricolă și datorită structurii pedologice, agricultura se menține ca o activitate economică neperformantă.

Local se manifestă tendințe evidente de dezvoltare a unor activități de tip industrial, care să valorifice resursele locale (lemnul), cu forță de muncă autohtonă, concomitent cu dezvoltarea activităților comerciale, destinate asigurării unor produse alimentare și industriale necesare populației. De asemenea se constată tendințe evidente de valorificare superioară a potențialului agricol, atât prin îmbunătățirea valorii biologice a animalelor, cât și pentru prelucrarea superioară a produselor acestora. Pe baza analizei factorilor de mai sus se poate susține că profilul economic al comunei este ilustrat în bună măsură de structura funciară a teritoriului administrativ.

În economia locală alături de activitățile agricole mai joacă un rol important și joacă activitățile comerciale, mica industrie bazată pe prelucrare a lemnului și transporturilor.

Pentru viitor se prefigurează includerea comunei Iablanița în rândul producătorilor de energie electrică regenerabilă. Amintim în acest sens colaborarea începută în 2008 cu Grupul francez "Filasa", care derulează pe teritoriul României mai multe proiecte pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile, finanțând dezvoltarea parcurilor eoliene. Între grupul francez și administrația locală s-a realizat o asociere pentru realizarea a două proiecte în acest sens.

2.4.5. OBIECTIVE ÎN DEZVOLTAREA ECONOMICĂ

În conformitate cu prevederile Planului de dezvoltare Locală GAL Poarta Almăjului, din punct de vedere al interesului privind dezvoltarea locală a comunei Iablanița, cele mai importante obiective/priorități cuprinse în prevederile bugetare privind dezvoltarea comunei vizează câteva obiective generale locale și regionale precum:

Obiective generale

- promovarea unor activități agricole și forestiere sustenabile și a unui management modern la nivelul regiunii, în domeniile agricol și forestier.
- sporirea potențialului industrial al zonei, în special în domeniul prelucrării produselor agricole, al prelucrării lemnului și comercial.
- sporirea potențialului agro-turistic și cultural-artistic al zonei, prin implementarea unor proiecte de sprijinire a antreprenoriatului și a dezvoltării fermelor individuale
- protejarea patrimoniului cultural al satelor și sporirea atractivității acestora, prin conservarea valorilor autentice, a potențialului turistic și agro-turistic.
- generarea de valoare adăugată prin valorificarea potențialului agro-turistic, cultural-artistic și a tradițiilor din zonă;
- elaborarea și implementarea planurilor și strategiilor de dezvoltare locală, prin identificarea principalelor opțiuni strategice de reducere a impactului punctelor slabe identificate și de amplificare a impactului punctelor forte rezultate în urma analizei diagnostic
- atragerea investițiilor în sectoarele prioritare identificate la nivel local și sprijinirea investitorilor în demersul acestora de sporire a atractivității economice, culturale și sociale.

Priorități strategice

Planul de dezvoltare Locală Poarta Almășului promovează următoarele priorități strategice de dezvoltare, care se regăsesc și la nivel local:

- Dezvoltarea și relansarea mediului economic și de afaceri, concomitent cu crearea de noi locuri de muncă, atât prin activități de conștientizare, instruire și informare în rândul populației din teritoriul Poarta Almășului, cât și prin sprijin pentru dezvoltarea și consolidarea inițiativelor antreprenoriale;
- Promovarea unor activități agricole sustenabile, și a unui management modern, la nivelul teritoriului Poarta Almășului, în domeniul agricol desfășurat într-un cadru instituțional agreat la nivelul Uniunii Europene;
- Protejarea patrimoniului cultural al satelor din teritoriul Poarta Almășului și sporirea atractivității acestora, prin conservarea și valorificarea turistică și agro-turistică atât a obiectivelor de patrimoniu, cât și a instituțiilor furnizoare de servicii sociale de bază pentru populație, precum și sporirea calității vieții locuitorilor din mediul rural

La fiecare dintre aceste priorități sunt asociate anumite obiective operaționale, dintre care amintim:

- Promovarea activităților antreprenoriale, în special în rândul tinerilor și femeilor din mediul rural, cu accent pe promovarea activităților non-agricole și a prestării de servicii specializate;
- Dezvoltarea unor activități generatoare de valoare adăugată în mediul rural, în special prin dezvoltarea fermelor individuale, cu implicarea activă a femeilor și tinerilor;
- Îmbunătățirea managementului exploatațiilor agricole și forestiere.
- Renovarea, restaurarea, semnalarea și valorificarea obiectivelor turistice și a siturilor de importanță istorică și arheologică;

Obiective locale

- creșterea competitivității economiei agroalimentare și silvice;
- creșterea standardelor de viață în zonele rurale prin diversificarea activităților rurale, stimularea activităților non-agricole, agroturismului, și a micro-întreprinderilor;
- dezvoltarea economică durabilă a fermelor, a exploatațiilor agricole și forestiere;
- asigurarea pescuitului durabil și dezvoltarea acvaculturii.

Transpunerea în practică a acestor obiective necesită importante resurse financiare locale sau atrase. De asemenea unele dintre obiectivele propuse pot fi realizate într-un timp relativ scurt, de ordinul lunilor altele necesită una sau mai multe exerciții bugetare.

2.4.6. INVESTIȚII

Proiecte de investiții realizate în ultimii ani prin finanțare europeană și guvernamentală³⁶

1. Proiectul “Betonare străzi în Globu Craiovei” –proiect finanțat de Banca Mondială și Consiliul Local al comunei Iablanița, proiect în valoare de 1.550.000 lei;

2. Proiectul “Reabilitare școli și grădinițe în Iablanița, Petnic și Globu Craiovei” – construire grupuri sanitare, proiecte finanțate prin SHM-ANDZM, în valoare de 40.000 lei.;

3. Proiectul “Amenajare parc orășenesc nou” pe raza localității Iablanița – proiect finanțat de Fondul de Mediu în cadrul Programului Național de Îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități, în valoare de 521.864 lei, finanțat de către Administrația Fondului de Mediu.

4. Proiect integrat de îmbunătățire a infrastructurii rurale prin Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Strajita”, derulat prin PNDR axa 322.

Proiecte care au obținut finanțare

- Realizare Stadion comunal de fotbal – finanțator Guvernul României (OG nr. 7/2006) – proiect ce

urmează a se finaliza în anul 2010;

- Parteneriat Public – Privat „Poarta Almăjului” o soluție pentru animarea teritoriului și asigurarea dezvoltării locale – finanțator FEADER – proiect aflat în derulare.

Proiecte depuse la finanțator sau aflate în diferite stadii de implementare

Potrivit datelor înscrise pe pagina primăriei, în Iablanița la nivelul anului 2014 există în derulare următoarele proiecte:

Proiect integrat aflat în derulare prin FEADER, măsura 322:

1. Rețea de canalizare menajeră și stație de epurare pentru localitățile Petnic și Globu Craiovei;
2. Extindere apă potabilă în Petnic și Globu Craiovei;
3. Asfaltare străzi Petnic și Iablanița;
4. Reabilitare, modernizare și dotare cămin cultural Iablanița și cămin cultural Petnic;
5. Înființare centru After School în Petnic.

Proiectul în valoare de 10.756.706 lei este finanțat prin Agenția de Plati pentru Dezvoltarea Rurală și Pescuit 5 Vest Timișoara, măsura 322.

- Modernizare drum agricol în Iablanița și Petnic, cu o valoare de 112.176 euro – aflat în evaluare la FEADER, 5 Vest Timișoara, măsura 125.
- Modernizare drum forestier în comuna Iablanița, jud. Caraș-Severin, proiect în valoare de 1.981.000 lei, aflat în evaluare la FEADER, 5 Vest Timișoara, măsura 125;
- Producere energie electrică din surse regenerabile pentru consumul instituțiilor publice și iluminatul public” – în evaluare la Ministerul Economiei – programul POS CCE. Proiectul în valoare de 5.395.372 lei este depus spre finanțare POSCCE, AP4/DMI2 prin Programul de Valorificare a Resurselor Regenerabile de Energie și C.L. Iablanița.
- Proiect privind completarea sistemelor clasice de încălzire cu sisteme care utilizează energie solară, termică și energie eoliană ori alte sisteme care conduc la îmbunătățirea calității aerului, apei și solului, în comuna Iablanița – în evaluare la Fondul pentru Mediu București.
- Proiect “Instruirea angajaților unității administrative-teritoriale Iablanița – modalitate de sporire a eficacității instituționale prin asigurarea unui nivel superior de calitate”, finanțat prin P.O.R - Dezvoltarea capacității administrative, în valoare de 847.780,62 lei și depus la Ministerul Administrației și Internelor.
- Realizarea sistemului de alimentare și distribuție apă potabilă în localitatea Iablanița, în valoare de 1.688.110 lei, finanțat de către Administrația Fondului de Mediu și C. L. Iablanița.
- Realizarea sistemului de canalizare menajeră și stație de epurare în localitatea Iablanița, în valoare de 7.560.000 lei, finanțat de către Administrația Fondului de Mediu și C. L. Iablanița.

Proiecte propuse pentru sprijinirea turismului

1. Realizarea unui centru local pentru dezvoltarea și promovarea turismului;
2. Amenajarea drumurilor cu potențial turistic și marcarea principalelor trasee turistice care includ și teritoriul administrativ al comunei.
3. Includerea zonelor protejate de pe teritoriul comunei într-un circuit turistic local.
4. Valorificarea potențialului turistic al comunei Iablanița în cadrul "Parcului regional de agrement și turism - Banatul Montan" prin:

- structuri instituționale;
- produsul turistic
- infrastructura turistică necesară.

2.4.7. DISFUNCȚIONALITĂȚI ÎN DEZVOLTAREA ECONOMICĂ

Disfuncționalități legate de forța de muncă:

- slaba ofertă a locurilor de muncă în zonă;
- oferta locurilor de muncă existente nu corespunde calificării forței de muncă;

Disfuncționalități legate de resurse:

- limitarea posibilităților investiționale din lipsa resurselor financiare ale populației;

- slaba valorificare a unor resurse locale în special a celor legate de agricultură și pomicultură;

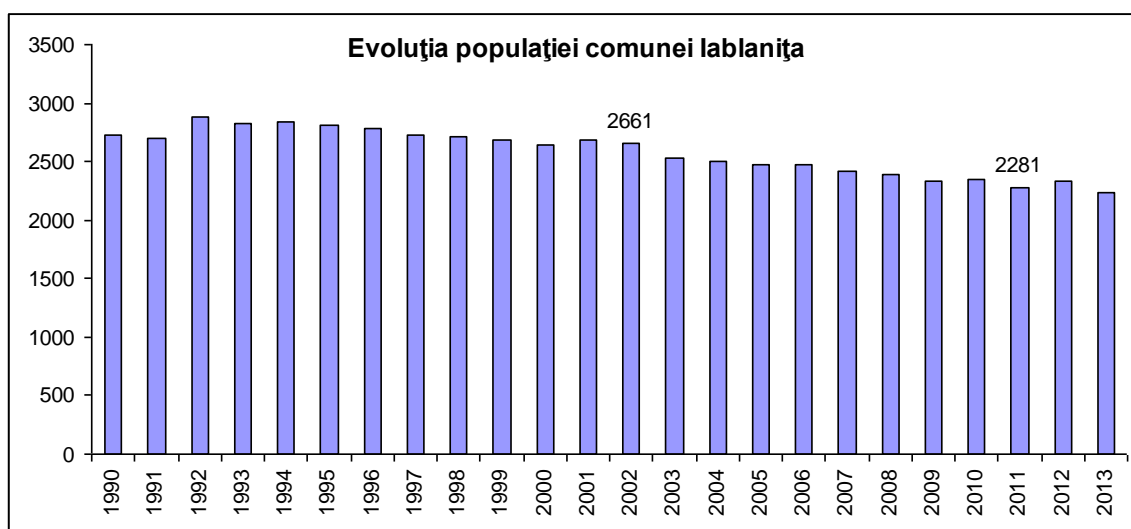
Alte disfuncționalități:

- situarea zonei în afara principalelor artere de circulație zonală și europeană;
- starea infrastructurii locale, care doar în ultimii ani a intrat într-un proces de modernizare;
- infrastructură edilitară în formare;
- slaba dezvoltare a turismului, lipsa infrastructurii și a marcajelor turistice;
- lipsa accesibilităților spre punctele turistice de interes (Munții Almăj).

2.5. POPULAȚIA. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

2.5.1. NUMĂRUL LOCUIȚORILOR, EVOLUȚIA POPULAȚIEI

La recensământul din 20 octombrie 2011 populația comunei Iablanița număra 2281 locuitori³⁷. Sporul natural și migrația internă negative au determinat în ultimele două decenii o scădere a populației cu 444 locuitori în 2011 față de anul de referință 1990, ceea ce reprezintă o diminuare în medie cu cca 22 locuitori/an.

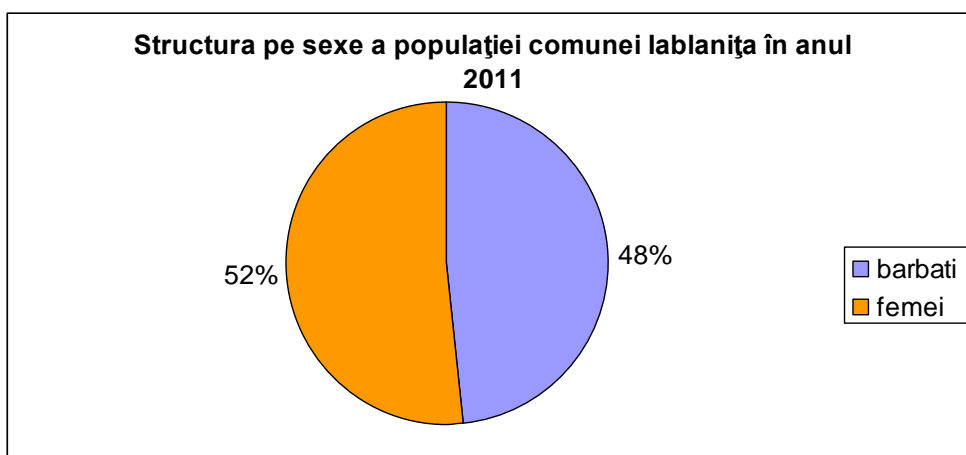
Sursa: Direcția de Statistică a județului Caraș-Severin

În perioada analizată populația s-a redus ca număr datorită închiderii minelor care au generat un flux de migrație îndeosebi a populației tinere spre mediul urban. Între ultimele două recensăminte, 2002, respectiv 2011, populația comunei s-a redus cu 14,3%, respectiv cu 380 locuitori.

2.5.2. STRUCTURA DEMOGRAFICĂ

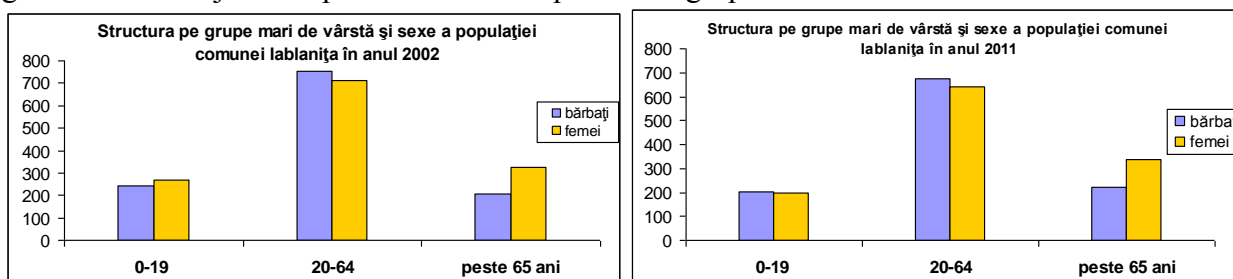
2.5.2.1. Structura populației pe sexe, se prezintă în felul următor

Datele de la recensământul populației realizat în 2011 relevă o structură demografică feminizată, 1178 femei față de 1103 bărbați (cu 75 mai multe femei decât bărbați).

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

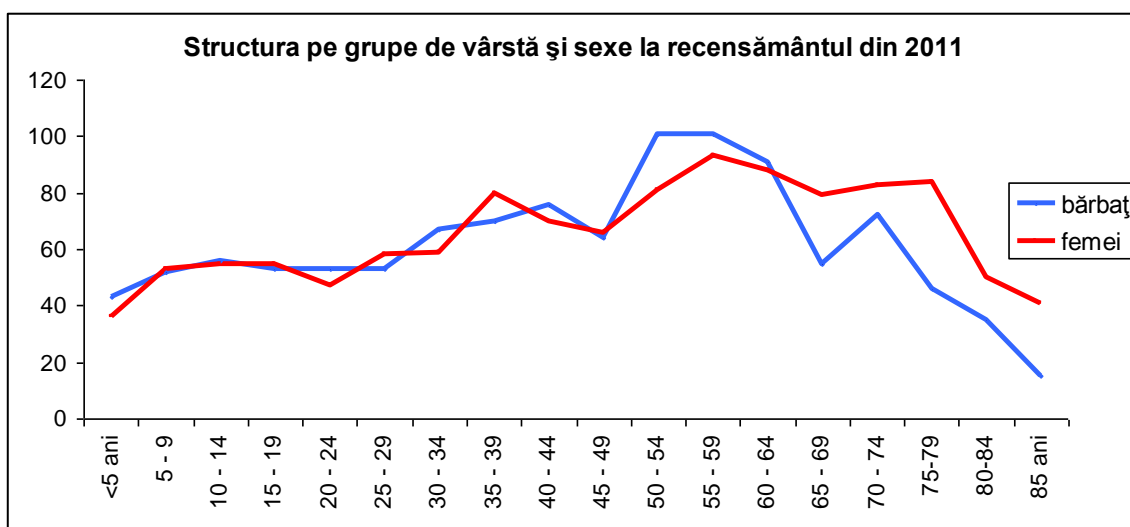
Dacă urmăm structura pe sexe și vârste în anii 2002 și 2011 se poate observa, pe fondul scăderii continue a populației, menținerea dezechilibrului în raportul bărbați-femei. Aceasta se explică prin existența unui contingent mare de femei cu vârsta peste 65 ani, așa cum apare în graficele de mai jos ce reprezintă structura pe sexe și grupe de vârstă.

Sursa: Tempo online pentru anul 2002 și Recensământul 2011, sursa Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Efectivele mai mari de bărbați la grupa în vârstă de muncă 20-64 ani față de cele ale femeilor se poate explica prin specializarea minieră a activității economice locale. ficul economiei locale tendința de migrare a acestora în căutarea unui loc de muncă. Excedentul feminin la grupa de vârstă peste 65 ani se datorează fenomenului supramortalității masculine și speranței mai mari de viață a femeilor.

Structura pe sexe a populației în anul 2011 se încadrează în tendințele anterioare, indicând un excedent al populației feminine la grupele de vârstă peste 65 de ani. Efective mai numeroase de bărbați se înregistrează la grupele de vârstă 45-64 ani.

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

2.5.2.2. Structură etnică

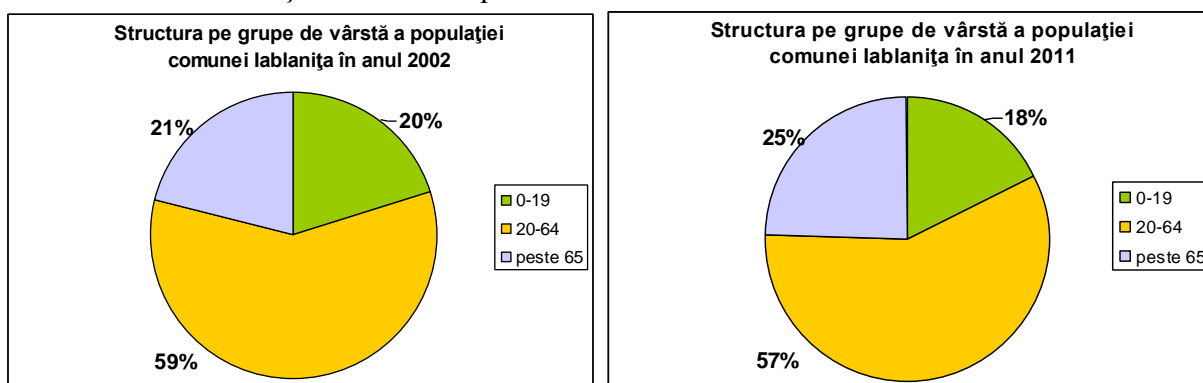
La ultimul Recensământ al populației și locuințelor din 2011, pe teritoriul comunei Iablașița locuiau 2281 persoane, din care 2183 români, 28 rromi și restul nedeclarați.

	Total	Romani	Rromi	Nedeclarați
2002	2661	2641	16	4
2011	2281	2183	28	70
2011/2002	-380	-458	12	66
%	-14,3%	-17,3%	10,7	

Sursa: Direcția de Statistică Caraș-Severin

2.5.2.3. Structura pe grupe de vârstă

Reprezentarea structurii pe grupe de vârstă permite evaluarea gradului de îmbătrânire a populației. Astfel, conform clasificatiei O.N.U., populația tânără s-a considerat între 0-19 ani, cea adultă între 20-64 ani și cea în vârstă peste 65 ani.

Sursa: Tempo online pentru anul 2002 și Recensământul 2011, sursa Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

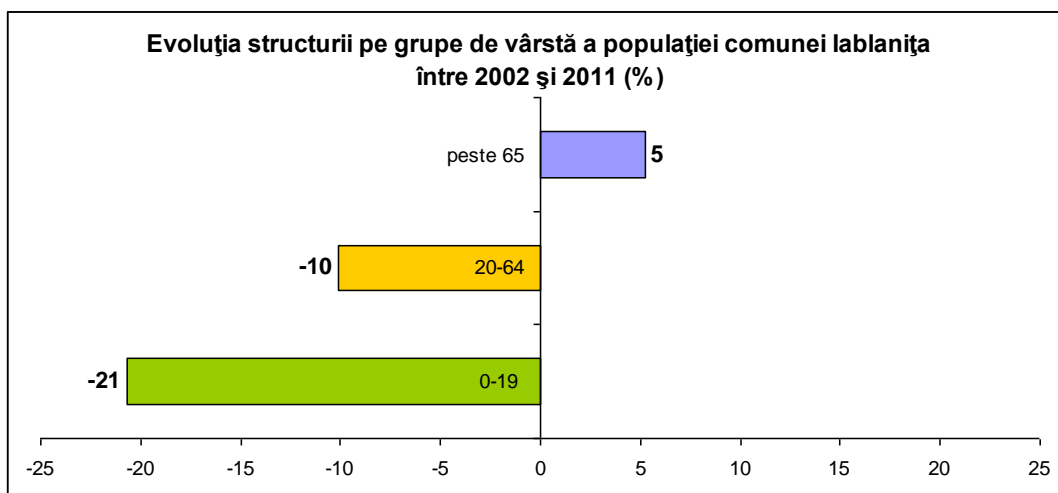
Ponderea grupelor de vârstă s-a menținut relativ constantă; a scăzut ușor ponderea tinerilor cu doar 2% și a adulților cu 2% în 2011 față de 2002 și a crescut corespunzător cu 4% ponderea persoanelor cu vârsta peste 65 de ani.

Aceste schimbări sunt determinate de creșterea speranței de viață, de reducerea numerică a numărului de adulți prin migrația internă sat-orăș, modificarea comportamentului reproductiv în mediul rural, având ca efect reducerea natalității și îmbătrânirea demografică.

	2002	2011	2002/2011	2002/2011 (%)
0-19	508	403	-105	-21
20-64	1466	1318	-148	-10
peste 65	532	560	28	5

Sursa: Tempo online pentru anul 2002 și Recensământul 2011, sursa Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

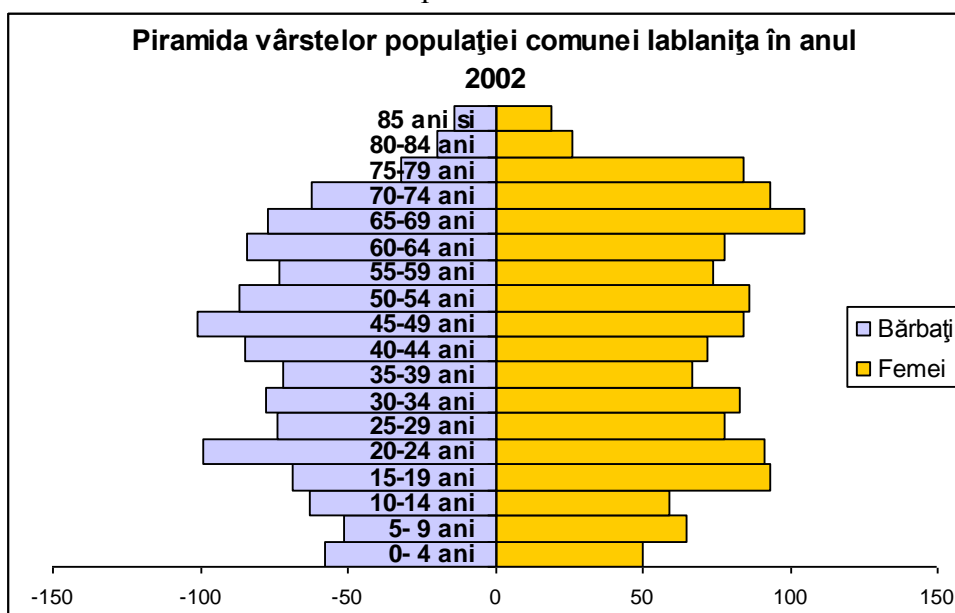
Modificarea structurii pe grupe de vârstă este mai importantă decât reducerea efectivului populației. Aceste tendințe de reducere a numărului de tineri și de îmbătrânire demografică se vor accentua în viitor dacă se va păstra tendința de migrare a tinerilor spre mediul urban.

Sursa: Tempo online pentru anul 2002 și Recensământul 2011, sursa Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

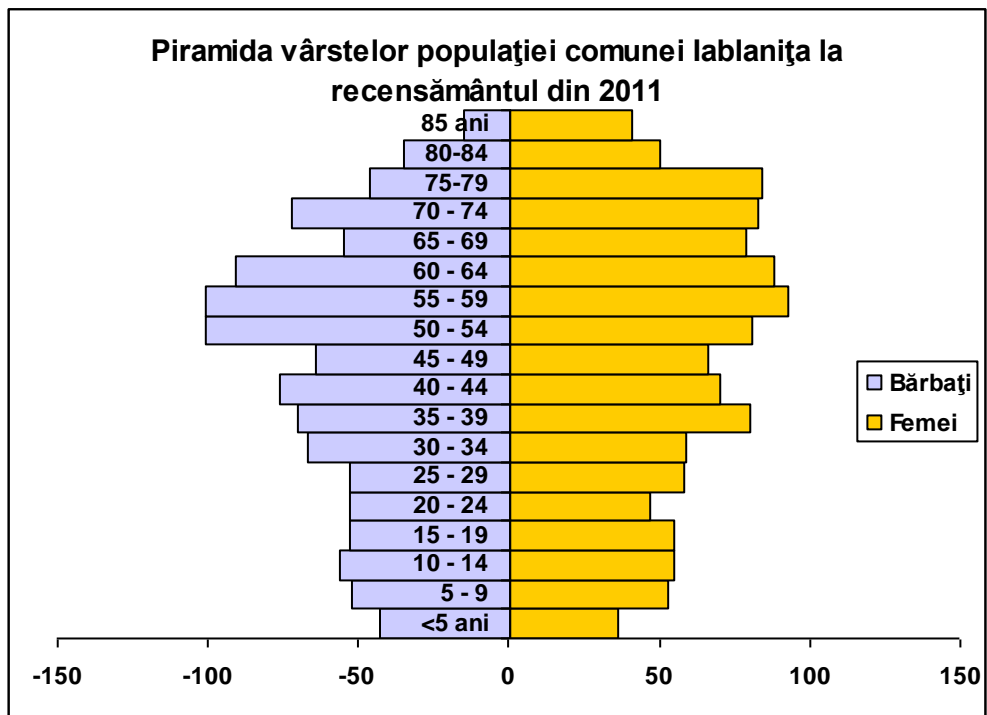
Piramida vârstelor

Piramidele vârstelor reprezentate pentru anii 2002 (sursa: Tempo online) și 2011 (recensământ 2011) permite observarea principalelor schimbări care au avut loc în structura demografică a populației în ultimele două decenii. Comparând cele 2 piramide se poate observa reducerea treptată a bazei piramidei anului 2011 față de 2002, efect direct al reducerii ratei natalității și scăderii efectivului de populație fertilă. Reducerea corpului piramidei se datorează fluxului migrației rural-urban care a continuat după 1990.

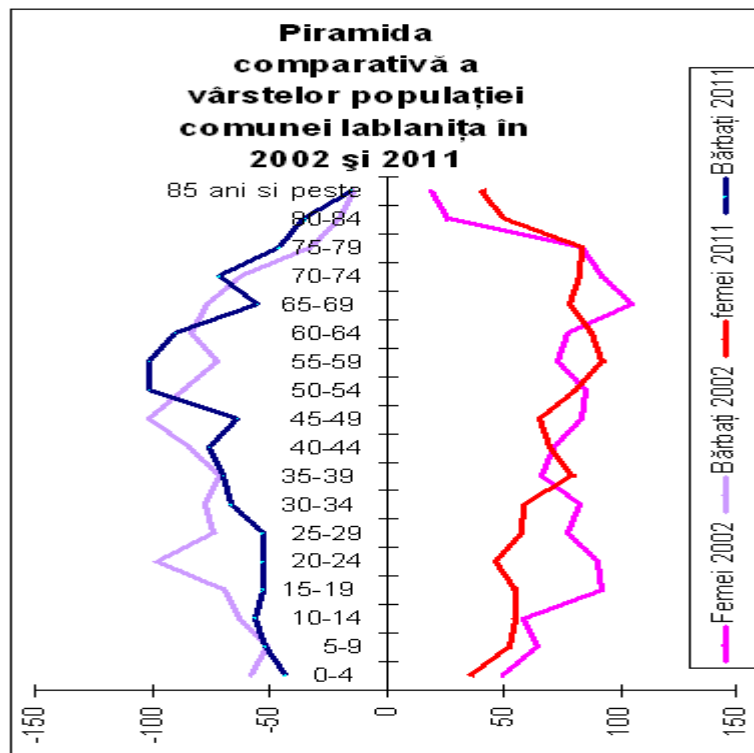
Sursa: INS, baza de date Tempo online

Piramida anului 2002 are baza în scădere continuă dar foarte lentă (cauzele se regăsesc în măsurile de liberalizare a avortului din 1990 și diminuarea efectivului fertil feminin). Corpul piramidei arată tendința de reducere a efectivului de adulți (20-64 ani) iar partea superioară a piramidei reflecta fenomenul de îmbătrânire a populației care cuprinde număr mai mare de persoane de sex feminin decât masculin, explicat de fenomenul supramortalității masculine.

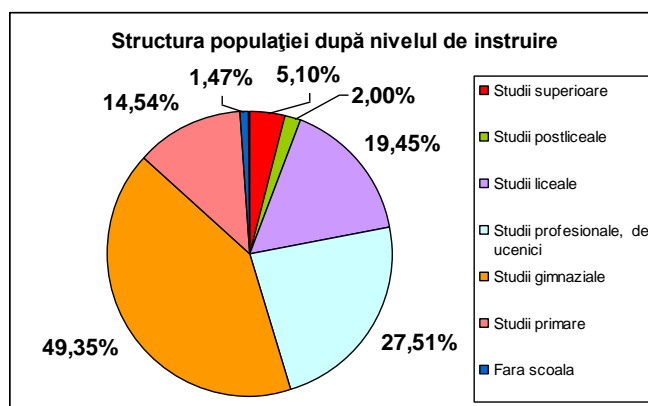

Sursa: DJS Caraș-Severin

Piramida din 2011 relevă fenomene demografice în derulare: îmbătrânirea populației, reducerea bazei piramidei și o scădere generală a populației care nu va fi înlocuită la nivelul din prezent în următorii ani (grupa de la 0 la 19 ani are efective mai mici decât grupele mai mari 20-24, 25-29). Piramida comparativă a vârstelor arată reducerea efectivilor de tineri în 2011 față de 2002 și în general reducerea numerică a populației la toate grupele de vârstă. Grupa de vârstă peste 65 ani a crescut numeric.

Sursa: Tempo online pentru anul 2002 și Recensământul 2011, sursa Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin

Sursa: Tempo online pentru anul 2002 și Recensământul 2011, sursa Directia Judeteana de Statistică Caraș-Severin

2.5.3. RESURSELE DE MUNCĂ ȘI POPULAȚIA OCUPATĂ

2.5.3.1. Nivelul de instruire al populației

În procesul dezvoltării, capitalul uman este cea mai importantă variabilă. Nivelul de instruire al populației reprezintă un indicator important al calității și potențialului forței de muncă, într-o perioadă a interconectării, competiției și deschiderii piețelor. Structura populației după forma de învățământ absolvită³⁸ cu vârsta de 10 ani și peste arată că cele mai multe persoane din comuna Iablanița, aproape jumătate au absolvit gimnaziul (49,35%), mai mult cu 6% față de aceeași categorie raportată la mediul rural din județul Caraș-Severin. Un procent mai ridicat din populație decât cel înregistrat în mediul rural din județul Caraș Severin a absolvit o formă de învățământ superior, respectiv 5,10% față de 4,89% la nivelul județului. O explicație a acestui procent poate fi explicată de existența personalului angajat mai bine instruit în industria mineritului. Un fapt pozitiv este și ponderea mai redusă a celor ce nu au absolvit o școală în total populație în comparație cu aceeași valoare raportată pentru mediul rural al județului Caraș-Severin, respectiv 1,47% în comuna Iablanița față de 2,75% la nivel județean.

	POPULAȚIA DE 10 ANI SI PESTE DUPA NIVELUL SCOLII ABSOLVITE						
	Studii superioare	Studii postliceale	Studii liceale	Studii profesionale, de ucenici	Studii gimnaziale	Studii primare	Fără școală
Mediul rural, jud. Caraș- Severin	4,89%	1,46%	17,91%	10,05%	43,33%	19,60%	2,75%
Iablanița	5,10%	2,00%	19,45%	27,51%	49,35%	14,54%	1,47%

Sursa: DJS Caraș-Severin

2.5.3.2. Resursele umane

Din punct de vedere a structurii demografice care împarte populația după grupele de vârstă în populație activă (20-64) și inactivă (0-19 ani și peste 65 ani) raportul de dependență arată creșterea ușoară a dependenței persoanelor inactice față de cele active. În anul 2002 un număr de 140 persoane active “întrețineau” 100 persoane inactice iar în 2011, numărul persoanelor active a scăzut la 137 față de 100 persoane inactice. Raportul “ascunde” tendința de reducere a efectivului de tineri prin scăderea ratei natalității, într-un ritm mai rapid decât cel al îmbătrânirii populației, astfel că prin comparație scade segmentul celor inactivi economic. Rata de dependență economică a celor inactivi față de cei activi arată vitalitatea populației comunei care se menține prin tendința de

stabilizare a populației.

	2002	2011
Populație activă (20-64 ani)	1466	1318
Populație inactivă (0-19)+(peste 65)	1040	963
Raport dependență	140 persoane active la 100 inactivi	137 persoane active la 100 inactivi

Sursa: DJS Caraș-Severin

2.5.3.3. Disfuncționalități

Populația comunei Iablanița va fi afectată în viitor de următoarele fenomene demografice cu efecte asupra situației economico-sociale:

- Tendință continuă de scădere a populației;
- Scăderea ratei natalității prin reducerea efectivelor populației fertile prin migrație;
- Reducerea între 2002 și 2011 a populației tinere (0-19 ani) cu aproape 25% ceea ce pune pe termen lung problema înlocuirii generațiilor;
- Sporul natural negativ va afecta înlocuirea simplă a generațiilor;
- Procesul de îmbătrânire demografică instalat mai devreme decât în alte regiuni și care va pune probleme pentru asigurarea corespunzătoare cu servicii sociale și medicale;
- Creșterea numărului de plecări a persoanelor cu competențe profesionale, mai ales a tinerilor spre orașe mai mari sau în exterior;
- Scăderea efectivelor de populație tânără care reprezintă un potențial pentru dezvoltarea localității va reprezenta un factor restrictiv prin deficitul de resurse de muncă care va apare pe piața muncii.

2.6. CIRCULAȚIA

2.6.1. STRUCTURA CAPACITĂȚILOR DE TRANSPORT

Actuala rețea de transport și circulație, ce străbate teritoriul administrativ al comunei Iablanița are două componente de bază:

1. Infrastructura de transport auto, formată din:

Drumuri naționale:

- DN 6 (E 70), este o componentă a sistemului național de transport, integrată coridorul paneuropean de transport multimodal IV - 1.05, format din DN 6 (E 70) și magistrala de cale ferată. Acest drum asigură legătura dintre capitala țării București și granița de vest, prin Craiova, Drobeta Turnu Severin, Caransebeș, Timișoara, Arad, Curtici. Are o lungime de cca. 369 km, tranzitând un număr de 8 județe.
- DN 57 B, (DN 6, Iablanița – Bozovici – Anina – Oravița), asigură legătura dintre acest coridor cu depresiunea Bozovici și orașele Anina și Oravița. Totodată prin DN 58 Anina – Carașova – Reșița, se asigură legătura cu centrul județean Reșița.

Drumuri comunale

Rețeaua de drumuri comunale este formată din:

- DC 31, cu o lungime de 5,4 km, din care 3 km pe teritoriul administrativ al comunei Iablanița și 2,4 km pe teritoriul comunei Mehadia, acest drum asigură legătura dintre DN 57 B (Iablanița) cu DN 6 în aval de Plugova. Este vechiul drum de legătură dintre Mehadia și Depresiunea Bozovici, pe valea Caiovei. În sectorul pe care îl străbate drumul ce pleacă de la cca. 1 km mai sus de Mehadia, traversează culmea dealului Străjița, pentru a întâlni DN 57 B, la podul peste Mehadica. Drumul a fost recent modernizat printr-un proiect realizat împreună de către administrațiile locale ale comunelor Mehadia și Iablanița.

2. Infrastructura de transport feroviar

- Magistrala de cale ferată 900 (București Nord – Roșiori – Craiova – Drobeta Turnu-Severin – Orșova – Caransebeș – Timișoara), are o lungime de 533 km, din care cca. 8 km pe teritoriul administrativ al comunei. Este o magistrală feroviară simplă, electrificată, care pe teritoriul administrativ al comunei dispune de un pasaj de trecere peste calea ferată la DN 74 B și un tunel, la limita cu localitatea Mehadia.
- Halta/Gara Iablanița și infrastructura aferentă (spații și platforme de depozitare) a jucat un rol important în economia zonei anterior dezvoltării infrastructurii rutiere majore, constituind principalul punct la care se racorda economia satelor de pe valea Craiovei și din Depresiunea Bozoviciului (Almăj). Astăzi rolul său în economia zonei și în transportul de persoane s-a diminuat considerabil, fără a dispărea totuși complet.

Alături de aceste elemente infrastructura de transport locală mai cuprinde drumurile foresatiere și agricole, iar în intravilan rețeaua stradală.

- Drumuri forestiere. Exploatarea forestiere în zonă sunt relativ slab dezvoltate, datorită lipsei infrastructurii de transport. Sunt amenajate pe cursul superior al Sferdinului.
- Drumuri agricole și vicinale. Aceste drumuri asigură accesul localnicilor spre trupurile de teren aflate în extravilan, pentru diferite activități agricole. Drumuri agricole și vicinale sunt amenajate pe văile: Slătinic, Calva și Seliște, precum și pe culmile: Cioaca, Calva, Fața Călvii, Vărtoape etc.

2.6.2. DESFĂȘURAREA CIRCULAȚIEI

Accesul la rețeaua națională și europeană

A. Conectarea Iablaniței la rețeaua națională se realizează prin intermediul coridorului paneuropean de transport multimodal IV, format din DN 6 (E70) și magistrala de linie ferată nr. 900, prin gara Iablanița. Această magistrală asigură legăturile cu centrele urbane Caransebeș, Lugoj și Timișoara spre nord și cu orașele Băile Herculane, Orșova, Drobeta Turnu-Severin, Craiova și București în sud. Totodată această magistrală asigură legătura cu Coridorul pan-european nr. 7, cel Dunărean, prin Orșova.

Legătura cu partea vestică a județului Caraș-Severin se realizează prin intermediul DN. 57 B, care traversează în diagonală teritoriul administrativ al comunei, prin toate cele trei localități componente, străbătând Cheile Globul Craiovei, și făcând legătura cu UAT Lăpușnicel; cu depresiunea Bozovici (Almăj), orașele Anima, Moldova Nouă și Oravița dar și cu municipiul reședință de județ, orașul Reșița.

Distanțele până la principalele centre urbane ale județului și ale zonei, utilizând DN 6 (E70) sunt:

- Timișoara - 166 km
- Lugoj - 105 km
- Caransebeș - 63 km
- Băile Herculane - 18 km
- Orșova - 32 km
- Craiova - 171 km
- București - 399 km.

Utilizând DN 57 B, distanța la principalele centre urbane este:

- Reșița - 107 km
- Anina - 73 km
- Moldova Nouă - 139 km
- Oravița - 92 km.

Magistrala feroviară 900 prin gara Iablanița asigură aceiași legătură cu principalele cu principalele centre urbane ale țării.

Menționăm faptul că ambele drumuri naționale au fost recent modernizate, inclusiv podurile de trecere peste cursurile de apă din zonă; fapt care permite desfășurarea circulației în bune condiții.

Disfuncționalități

O problemă specială pune DN 57 B, care trecând prin toate cele trei localități ale comunei, pe un traseu cu multe curbe și un profil transversal incopleț, deseori inadecvat, fără trotuare pentru pietoni. În cazul localității Globul Craiovei partea stângă a drumului este mărginită pe sectoare importante de malurile râului Craiova, în timp ce partea opusă e ocupată de proprietățile localnicilor, motiv pentru care posibilitatea amenajării trotuarelor de acces și a pistelor de biciclete este limitată. Totodată prezența animalelor, a mașinilor agricole și a mijloacelor de transport tradiționale indus dificultăți în cazul transportului auto.

B. În afara localităților

La nivelul localităților componente, între acestea și zonele economice circulație este organizată prin intermediul DN 57 B, a drumurilor comunale, agricole și vicinale existente la nivelul localităților componente și a teritoriului economic al acestora. În interiorul localităților circulația se face pe rețeaua de străzi existente, din care strada care suprapune traseul DN 57 B sunt străzile principale.

Rețeaua de *drumuri comunale* este slab dezvoltată, singurul drum înregistrat cu acest statut fiind DC 31, cu o lungime de 5,4 km, din care numai 3 km pe teritoriul administrativ al comunei. A fost recent modernizat și se găsește în stare bună. Un alt drum care a jucat un rol important în istoria acestor locuri este drumul de pe valea Calvei, care leagă satele Lăpușnicel cu Petnic. Construit de către austrieci după militarizarea zonei, în 1817, a contribuit decisiv la scoaterea din izolare a zonei, întărirea legăturilor dintre depresiunile Almăjului și Mehadia, precum și supravegherea mai ușoară a „loturilor” care se împotriveau autorităților. Și-a pierdut importanța odată cu deschiderea drumului actual prin Cheile Globul Craiovei, după primul război mondial.

Dumurile agricole și cele vicinale asigură accesul localnicilor spre trupurile de teren aflate în extravilan, pentru diferite activități agricole. Asemenea drumuri sunt pe amenajate pe principalele cursuri de apă, de la care se ramifică urcând pe culmile domoale ale dealurilor din preajmă.

- Pentru localitatea Petnic un asemenea drum este pe Valea Calvei, de unde urcă spre dealurile Calva și Fața Calvei.
- Pentru localnicii din Globul Craiovei, cel mai important drum agricol a fost amenajat în 2013 pe pârâul Slătinic, și pe dealul Cioaca.
- Localnicii din Iablanița au ca principal drum de acces spre zonele agricole mărginașe dealul de pe valea Seliște, cu ramificațiile acestuia spre Dealurile Vârtoae și spre Satul bătrân, situat pe cursul superior al văii Sverdinului Mic (Valea Satului).

C. Desfășurarea circulației în interiorul localităților

La nivelul satului Iablanița rețeaua stradală este una de tip rectangular, structurată în jurul DN 57 B și desfășurată pe două aliniamente situate de o parte și de cealaltă a văii Craiova. Strada principală, amplasată pe malul stâng al râului și reprezentată de traseul drumului menționat, se găsește în stare bună, fiind recent modernizată. Are o lungime de cca. 1,3 km, și este cuprinsă între pasajul de cale ferată și ieșirea din intravilanul actual. Strada dispune de un profil transversal complet, dar insuficient amenajat (trotuare, piste de biciclete, canale de scurgere a apelor pluviale).

Pe partea opusă a văii și în lungul acesteia se întinde o a doua stradă, legată la DN 57 B și

având ieșirea opusă în extravilan. Are o lungime de cca. 1,1 km și un profil neadecvat pentru o circulație intensă, datorită profilului mai sinuos și mai îngust. A fost recent modernizată și dispune de trotuare și rigole amenajate.

Cele două străzi sunt legate printr-una de legătură, cu o lungime de cca. 200 m, care traversează râul Craiova, pe un pod adecvat cerințelor actuale și la care sunt racordate principalele instituții: Primărie, Poliție, Școala cu clasele I-VIII, Piața alimentară etc.

În cazul localității Petnic rețeaua stradală este de tip rectangular, cu două axe principale de dezvoltare; una sud-est – nord-vest, formată din DN 57 B și una sud-vest – nord-est, pe axul de curgere a pârâului Calva. Această arteră secundară este dublată la rândul ei de o stradă laterală, paralelă, desfășurată ca și prima de o parte și de alta a DN 57 B. Axa formată din amintitul drum reprezentând strada principală, are o lungime de cca. 1,4 km și un profil relativ adecvat actualelor condiții de circulație. Această stradă împarte satul în două sectoare, unul nordic, situat la nord și nord-est de drum și unul sudic în partea opusă. Către Globu Craiovei această stradă este dublată de o stradă secundară, cu o lungime de cca. 500 m.

Cealaltă axă este formată dintr-un sector important ce se întinde pe cursul inferior al văii Calva, de o parte și de alta a drumului național, cu o lungime de cca. 0,95 km, și o stradă paralelă, de cca. 0,42 km, amenajată în preajma văii amintite, care se întinde și în sectorul nordic al localității, traversează piața centrală, ieșind la malul râului Craiova. Cele două străzi sunt legate la capete prin două segmente scurte de stradă, perpendiculare pe strada opozabilă.

Un alt segment stradal, de cca. 200 m, coboară din strada principală, de pe malul drept al văii Calva spre sud, urcând spre zona economică din extravilan. Cele două axe stradale sunt modernizate recent, carosabilul aflându-se în stare bună. Flancurile străzilor menționate dispun de trotuare din ciment și rigole pentru apele pluviale, pe cea mai mare parte din lungimea lor.

În cazul localității Globul Craiovei rețeaua stradală este mult mai complexă; structura și dezvoltarea ei fiind condiționată de forma și dimensiunea bazinetului în care este amplasat. La dezvoltarea intravilanului un rol important l-a jucat traseul râului Craiova, care după ieșirea din chei și confluența cu pârâul Slătnic face două bucle mari în formă de "S", împărțind vatra satului în două sectoare inegale. Pe malul drept, rețeaua stradală are o structură rectangulară, în jurul unei străzi principale, care pornește circular de la DN 57 B, pe sub dealul Cioaca, traversează cursul Craiovei, pe partea stângă a râului, peste drumul național, pe lângă școală și biserică, pentru a se racorda din nou la drumul național. Pe malul drept această stradă este intersectată perpendicular de alte două străzi paralele, legate între ele prin trei străzi de legătură paralele. Lungimea acestor străzi însumează cca. 1,4 km, la care se adaugă rețeaua stradală suprapusă de traseul DN 57 B, strada de pe Slătinic și alte ulițe adiacente, însumând cca. 1,9 km.

Starea actuală a rețelei stradale la nivelul localităților comunei este bună. Exceptând rețeaua străzilor principale, care suprapun în bună măsură traseul DN 57B, care sunt asfaltate, ce mai mare parte a străzilor secundare sunt de asemenea modernizate, cu unele sectoare din pământ, fapt care impune găsirea unor soluții pentru extinderea acestei modernizări la întreaga rețea.

În cadrul Programului de Infrastructură Municipală derulat de Agenția Română pentru Dezvoltarea Durabilă a Zonelor Industriale (ARDDZI) a fost reabilitată infrastructura locală (străzile) în localitatea Globul Craiovei și Petnic.

Rețeaua de transport din interiorul localității nu include prezența unor piste pentru biciclete, în primul rând în lungul DN 57 B, fapt ce induce anumite greutăți în fluența circulației. Din aceste considerente se impune amenajarea unor asemenea piste în primul rând pe teritoriul satului de reședință, în lungul DN 57 B, unde există asemenea posibilități.

2.6.3. GREUTĂȚI ÎN FLUENȚA CIRCULAȚIEI

Structura rutieră de interes național, reprezentată de DN 57 B, asigură pentru teritoriul administrativ al comunei Iablanțița posibilități de utilizare a întregului parc de transporturi existent, atât pentru transportul de mărfuri cât și cel de persoane. Este un drum pe două benzi prevăzut la anumite intervale cu refugii și locuri de parcare.

O caracteristică a acestuia este traseul sinuos cu multe serpentine, în zona Cheilor Globul

Craiovei, traseu impus de morfologia terenului pe care-l străbate, precum și traversarea longitudinală a tuturor localităților, fapt care limitează viteza de circulație și crește riscul producerii evenimentelor rutiere, mai ales în interiorul localităților dar și în condiții de drum umed sau acoperit cu polei. Cum DN 57 B străbate direct toate cele trei localități ale comunei există riscul interferenței dintre unele aspecte ale vieții rurale cu regulile de circulație, cauzate de prezența animalelor și/sau a oamenilor.

Creșterea circulației auto la nivelul localităților, la nivelul străzilor secundare favorizează apariția unor interferențe între circulația tradițională și cea auto, fapt ce impune anumite limitări ale vitezei de circulației. De asemenea existența unor străzi secundare și/sau ulițe nemodernizate la nivelul satelor Iablanița și Petnic, lipsa sau starea precară a trotuarelor în aceste zone îngreunează circulația la nivelul acestor localități. De asemenea, reabilitarea și modernizarea acestor străzi, precum și a drumurilor de acces spre zonele economice din împrejurimi (pe Valea Satului, Valea Săliștei, Calva etc.) ar permite un acces mai lesnicios spre zona economică și o valorificare superioară a potențialului deșinut, inclusiv cel turistic din zona limitrofă și din bazinul superior al râului Sverdin.

Incomodări între tipurile de circulație

- Inexistența unor drumuri secundare reabilite care să dubleze DN 57 B, eliminând interferențele dintre transportul tradițional și cel auto.
- Utilizarea ca mijloc de transport individual a bicicletelor și a utilajelor agricole de către localnici fără o infrastructură specială pentru aceștia crește riscul apariției unor interferențe, care în condiții nefavorabile pot duce la accidente.
- Accesul direct din DN 57 B în curtea școlii din Globu Craiovei, mărește riscul accidentelor asupra copiilor, fapt ce impune o mai bună semnalizare și limitări de viteză în zonă.

Starea actuală a infrastructurii de transport locale.

- DN 57 B este modernizat pe întreaga lungime aflată pe teritoriul administrativ al comunei;
- Împreună cu administrația locală din comuna Mehadia s-a înființat Asociația de dezvoltare intercomunitară Străjița, prin intermediul căreia a fost modernizat DC 31, cu o lungime de 5,4 km, din care 3 km pe teritoriul administrativ al comunei Iablanița și 2,4 km pe teritoriul comunei Mehadia.
- Prin intermediul unui proiect derulat în decursul anului 2012-2013 de către Direcția Regională de Drumuri și Poduri Timișoara s-a reușit consolidarea podurilor din Globu Craiovei, Petnic și Iablanița de pe DN 57 B.
- În decursul anului 2013 a fost amenajat un drum agricol în Globul Craiovei, pe o lungime de cca. 5 km.
- La Petnic, pe lângă drumul principal au fost modernizate încă două străzi.

Capacități și trasee ale transportului în comun

La nivelul teritoriului administrativ al comunei Iablanița nu există un sistem de transport în comun care să facă legătura între localitățile componente și centrul de comună sau legătura între localitățile comunei și centrele urbane apropiate. Doar la intersecția dintre DN 57 B și DN 6, situată la cca. 5 km de Iablanița, se află o stație de autobuz, la care localnicii pot apela pentru a merge spre Mehadia, Băile Herculane sau Caraș-Severin.

Alte elemente ale infrastructurii pentru circulație

Podurile

La nivelul teritoriului administrativ al comunei Iablanița acest tip de infrastructură este reprezentată prin podurile principale, amenajate peste principalele cursuri de apă la nivelul DN 57 B și un număr de poduri secundare amenajate în cadrul localităților peste cursurile de apă.

Podurile principale:

- Iablanița – peste râul Mehadica și pasajul peste calea ferată;
- Petnic – peste râul Craiova și pârâul Calva;
- Globu Craiovei – peste pârâul Slătinic.

Poduri secundare:

- Iablanița – 2, din care unul leagă cele două sectoare ale localității în zona centrală;
- Globu Craiovei, 3 poduri amenajate peste râul Craiova care leagă diferitele sectoare ale localității.

Podetele

Un număr important de podețe se găsesc atât la nivelul rețelei majore de transport, cât și la nivelul celei locale și forestiere, asigurând traversarea unor ogașe, pâraie, canale și torenți de versant. Datorită sub-dimensionării lor, unele dintre acestea au fost colmatate cu aluviuni și resturi vegetale, fenomen deseori întâlnit la nivelul drumurilor comunale sau forestiere.

Ziduri de sprijin

Zidurile de sprijin la versant sunt lucrări de artă specifice, care asigură protecția unor drumuri situate în zone unde sunt amenințate cu prăbușiri ale versanților și/sau alunecări de teren. Asemenea lucrări sunt întâlnite mai ales la nivelul DN 57, în zona Cheilor Globul Craiovei și în aval de aceasta, atât pentru susținerea versanților cât și a malurilor amenințate cu prăbușirea, datorită eroziunii cursurilor de apă.

2.7. INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL

Sat: Iablanița - reședință de comuna

ZONE FUNCȚIONALE	EXISTENT	
	Suprafață (ha)	Procent % din total intravilan
Locuințe și funcțiuni complementare	45,1	35,23
Instituții și servicii de interes public	5,9	4,6
Industrie , depozitare	14,27	11,16
Căi de comunicație și transport	8,12	6,34
Spații verzi, de protecție, sport și agrement	4,67	3,65
Gospodărie comunală. Cimitire	3,6	2,81
Terenuri libere și agricole	45,36	35,45
Terenuri neproductive	0,98	0,76
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	128	100,00%

Sat Petnic

ZONE FUNCȚIONALE	EXISTENT	
	Suprafață (ha)	Procent % din total intravilan
Locuințe și funcțiuni complementare	25,1	44,05
Instituții și servicii de interes public	3,9	6,84
Industrie , depozitare	-	-
Căi de comunicație și transport	2,12	3,72
Spații verzi, de protecție, sport și agrement	5,67	9,95
Gospodărie comunală. Cimitire	3,76	6,59
Terenuri libere și agricole	15,98	28,03
Terenuri neproductive	0,47	0,82
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	57	100,00%

Sat Globu Craiovei

ZONE FUNCȚIONALE	EXISTENT	
	Suprafață (ha)	Procent % din total intravilan
Locuințe și funcțiuni complementare	19,1	50,26
Instituții și servicii de interes public	1,87	4,93
Industrie , depozitare	-	-
Căi de comunicație și transport	1,82	4,78
Spații verzi, de protecție, sport și agrement	1,67	4,39
Gospodărie comunală. Cimitire	1,6	4,21
Terenuri libere și agricole	10,96	28,85
Terenuri neproductive	0,98	2,58
TOTAL INTRAVILAN EXISTENT	38	100,00%

2.8. ZONE CU RISCURI NATURALE

Riscul producerii unor dezastre și/sau efectele lor asupra intravilanului, a activității și echipării edilitare. Delimitarea și ierarhizarea acestora

1. Delimitarea și ierarhizarea arealelor conform hărților de risc

În condițiile în care nu există studii geotehnice specifice pentru teritoriul administrativ al comunei, detalierile aprecierilor făcute asupra acestor probleme au la bază prevederile legii nr. 575/2001, documentele PATJ Caraș-Severin, hărțile de hazard întocmite conform *Directivei 2007/60/CE*, observațiile directe culese în urma cercetărilor de teren și informațiile culese de la localnici. Utilizând aceste date apreciem că prezența zonelor cu riscuri naturale din zonă, amploarea și ritmicitatea lor depind de o serie de factori, între care o parte vor fi enumerați în continuare.

Risc seismic

Conform prevederilor legii nr. 575 din 22 octombrie 2001, privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a - Zone de risc natural, comuna Iablanița are următoarele caracteristici:

Seismicitate: Teritoriul comunei este încadrat în zona de macro-seismicitate $I = 8,2$ și $7,2$ pe scara MSK, cu o perioadă medie de revenire de cca. 100 de ani.

Inundații: Cantitatea maximă de inundații căzute în 24 de ore în perioada 1901-1987 a fost de 100-150 mm, existând riscul de inundații datorate revărsării unui curs major de apă, respectiv râul Craiova.

Sub aspectul *alunecărilor de teren* și a căderilor de pietre, comuna Iablanița se găsește într-o zonă cu un risc scăzut spre mediu de producere și o probabilitate redusă de alunecare.

PATJ Caraș-Severin, pe baza datelor furnizate de Normativul P 100 - 92 pentru comuna Iablanița sunt date următoarele valori: $K_s = 0,16$ și $T_c = 0,7$.

Principalele măsuri care se impun în acest caz este:

- expertizarea clădirilor vechi de interes public (clădiri publice, lăcașe de cult);
- controlul modului cum se respectă normativele legale de execuție (Normativ P.100 / 1992) și îndeplinirea criteriului de siguranță în exploatare.
- respectarea legalității privind regimul de construire în condițiile modificării/transformării locuințelor existente.

Alunecările de teren

Principalii factorii cauzali care determină declanșarea alunecărilor de teren, omologați și acceptați de Comunitatea științifică (I.U.G.S. – G.M./L) se împart în patru categorii de condiții favorizante, cu caracter exhaustiv, respectiv:

- condițiile litologice ;
- procese geomorfologice ;
- procese fizice ;
- procese antropogene .

În funcție de acești factori a fost realizată zonarea tectonică a teritoriului județului Caraș-Severin, din punct de vedere al potențialului de declanșare a alunecărilor de teren. În acest context teritoriul administrativ al comunei Iablanița a fost cuprins în 2 asemenea perimetre, după cum urmează:

Perimetrul XIX – Zona Lăpușnicel, Rudăria, Prigor Petnic	
$K_a = 0,45$	$K_m = 0,2712$
$K_b = 0,65$	Prezența unor insule de sedimentar terțiar (Pannonian, Volhinian – Bessarabian) într-un câmp continuu de cristalin autohton (Domeniul Danubian) constituite predominant din nisipuri slab cimentate, argile, marne și pietrișuri echigranulare, conferă labilitate acestor areale acoperite de depozite mio-pleiocene. În versanții cu pante de peste 20% se pot produce alunecări e teren cu probabilitate medie.
$K_c = 0,50$	
$K_d = 0,80$	
$K_e = 0,80$	
$K_f = 0,80$	
$K_g = 0,50$	
$K_h = 0,50$	

La nivelul local acești factori au un impact relativ scăzut, de unde și gradul redus de producere a acestor fenomene. Acestea sunt prezente totuși pe suprafețe restrânse sub forma unor alunecări de taluzuri în lungul DN 57 B, și la marginea teraselor râului Craiova, în aval de Globu Craiovei, dar aici efectul lor a fost limitat prin ziduri de sprijin.

Asemenea fenomene sunt prezente și în lungul unor drumuri comunale și forestiere recent reabilitate dar al căror taluzuri nu au fost suficient protejate prin ziduri de sprijin și/sau fixate prin vegetație.

La nivelul teritoriului administrativ Iablanița, datorită prezenței unor depozite masive de leosuri și argile acest gen de alunecări de teren, se întâlnesc în lungul drumului DC 36 Lăpușnicel - Șumița, pe anumite sectoare, lipsite de ziduri de sprijin. Deseori fenomenul este însoțit de căderi de pietre din taluzurile insuficient fixate.

În regiunea colinară și de deal, acolo unde relieful înclinat spre axul văilor prezintă succesiuni de straturi permeabile și impermeabile, au loc alunecări de teren de mică amploare. Prezența acestora este semnalată în zona Vârtoape.

Cele mai multe se produc în terenurile despădurite, alcătuite din alternanța unor straturi de compoziție diferită: argile cu nisipuri, argile cu pietrișuri, marne cu nisipuri sau marne nisipoase și pietrișuri. Aceste fenomene au loc mai ales primăvara, la topirea zăpezilor sau în urma ploilor abundente de vară.

În zonele afectate de alunecări de teren sau susceptibile de producere a unor asemenea fenomene se instituie interdicție temporară de construire până la elaborarea studiilor de specialitate (topografice, geotehnice, hidrogeologice) pentru fundamentarea lucrărilor de eliminare a riscului amintit.

Căderi de pietre, trene de grohotiș, dislocări de stânci

Este cunoscut faptul că rocile care alcătuiesc versanții, oricât de tari ar fi, sunt supuse unei continue fărâmițări, sub acțiunea factorilor externi; vânt, ploi, îngheț, dezgheț.

Pe teritoriul administrativ al comunei Iablanița riscul dislocărilor de stânci și a căderilor de pietre, se întâlnesc în zona Cheilor Globul Craiovei. Aici, din cele 112 ha cât ocupă rezervația, 50 % sunt stâncării, a căror litologie este format din serpentinite, periclasite, gabrouri, granite. Sub influența factorilor de mediu abrupturile stâncoase suferă un proces intens de degradare, vizibil prin acumulările la baza versanților a unor trene de grohotiș,

insuficient fixate, acoperite uneori parțial de vegetație forestieră și ierboasă specifică. De asemenea riscul desprinderii unor bucăți mari de stânci este unul real, cu consecințe asupra DN 57 B.

Prezența rocilor sedimentare de vârstă miocenă (calcare organogene, nisipuri și argile), puternic fosilizate, vizibile mai ales în versantul stâng al râului Craiova, și utilizate încă din antichitate prin carierele amenajate aici, constituie la rândul lor potențiale zone de risc.

Eroziuni de maluri

Fenomenul de erodare a malurilor este întâlnit în special pe cursul râului Craiova, atât în interiorul localităților, cât și în afara acestora, inclusiv pe anumite sectoare ale cursurilor de apă secundare. Fenomenul este condiționat de litologia malurilor, de prezența sau absența vegetației de protecție, cât și de frecvența și amploarea ploilor, de torențialitate sau de topirea bruscă a zăpezilor. Pe unele sectoare fenomenul afectează direct principala arteră de circulație a zonei, motiv pentru care s-au efectuat pe sectoarele amenințate, îndiguiuri și montarea de parapete de protecție.

Pentru stăpânirea fenomenului sunt necesare, pe lângă construirea de ziduri de sprijin și protecție, obstacole artificiale din piatră sau lemn, precum și refacerea vegetației forestiere specifice: salcie, arin și plop.

Zone inundabile și mlăștinoase sunt produse în urma unor ploi torențiale sau la topirea bruscă a zăpezilor. Fenomenul meteorologic poate avea ca loc de producere zone mai îndepărtate, din bazinul superior al râului Craiova sau pe teritoriul administrativ, moment în care principalul risc îl reprezintă cursurile secundare locale, respectiv pâraiele Calva, Seliște sau Slătinic. Se mai păstrează vie în memoria localnicilor inundațiile provocate de râul Craiova în 1910 asupra satului Globul Craiovei, când apele dezlănțuite au distrus 40 de case, făcând 20 de victime umane și multe animale³⁹.

De pagubele produse de aceste fenomene sunt răspunzătoare, pe lângă cantitățile mari de apă, și starea albiilor. Din aceste considerente curățarea acestora și presărarea din loc în loc cu praguri de rupere a vitezei de propagare a viiturilor, poate diminua impactul avut, față de situațiile când albiile sunt colmatate cu resturi vegetale, materiale de construcții, resturi menajere, gunoaie de orice fel. Aceste fenomene se vor produce în continuare, cele mai afectate vor fi gospodăriile situate în imediata apropiere a albiei minore, din localități. Riscul major îl reprezintă râul Craiova, care prin potențialul său distructiv în cazul unor evenimente meteorologice deosebite pot afecta cel mai mare număr de localnici.

Combaterea fenomenului necesită lucrări de protecție a malurilor, decolmatarea albiilor și îndiguiuri. În condițiile stagnării apelor sau a nivelului freatic foarte ridicat pe anumite terenuri, pot apărea tendințe de înmlăștinare, ce necesită lucrări de drenaj. Fenomenul se întâlnește atât în preajma principalului curs de apă cât și a afluenților săi, precum și în preajma râului Mehadia.

Combaterea fenomenului se poate realiza prin:

- diguri de protecție pentru gospodării și terenuri agricole;
- decolmatarea și adâncirea văilor;
- regularizări de curs,
- ruperi de pantă;
- plantarea de perdele forestiere în zona de obârșie a torentelor.

Deseori aceste măsuri intră în conflict cu tendințele de naturalizare a cursurilor de apă și cu necesitatea conservării habitatelor acvatic.

În zonele afectate în prezent, sau susceptibile de a fi inundate se instituie interdicție temporară de construire până la elaborarea studiilor de specialitate (topografice, geotehnice, hidrogeologice) pentru fundamentarea lucrărilor de eliminare a riscului.

Se propune promovarea unor proiecte pentru decolmatarea albiilor, lucrări de îndiguire și regularizări ale albiei.

Zonele joase din preajma râului Craiova și Mehadica în care riscul de inundații este unul major și unde se dezvoltă habitate specifice zonei inundabile se interzic definitiv orice tip de construcții, cu rol economic, administrativ sau edilitar, administrația locală având obligația conservării acestor zone naturale.

Factori antropici

Activitatea antropică, manifestată sub forma defrișărilor de pădure, poluarea aerului, apei și a solului, a pășunatul excesiv (supra-pășunatul), construcția de drumuri în condiții de pantă accentuată fără respectarea normelor tehnice, construcția de locuințe neautorizate etc., devin deseori factori de risc, cu implicații negative, majore, în viața unor comunități și microzone. De asemenea, depozitarea diferitelor materiale, deșeuri de orice fel, resturi vegetale etc., în preajma albiilor văilor, constituie elemente de risc suplimentare, prin deteriorarea calității apelor și prin efectul de viitură în cazul unor inundații.

De asemenea, excavarea masivă și necontrolată a albiilor pot contribui major la distrugerea infrastructurii de transport, în special a podurilor și podețelor, dar și a zidurilor de sprijin, motiv pentru care asemenea lucrări se vor face numai cu aprobarea responsabililor, potrivit legii.

2.9. ECHIPARE EDILITARĂ

2.9.1. GOSPODĂRIREA APELOR

Surse de apă: Sursele de apă de care dispune comuna Iablanița sunt surse de suprafață, formate din rețeaua hidrografică existentă în zonă și de adâncime.

Sursele de suprafață sunt formate din rețeaua hidrografică existentă, tributară bazinului hidrografic Cerna – Bela-Reka. Principalul curs de apă care străbate teritoriul comunei, și în jurul căruia se întind toate cele trei localități componente este râul Craiova. Pe teritoriul administrativ al comunei acesta își îmbogățește apele cu cel al pâraielor Sletnicul, Calva, Săliște și Sveredinul Mic. La ieșire în lunca Medidiceii își unește apele cu ale acesteia, traversează cheile Globu pentru ca și uneii apele cu Bela Reka, pe teritoriul comunei vecine – Mehadia.

Râul Craiova, prin calitatea și debitele sale, constituie principala sursă de apă care a fost utilizată în trecut pentru punerea în mișcare a morilor de apă și a joagărelor, astăzi putând fi utilizată pentru producția de energie electrică prin intermediul unor microhidrocentrale, cât și în realizarea unui sistem local de alimentare cu apă și irigații.

Sursele de adâncime sunt formate din izvoarelor care drenează terasele și culmile dealurilor din împrejurimi și pânza freatică de adâncime care în unele locuri se ridică până la 1,5-3 m, fiind propice pentru alimentarea puțurilor de mică adâncime. În general aceste puțuri din gospodăriile populației cu adâncimi reduse (4-5 m), sunt săpate în depozitele aluvionare ale văii Craiovei, depozite ce se regăsesc pe teritoriul tuturor celor trei localități. Până recent acestea au constituit principalele surse apă utilizate de către localnici. Odată cu asigurarea alimentării cu apă în toate cele trei localități ale comunei rolul acestora s-a diminuat, păstrându-și totuși importanța în hotăr, la sălașe și pentru alimentarea animalelor.

2.9.2. ALIMENTAREA CU APĂ

Sisteme de alimentare cu apă

Comuna Iablanița nu dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă. În perioada comunistă s-a realizat o aducțiune de cca. 1,8 km, din Pârâul Sfârđinul Mic, care alimenta cu apă menajeră clădirile de utilitate publică din localitatea Iablanița.

Până în prezent gospodăriile populației din toate cele trei sate ale comunei își asigură necesarul de apă din surse individuale, formate în special din puțuri săpate în interiorul gospodăriei sau în stradă, de obicei ignorând cele mai elementare distanțe și măsuri de protecție sanitară. Aceste surse sunt puternic influențate de precipitații și de scurgerea apelor de suprafață, care pe parcurs antrenează diferiți poluanți (uleiuri minerale, materiale organice, substanțe chimice etc.), fapt care se răsfrânge negativ asupra calității lor.

Din cele 820 de gospodării cât însumează cele trei sate componente, 530 își asigură necesarul de apă din puțuri individuale și 299 din puțuri colective.

Astăzi se află într-un stadiu avansat de implementare un sistem centralizat de alimentare cu apă pentru satele Globu Craiovei și Petnic, realizat printr-un program pe Măsura 4.3.1.1. Odată cu introducerea sistemului centralizat de alimentare cu apă rolul sistemului individual va scădea simțitor. Cu toate acestea este posibil ca unele familii să mai rămână fidele propriilor surse de aprovizionare cu apă, adât pentru consum casnic cât și pentru animale. Sistemul se va perpetua, de asemenea și în cazul sălașelor aflate în teritoriul economoc.

În sistem centralizat

Satul Iablanița După cum am amintit clădirile publice din Iablanița dispun de un sistem de alimentare cu apă vechi, datând din perioada comunistă. Atunci s-a realizat o captare pe pârâul Sveredinul Mic, pe teritoriul „Satului Bătrân”, de unde apa a fost adusă printr-o conductă de 1,8 km, în sat, asigurând necesarul de apă menajeră pentru clădirile de utilitate publică și câțiva localnici.

În baza unui proiect finanțat din surse guvernamentale și bani europeni, pe Măsura 4.3.1.1., s-a reușit implementarea unui proiect pentru alimentarea cu apă a localităților Petnic și Globu Craiovei. Rețeaua de apă potabilă a prevăut în prima fază montarea de cișmelele stradale pentru alimentarea cu apă, ulterior asigurându-se posibilitatea cetățenilor de a se racorda la aceasta în vederea introducerii apei în gospodărie. Se poate aprecia că în urma implementării acestui proiect, locuitorii comunei vor dispune de apă potabilă și menajeră de bună calitate, la care vor avea acces prin cișmelele stradale și branșament direct.

Proiectul amintit fiind realizat în bună parte, urmând demararea procesului de branșare, ne vom opri la o descriere succintă al acestuia.

Pentru *satul Petnic* necesarul de apă este asigurat printr-un foraj de adâncime situat în amonte de localitate, pe pârâul Calva, având următoarele caracteristici: $H=200$ m; $Q=0,351/s$ în sistem artezian, $Q=4,80$ l/s în sistem neartezian și denivelare de 40,9 m. Pe lângă puțul de captare, gospodăria de apă mai cuprinde: electropompă submersibilă de tip WILLO TWU 4, stația de pompe structura supratrană pentru instalația electrică de pompare, instalația de tratare, instalația de aducțiune și înmagazinare și conducta de refulare a pompei submersibile.

Rețeaua de distribuție, cu o lungime inițială de 5825 m ($\varnothing = 150$ mm și $L = 1189$ m; $\varnothing=100$ mm și $L = 612$ m; $\varnothing = 80$ mm și $L = 4024$ m), a fost suplimentată ulterior cu o lungime de 780 m la $\varnothing = 80$ mm. Conductele sunt realizate din țeavă de polietilenă de tip PH-ED, cu diametre diferite.

Măsurarea debitului și a volumului de apă se face prin apometru de tip SENSUS WPD, montat pe conducta de distribuția a forajului.

În condițiile în care rețeaua de canalizare nu este implementată încă și funcțională la nivelul localității, avizul de gospodărire a apelor de la Direcția Apelor Timișoara nu aprobă conectarea la rețea până la darea în folosință și conectare la rețeaua de canalizare și stația de epurare aflată în execuție. Până atunci alimentarea cu apă făcându-se numai prin cișmelele stradale.

Satul Globu Craiovei își asigură necesarul de apă din surse locale, izvoare, fântâni și cursuri

de suprafață. Datorită calității apelor pe care sunt nevoiți să le consume, cetățenii au cerut administrației locale includera satului lor în cadrul unui proiect pentru alimentare cu apă în sistem centralizat.

În urma implementării proiectului amintit, necesarul de apă pentru satul satul Globul Craiovei ca fi asigurat printr-o captare de mal, direct din râul Craiova. Rețeaua locală de alimentare cu apă curinde: instalația de captare, formată din sistemul de drenaj și conductele de aducțiune care transportă apa spre căminul D, de unde este pompată spre instalația de tratare. Aceasta este formată din filtre lente, filtre cu cărbune activ și gospodăria de clorinare. De aici apa este pompată spre rezervorul de înmagazinare, semiîngropat, cu o capacitate totală de 300 mc, din care 54 mc cuprinde volumul de incendiu și 123 mc volumul de compensare. De aici apa este distribuită garvitațional către consumatorii finală. Distribuția se face prin conducte cu Ø cuprinse între 180 și 80 mm, rețeaua fiind prevăzută cu cămine de vane, cișmele stradale și hidranți de incendiu.

Disfuncționalități

Sistemul centralizat de alimentare cu apă este indispensabil dezvoltării corespunzătoare și dotărilor absolut necesare oamenilor, în lipsa cărora locuitorii nu-și pot asigura condițiile de sănătate și igiena corporală, pregătirea alimentelor și apa potabilă pentru animale.

Dacă pentru localitatea Globu Craiovei și Petnic au fost realizat sistemul de alimentare cu apă, posibilitatea branșării gospodăriilor este limitată de scăpările proiectului. În condițiile în care rețeaua de alimentare cu apă a fost pozată în lungul DN 57 B, care ulterior a fost modernizat, fără a fi prevăzut cu cămine de branșare situate în afara părții carosabile, sunt necesare noi investiții care să permită aceste branșări, investiții care pentru moment sunt limitate de lipsa surselor de finanțare. În aceste condiții localnicii sunt nevoiți să folosească pe maideparte vechile surse de alimentare cu apă, fântânile.

Pentru zona sălașelor alimentarea cu apă se va face pe mai departe sursele locale, tradiționale (izvoare cu curgere liberă, puțuri fântâni etc.), cu respectarea prevederii O.M.S. nr. 536/23 iunie 1997, art. 23, cu modificările și completările ulterioare.

2.9.3. CANALIZARE

Până în prezent, nici una din localitățile componente ale comunei Iablanița nu dispun de un sistem centralizat de canalizare. Cele 829 de gospodării din comună asigură evacuarea apelor menajere direct în râul Craiova și pâraiele care le traversează. De cele mai multe ori aceste ape se pierd direct în sol, ajungând prin infiltrare în pânza freatică și de aici în fântâni/puțuri.

Casele familiale construite în ultimii ani, care au fost dotate cu sistem propriu de alimentare cu apă, de obicei prin pompare din sursele avute la dispoziție, s-au dotat cu fose septice vidanjabile, puțuri absorbante sau au apelat la eliminarea direcă în cel mai apropiat emergent din zonă.

Rețeaua de canalizare

În prezent Consiliul local al comunei Iablanița are un **Proiect integrat deus la FEADER, măsura 322**, cu mai multe componente, printre care și executarea rețelei de canalizare și a stației de epurare în satele Petnic și Globu Craiovei. Proiectul aflat în diferite stadii de implementare are următorii indicatori tehnico-economici:

- a) valoarea investiției, inclusiv TVA este de 7.730.838,00 lei;
- b) Lungimea cumulată a celor două rețele de canalizare este de 11,620 km
- d) proiectul propus are următoarele componente:
 - Sistemul de canalizare pentru localitatea Globu Craiovei în lungime de 6.290 m, este proiectat pentru preluarea necesarului de apă rezultat din alimentarea cu apă potabilă, având $Q_{zi\ max} = 141,78$ mc/zi. Rețeaua este realizată din conducte de tip PVC SN 4 De=200 mm, L = 2915 m și De = 250 mm, L = 2705 m.
 - Sistemul de canalizare pentru localitatea Petnic în lungime de 5.620 m, este proiectată pentru preluarea necesarului de apă rezultat din alimentarea cu apă potabilă, având capacitatea de $Q_{zi\ max} = 216,90$ mc/zi. Această rețea este realizată din conducte de tip

PVC SN 4 De=200 mm, L = 3155 m și De = 250 mm, L = 2080 m

- Stație de epurare pentru cele două localități, dimensionată pentru un număr de 2000 locuitori echivalenți și un debit maxim $Q_{zi\ max} = 289,69\ mc/zi$ (3,35 l/s);

Rețeaua de canalizare pentru cele două localități are următoarele componente:

- rețea conducte canalizare din tubulatură PVC SN4 D=200 m, D=250 mm și D=315 mm;
- rețea conducte refulare din tubulatură PIED PE100 PN10, DE=110 mm și De=160 mm.
- Canal colector principal.

Canalul colector principal este amplasat în lungul DN 57 B, subtraversările acestui drum precum și a cursurilor de apă fiind realizate prin foraje orizontale dirijate. Rețeaua de canalizare este prevăzută cu 194 de cămine pentru vizitare și trei stații de pompare automate

Stația de epurare

Stația de epurare, dimensionată pentru un debit $Q_{zi\ max} = 3,35\ l/s$ este amplasată în partea de sud-vest a localității Petnic, pe malul stâng al râului Craiova, la cca. 50 de albia minoră. Terenul pe care este amplasat se află în proprietatea și administrarea primăriei.

Apele epurate sunt deversate în emisarul, râul Craiova, printr-o conductă de PVC cu diametrul de 200 mm.

Debitele de ape uzate menajere ce vor fi dirijate către stația de epurare sunt:

- $Q_{uz\ zi\ max} = 298,96\ mc/zi = 3,35\ l/s$;
- $Q_{uz\ zi\ mod} = 222,83\ mc/zi = 2,58\ l/s$.
- $Q_{uz\ orar\ max} = 31,38\ mc/h = 8,72\ l/s$.

Schema tehnologică a stației de epurare cuprinde:

- Treapta de epurare mecanică primară, cu componentele:
 - grătar rar;
 - bazin de omogenizare, stocare și stație de pompe;
 - mixer pentru omogenizare;
 - stație automată de pompare apă uzată;
 - instalație automată de sitare și deznisipare;
 - echipamente pentru pompare apă uzată sitată;
 - instalație dozare precipitat; decantor primar pentru grăsimi nisip și suspensii.
- Treapta de epurare biologică, cu componentele:
 - bazin de nămolcu biofiltru fix;
 - decantor secundar lamelar;
 - stație suflante pentru aierare;
 - instalație cu ultraviolete pentru dezinfectia apei.
- Treapta de tratare a nămolului, cu:
 - bazin stocare preparare nămol;
 - instalație automată pentru dezhidratat nămolul;
 - instalație de preparare – dozare floclulant.
- Stația de măsurare parametri apă epurată.

La începutul anului 2014 lucrările la acest proiect se găseau într-o fază finală de execuție.

2.9.4. ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICĂ

Teritoriul administrativ al comunei Iablanița va fi străbătut de magistrala de înaltă tensiune; LEA 400 kV, aflată în construcție, care interconectează partea sudică a județului, inclusiv Clisura Dunării cu nodul energetice de la Reșița, traversând centrele urbane Oravița și Anina. Pe teritoriul administrativ această magistrală ocolește prin sud localitatea Iablanița, traseul schimbându-și orientarea spre nord-vest, ocolește Rezervația Naturală "Ravena Crouri", iar după traversarea pârâului Calva ia orientarea spre vest, intrând pe teritoriul comunei Lăpușnicel prin sudul localității omonime.

Asigurarea necesarului de energie electrică pentru agenții economici și locuitorii comunei Iablanița se realizează prin conectarea din sistemul energetic național, prin linia de medie tensiune (

LEA 20 KV). Aceasta vine de la stația de 110/20 KV de la Crușovăț, traversează teritoriul administrativ pe valea Craiovei până în apropiere de localitatea sud-vestul teritoriului administrativ. În general traseul acesteia este amplasată în extravilanul localităților și în intravilan, până la postul de transformare. La aceasta sunt racordate magistralele de joasă tensiune ale localităților, prin posturi de transformare aeriene, de tip PTA 20/0,4 Kv. Din localitatea Globul Craiovei această magistrală iasă în extravilan, spre culmea Cioaca, ocolind prin sud Cheile Globului.

Distribuția energiei electrice de la transformatoare la abonații se realizează prin linii electrice aeriene executate cu conductoare clasice, montate pe stâlpi de beton amplasați în lungul străzilor. La această rețea sunt executate bransamente aeriene cu conductoare clasice pentru alimentarea clădirilor de locuit și al altor consumatori și clădiri (spații comerciale, instituții, alți agenți economici etc.).

Atât rețeaua electrică de medie tensiune (LEA 20 Kv) cât și cea de alimentare pentru consumatori (LEA 0,4 Kv) este pozată pe stâlpi din beton.

Pe lângă consumatorii casnici, cei mai importanți consumatori sunt: unitățile de prelucrare a lemnului, atelierele de prestări servicii, unitățile de industrie alimentară, etc. și clădirile ce aparțin de administrația publică, învățământ, cultură, comerț și culte.

Posturile de transformare existente sunt proporțional distribuite pe teritoriul comunei, reușind să asigure în condiții normale necesarul de energie electrică pentru consumatorii existenți, inclusiv pentru agenții economici din zonă.

Prin Programul Operational Sectorial Creșterea Competitivității Economice, Axa 4.2. - Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi s-a implementat un proiect pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile solare pentru uzul instituțiilor publice și a iluminatului stradal din comună.

În condițiile construirii unor clădiri noi de locuințe, pensiuni turistice și spații cu altă destinație se impune redimensionarea rețelei LEA de 0,4 Kv, precum și extinderea iluminatului public.

2.9.5. REȚELE DE TELECOMUNICAȚIE

Comuna Iablanița este interconectată la rețeaua națională de telefonie ROMTELECOM printr-o centrală telefonică digitală în localitatea cu același nume, care deservește un număr de 180 abonați telefonici; instituții și cetățeni.

De asemenea tot mai mulți locuitori apelează la telefonie mobilă. În Iablanița telefonie mobilă este accesibilă pe mai multe rețele (Vodafone, Orange și Cosmote), în satele Petnic și Globul Craiovei semnalul este deficitar. Acest fapt limitează accesul la internet a persoanelor fizice din aceste localități.

Satele comunei nu sunt conectate la rețeaua de televiziune prin cablu.

2.9.6. ALIMENTARE CU GAZE NATURALE. CĂLDURA

Conform PATJ, județul Caraș-Severin este alimentat cu gaze naturale din Podișul Transilvaniei, prin conducta magistrală „VEST II” Hațeg - Jupa 2 Ø 20” cu racordurile :

- Jupa – Lugoj - Recaș 2 Ø 20” cu lungimea L=2 x 30 Km
- Iaz – Caransebeș Ø 8 ” cu lungimea L= 5 Km
- Jupa – Reșița Ø 16 ”, Ø 14 ” cu lungimea L= 2 x 29,7 Km.
- Soceni – Ezeriș – Bocșa Ø 8 ” cu lungimea L=13,5 Km.
- Reșița - Anina Ø 20” cu lungimea L=38 Km

Nici una din aceste magistrale nu traversează teritoriul administrativ al comunei Iablanița, aceasta fiind situată în afara principalelor magistrale de alimentare cu gaze naturale. Pentru necesități casnice se utilizează gazele lichefiate îmbuteliolate, în fiecare din localitățile comunei existând cel puțin un agent economic care asigură aprovizionarea și comercializarea acestui produs.

Astăzi pentru populație principala sursă de combustibili folosită este lemnul, pe care cetățenii și-l pot procura din surse locale, existente pe teritoriul comunei (păduri proprii, depozite, exploatare locale). Încălzirea locuințelor se face cu ajutorul acestui combustibil. Unii consumatori

își asigură necesitățile punctuale de apă caldă menajeră prin intermediul boilerelor electrice. În ultimii ani unii localnici și-au asigurat necesarul de apă caldă menajeră cu ajutorul panourilor solare. Cu asemenea panouri este dotată și clădirea primăriei din localitatea Iablanița, acestea asigurând necesarul de apă caldă de consum pentru toate instituțiile din clădire.

În perioadele reci instituțiile și mai mulți localnici folosesc centrale termice performante pe combustibil solid (lemn, pește), pentru asigurarea căldurii și a apei calde menajere. În gospodăriile populației, dar mai ales în gospodăriile secundare și sălașele din extravilan rolul major îl dețin sobele pe bază de combustibil lemnos.

2.9.7. GOSPODĂRIRE COMUNALĂ, GESTIUNEA DEȘEURILOR

Modul nostru de viață a favorizat creșteri mai la produsele ambalate (hârtie, plastic, PET, etc.), fapt ce a condus la o creștere spectaculoasă a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje. Gestiunea acestora a devenit în ultimi ani una din problemele majore de mediu, cu care se confruntă autoritățile locale. Rezolvarea acestor probleme impune însă creșterea nivelului de cooperare dintre locuitori, administrații locale și firme specializate în ceea ce privește alegerea sistemului, cât și modul practic de realizare. Pentru viitor gestionarea deșeurilor va trebui să urmărească soluții alternative; începând cu evitarea producerii de deșeuri, și terminând cu valorificarea acestora. În acest scop se impune promovarea de programe de acțiune pentru gospodărirea deșeurilor în care autoritățile locale să se implice în mod direct și nemijlocit.

Prin Hotărârea nr. 61/30.09.2009 a Consiliului Județean Caraș-Severin s-a concretizat Contractul de Asociere pentru implementarea proiectului „Sistem integrat de management al deșeurilor solide”, încheiat între C.J. C-S. și conducerile unui număr de 76 unități administrative locale (municipii, orașe și comune), printre care C. L. Iablanița, reprezentat de primarul Terteleacă Victor.

Obiectivele urmărite prin acest proiect sunt:

- a) stabilirea unui sistem integrat de management al deșeurilor;
- b) construcția unui depozit central de management al deșeurilor (**DCMD**) la Lupac incluzând rampa ecologică și instalațiile aferente, destinat să deservească părțile;
- c) exploatarea DCMD, inclusiv întreținerea rampei ecologice și a bunurilor aferente, precum și prelucrarea și depozitarea deșeurilor;
- d) transportul deșeurilor de la punctele/stațiile de transfer la DCMD;
- e) construcția a trei puncte/stații de transfer (Oțelu Roșu, Pojejena și Bozovici), destinate să deservească fiecare câte o arie determinată (zonele de colectare) corespunzătoare unui număr de municipii, orașe și/sau comune care sunt Părți la prezentul Contract; de asemenea vor fi utilizate și stațiile de transfer de la Băile Herculane, Oravița, și Văliug construite prin fonduri Phare.
- f) colectarea deșeurilor din zonele de colectare corespunzătoare fiecărui/fiecărei punct/stații de transfer, transportul acestor deșeuri până la punctul/stația de transfer aferent(ă) ;
- g) identificarea și întreținerea mijloacelor fixe și circulante ale Proiectului.

Implementarea proiectului se va face prin Asociația de Dezvoltare Intercomunitară INTERCOM DEȘEUURI CARAȘ-SEVERIN, înființată la 18.02. 2009, persoană juridică de drept privat cu statut de utilitate publică, având ca obiect de activitate serviciul de salubritate, cu obiective specifice pentru furnizarea de servicii se salubritate.

Potrivit documentului amintit, la nivelul județului vor fi amenajate 4 stații de colectare zonală, amplasate la Bozovici, Oțelu Roșu și Pojejena și un depozit central ecologic de deșeuri, format dintr-o stație de sortare și o stație de tratare mecano-biologică simplă, amenajată la Lupac.

Potrivit „Regulamentul de salubritate pentru județul Caraș-Severin, 2014”, comuna Lăpușnicel este arondată zonei a 2-a Bozovici, respectiv de stației de colectare zonală de aici. În sistemul zonal integrat de colectare a deșeurilor nu este cuprinsă localitatea Șumița, datorită numărului redus de locuitori (89/2011).

Pe teritoriul comunei Iablanița nu sunt amenajate depozite de deșeuri menajere, sau alte tipuri de deșeuri. La nivelul comunei colectarea și transportul deșeurilor se face de către SC Ecological SRL Băile Herculane, care asigură activitățile de precolectare, colectare și transport al

deșeurilor municipale, pe bază de contract încheiat cu administrația locală. Agentul economic menționat asigură containerele de colectare a deșeurilor menajere, inclusiv pentru colectarea separată a deșeurilor din plastic.

2.9.8. INSTITUȚII ȘI SERVICII PUBLICE

Instituții și servicii administrativ-edilitare

Primăria comunei Iablanița funcționează într-o clădire proprie, pe Str. Principala, nr. 89 B, clădire recent reamenajată și modernizată, care permite desfășurarea activităților specifice în condiții optime. Tot aici funcționează și principalele servicii:

- Serviciul de stare civilă.
- Serviciul de voluntari pentru Situații de Urgență.
- Serviciul de salubritate.
- Serviciul de alimentare cu apă și canalizare.

Postul de poliție Iablanița, funcționează la parterul imobilului primăriei.

Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență, situat în centrul localității, în apropiere de primărie dispune de sediu, organigramă și de dotările minime pentru a-și putea realiza obiectivele.

Instituții și probleme sociale

În cadrul primăriei locale funcționează un serviciu care se ocupă cu problemele sociale ale comunității. Prezența unor persoane singure sau fără surse de venit a determinat autoritățile locale să ia în calcul înființarea unui „Centru de servicii sociale pentru persoane vârsnice” în localitatea Carașova. Centru ar urma să fie amenajat în fosta clădire a dispensarului comunal, aflată în proprietatea primăriei. În acest scop fiind aprobat și SF, urmând asigurarea surselor de finanțare.

Servicii pentru ocrotirea sănătății și cu caracter social

Deși comuna Iablanița a dispus de câte un dispensar comunal în fiecare din cele trei localități componente, schimbările survenite în organizarea sistemului de sănătate a avut un impact negativ asupra acestuia, deoarece a restrâns puternic accesul localnicilor la acest servicii. Astăzi în comuna Iablanița asistența medicală este asigurată de:

- Cabinet medical, medicină de familie - Dr. Martuica Aneta (medicina muncii);
- Oficiu farmaceutic la Iablanița, aparținând de farmacia GENȚIANA PRODCOMFARM SRL din Mehadia.
- Farmacia veterinară „Farma Vet” - Iablanița.
- Serviciul de asistență socială.

Instituții educaționale și culturale

Școala are vechi tradiții în acest spațiu geografic. În 1763 este menționată existența unei școli la Mehadia vecină, unde copiii frecventau școala de “slavonie”, la care probabil participau și elevi din satele actualei comune Iabalnița. În 1774 documentele militare austriece menționează din nou această școală, cu 13 copii și învățător care nu cunoștea decât limba română. Odată cu încheierea procesului de militarizare a zonei autoritățile austriece trec la extinderea învățământului pentru a ușura atât relațiile cu autoritățile, cât și relațiile în cadrul serviciului militar. Măsurile luate de către Curtea de la Viena după anul 1775, începând cu Regulile Directive (1774) și Schul Patent (1776), măsuri care reglementau organizarea, controlul și dotarea noilor școli elementare din Imperiul Habsburgic, dar mai ales “Ratio educationes”, care prevedea înființarea de școli în fiecare sat, numărul școlilor grănicerești crește foarte mult.

După mutarea satului pe actualul amplasament (1792) este menționată documentar și prima școală la Iablanița în 1908, unde învățau 26 de elevi. Tot atunci sunt menționate și școlile de la Petnic și Globucraiovei. Vechea școală de la Iabalnița va fi înlocuită de alta mai trainică, din lemn, în 1824. Un document al Comandamentului General Bănățean de la 1835 aprobă construirea unei școli din material solid în mai multe localități de graniță, printre care sunt menționate inclusiv

Iablanița și Petnic⁴⁰.

Astăzi sistemul educațional este susținut de o rețea formată din unități de învățământ preșcolar și școlar cu predare în limba română.

Unități de învățământ

Unități de învățământ primar și gimnazial

o Școala Generală cu clasele I-VIII Iablanița. Școala este inclusă în Programul de Reabilitare a Infrastructurii Școlare în 2014, program derulat de către Guvernul României, cu bani de la Banca Mondială;

o Școala primară cu clasele I-IV Petnic, nr. 49 A;

o Școala primară cu clasele I-IV Globu Craiovei;

Unități de învățământ preșcolar

o Grădinița cu program normal Iablanița;

o Grădinița cu program normal Petnic;

o Grădinița cu program normal Globu Craiovei.

Consiliul Local are în derulare un proiect integrat prin în cadrul căruia se prevede infiintare unui centru "After School" la Petnic. Obiectivul acestuia este de a oferi elevilor cadrul în care elevii își vor putea face lecțiile, sub supravegherea unui dascăl, și vor putea participa și la alte activități specifice vârstei.

Activitatea culturală se desfășoară în principal la nivelul căminelor culturale existente în fiecare localitate componentă.

La Iablanița funcționează de asemenea un „Centru de Documentare și Informare pentru resurse pluridisciplinare, ce pune la dispoziția elevilor, cadrelor didactice și a comunității informații pe suporturi diferite, desfășoară activități pedagogice și pune în practică proiecte de animație culturală”.

Unitati de cultură

Cămine culturale

o Căminul Cultural Iablanița, construit prin efort local în 1963;

o Căminul Cultural Petnic, construit prin contribuția localnicilor în 1971;

o Căminul Cultural Globu Craiovei

Căminele Culturale de la Petnic și Iablanița sunt cuprinse într-un proiect de modernizare și dotare, aflate în execuție.

Biblioteci

o Biblioteca Comunală Iablanița;

Evenimente culturale locale

- Ruga Bănățeană, sorbătoare locală organizată în localitatea Iablanița, în prima duminică după Sf. Ilie;
- Ruga Bănățeană, organizată în localitatea Petnic – la 29 iunie de sf. Petru;
- Ruga Bănățeană, organizată în localitatea Globu Craiovei – la 26 octombrie de sf. Dumitru;
- Craina Bănățeană – manifestare folclorică tradițională organizată anual în localitatea Petnic la începutul primaverii;
- „Balul izmenelor” numită și „Trei treierasi” - este o sărbătoare a portului popular local, organizat în fiecare an în luna februarie.

Lăcașuri de cult

o Biserica “Sf. Ioan Botezătorul” – Iablanița (1825-1837), monument istoric de interes local, cuprins în lista de patrimoniu LMI 2010;

o Biserica de lemn “Sfântu Nicolae” – Globu Craiovei (1806), monument istoric de interes local, cuprins în lista de patrimoniu LMI 2010;

- o Biserica ortodoxă "Sf Vasile cel Mare", "Sf. Ap. Petru și Pavel" (1824) din Petnic.
- o Biserica Baptistă Globu Craiovei.
- o Biserica Baptistă, Petnic.
- o Biserica Baptistă, Iablanița.
- o Bcultur Creștin după Evanghelie, Iablanița.

2.9.8.4 SERVICII CU CARACTER FINANCIAR

Comuna Iablanița nu dispune de servicii financiar-bancare.

2.9.8.5. ALTE INSTITUȚII ȘI SERVICII

Comuna Iablanița mai dispune de:

- Punct local al Serviciului de curierat rapid PRIORIPPOST, situat în Strada Principala nr. 89B;
- Oficiu Poștal Iablanița, Strada Principala nr. 89B;
- Oficiu Poștal Petnic, Strada Principala nr. 104;

În comună funcționează de asemenea de formație de pompieri voluntari, cu dotările minimale necesare funcționării.

2.9.10. CIMITIRE

Fiecare comunitate/parohie din cadrul comunei dispune de propriul cimitir. În unele sate (Petnic, Iablanița) este menționată existența a două cimitire, unul vechi, legat de vechea vatră a așezării sau de o perioadă veche din istoria ei și unul mai recent, din ultimele 200 de ani.

În ultimi ani bisericile neoprotestante din unele localități și-au înființat cimitire proprii.

2.9.11. PATRIMONIUL ISTORIC ȘI ETNO - CULTURAL

Patrimoniul istoric al comunei este semnificativ, dar puțin cunoscut. Este de menționat existența unor obiective cu o certă valoare istorică, incluse în Lista monumentelor istorice, precum:

- Biserica "Sf. Ioan Botezătorul" din satul Iablanița, datând din 1825. Cod LMI CS-II-m-B-11122;
- Biserica de lemn "Sf. Nicolae" din satul Globu Craiovei ridicată în 1836. Cod LMI CS-II-m-B-11118;
- Alături de acestea mai amintim biserica ortodoxă „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” și „Sfântul Vasile cel Mare” din Petnic, construită în anul 1824, dar neinclusă în listele de patrimoniu.
- Sediul fostei companii grănicerești de la Petnic, astăzi locuință particulară.
- Mai multe situri arheologice cunoscute în zonă, dar și vetrele fostelor așezări din perioada medievală, amintite documentar dar mai puțin reperate pe teren.

Comuna Iablanița este păstrătoarea unui valoros tezaur etno-folcloric, vizibile atât în structura costumului popular femeiesc și bărbătesc, în obiceiurile de botez, nuntă și cele post-maritale, a celor de priveghi și înmormântare, cât și în cântecele lor.

Evenimente folclorice locale:

- Iablanița - Ruga bănățeană - prima duminică după Sf. Ilie ;
- Petnic - Ruga bănățeană - 29 iunie, la Sf. Petru ;
- Globu Craiovei - Ruga bănățeană - 26 octombrie - Sf. Dumitru
- Craina Bănățeană - manifestare tradițională organizată în luna martie, la Petnic, prin care este marcat în fiecare an începutul primaverii.
- "Balul izmenelor" sau "Trei treierasi" - sărbătoare a portului popular din Banatul de Munte organizată în fiecare an în luna februarie.

Printre marii doinitori ai Banatului se numără și rapsodul Iosif Puschiță din Petnic.

2.10. PROBLEME

2.10.1. CADRUL

Din punct de vedere geografic, comuna Iablanița este

depreciată de Depresiunea Dokmașnea-Mehadia, din cadrul culuarului tectonic Timiș-Cerna, care delimitează lanțul Carpaților Meridionali de cel al Carpaților Occidentali. Această depresiune este flancată la est de Munții Godeanu și Cernei, la sud și sud-vest de prelungirea Munților Almăj, și la nord-vest de Munții Semenicolui. Localitatea Iablanița este situată într-un bazin depresionar format în urma eroziunii diferențiate a unor roci cu duritate diferită, exercitată de către râul Mehadica și afluentul său Craiova. Cele mai mari înălțimi se regăsesc în partea sud-vestică, la izvoarele râului Sferdin, și al pârâului Calva, unde culmile nord-estice ale Munților Alăjului ating înălțimi de peste 800 m, în V. Belcovăț (890 m) și Ostreș (826). Partea centrală a teritoriului administrativ, este marcată de prezența culmilor ce se întind radial de o parte și de alta a râului Craiova, cu înălțimi de 400 – 500 m, ale zonei depresionare. Cea mai mică altitudine se înregistrează la intrarea râului Mehadica în Cheile Globului, unde coboară sub 225 m.

Principalul colector hidrografic care străbate teritoriul administrativ al comunei Iablanița este râul Craiova, (Globo Craiovei) afluent al Mehadicei, din bazinul Cerna-Bela Reca. Craiova izvorește din sud-estul Munților Semenicolui, iar după ce își îmbogățește apele cu cele ale Lăpușnicelului străbate culmea Glanivar – Cioaca, formată din șisturi filitoase cenușii, prin care și croiește un sector spectaculos de chei, intrând pe teritoriul administrativ al comunei. Aici primește apele unor afluenți de mai mică importanță, precum: Calva, Seliște și Slătinic, înainte de a se vărsa în Mehadica, după ieșirea de pe teritoriul satului reședință de comună.

Sub aspect climatic teritoriul comunei Iablanița se încadrează în arealul climatic continental moderat cu puternice influențe submediteraneene, bogat în precipitații atât primăvara cât și toamna. Temperatura medie anuală înregistrează valori cuprinse între +8°C și +10°C, temperatura medie a verii +20°C - +23°C, iar cea a iernii -2°C - 3°C. În ceea ce privește regimul precipitațiilor, datele statistice indică valori medii multianuale cuprinse între 700-800 mm, cu maxime în mai-iunie și octombrie-noiembrie.

Zonarea pe verticală a vegetației este condiționată de altitudine, climă, sol, la care se adaugă orientarea culmilor, particularitățile topoclimatice, constituția geologică, și influențe antropice asupra peisajului.

Vegetația forestieră este foarte bine reprezentată prin pădurile de fag, care ocupă suprafețe întinse pe teritoriul administrativ al comunei, în special în bazinul Sfârdinului Mare și pe culmile Belcovățului.

În jurul principalelor cursuri de apă se întâlnește o vegetație specifică zonelor umede. În cadrul pădurilor, pajștile ocupă suprafețe importante. Trenurile agricole ocupă cele mai mari suprafețe în zonele joase din lunca Craiovei și Mehadicei, precum și pe platourile Vărtoape, Fața Calvi, Satul Bătrân etc.

2.10.2. RESURSELE NATURALE ALE SOLULUI ȘI SUBSOLULUI, MOD DE EXPLOATARE, VALORIFICARE RAȚIONALĂ

Una din principalele resurse naturale ale comunei Carașova o formează vegetația forestieră și pășunile, dezvoltată pe spații întinse în sudul comunei, mai ales în bazinul râului Sveredinul Mare. Acest fapt care a permis și o componentă importantă legată de exploatarea și prelucrarea

DE MEDIU

NATURAL

vedere geografic, situată în estul

lemnului.

În bazinul inferior al râului Craiova suprafețe importante sunt ocupate cu terenurile acoperite cu fânețe și pășuni, fapt ce a permis o amplă dezvoltare a sectorului de creștere a animalelor. A treia resursă naturală de suprafață cu o pondere relativ scăzută o reprezintă terenul agricol care a determinat dezvoltarea agriculturii prin cultivarea cerealelor și a pomiculturii. Aceste terenuri sunt situate mai ales în lunca râurilor Mehacica și Craiova, precum și a unora din afluenții acestora.

Ca resurse minerale zona Iablaniței dispune de rezerve importante de piatră de carieră, a căror exploatare este documentată încă din perioada romană, precum cele de la Iablanița și Petnic. O asemenea carieră, utilizată până recent se găsește pe versantul vestic al Dealului Strecin, în apropiere de cheile Globului.

Alte resurse:

Potrivit Planului de amenajare a teritoriului județului Caraș-Severin, capitolul "Resurse naturale" pe teritoriul administrativ al comunei Iablanița se găsesc următoarele resurse:

- la nord de localitatea Globu Craiovei, în malurile pârâului Slătinic sunt identificate rezerve de cca 500 mii tone de felspat, sub formă de filoane cantonate în roci cristaline. Aceste resurse pot fi utilizate în industria ceramicii.
- În apropierea localității Iablanița, la Belcovăț, situată la cca. 3,6 km de calea ferată este o exploatare permanentă de argilă bentonitică, utilizabilă în fabricarea țiglelor.
- În zonă mai există importante rezerve de conglomerate (tip grauwache), ce pot fi utilizate ca piatră spartă pentru drumuri, ca balast sau/și șavură.
- De asemenea, în albia râului Craiova se găsesc importante resurse de balast, ce poate fi utilizat ocazional pentru reabilitarea unor drumuri. Alături de acestea, din aval de Iablanița, de pe malul stâng al râului Mehadica, există importante depozite de pietrișuri și nisipuri, cu potențial de a fi exploatare.
- De asemenea, pe versantul vestic al Dealului Strecin, în apropiere de Cheile Globului a funcționat și mai poate funcționa o carieră pentru exploatarea ocazională a granitului, necesară nevoilor locale.
- Subsolul comunei mai deține rezerve de cărbune și minereu de fier, ultimele exploatare până în preajma primului război mondial la Groapa, Jidovină și Dealu cu Corni.

Utilizarea surselor regenerabile de energie (SRE)

Energia regenerabilă este o noțiune care definește tipurile de energie care se regenerează/reînoiește în mod natural, într-o perioadă relativ scurtă de timp. Pentru producerea acesteia se utilizează un spectru divers de resurse, precum: energia hidroelectrică, eoliană, solară, geotermală și de biomasă. Justificarea introducerii acestui subcapitol în text este dată de includerea acestui potențial în cadrul resurselor naturale ale solului și subsolului.

Utilizarea acestor surse de energie, se integrează unei politici mai largi de mediu, promovate la nivel mondial, și care a cunoscut o puternică stimulare după Conferința mondială asupra mediului de la Johannesburg, din august-septembrie, 2002. În acest context Consiliul European a emis Directiva 2001/77/CE privind promovarea electricității produse din surse de energie regenerabile pe piața internă a electricității și Directiva 28 în anul 2009 (2009/28/CE) care prevede instrumentele directe și indirecte de intervenție, prin care fiecare țară membră să se ajungă la nivelul anului 2020 la o pondere a energiei din surse regenerabile în medie de 20%. Aceste documente constituie osatura legislativă de bază prin care statele membre UE să-și construiască o piață locală a energiei din surse regenerabile. România și-a adaptat legislația internă începând din anul 2003, prin HG nr.1892/2004, prin introducerea în piață a certificatelor verzi, iar prin legea nr. 220/2008 s-a trecut la reglementarea mecanismelor de intervenție directă pentru promovarea energiei

produsă din surse regenerabile.

Utilizarea surselor regenerabile de energie are efecte deosebit de benefice asupra mediului, prin creșterea calității aerului și protejarea mediului natural (reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, stoparea tăierilor arborilor, protejarea florei și faunei), cât și în plan economic și social prin creșterea securității / independenței energetice, creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și dezvoltarea mediului de afaceri.

Astăzi producerea energiei solare cu ajutorul celulelor fotovoltaice stârnește un interes tot mai mare din partea consumatorilor. Metoda este utilizată cu succes mai ales de către utilizatori care nu sunt conectați sau pentru care conectarea la rețeaua locală de distribuție a energiei electrice este prea costisitoare. Astăzi pe teritoriul administrativ al Comunei Iablanița, administrația locală a trecut la promovare și implementarea unor proiecte în acest sens. Astfel, prin Programul Operational Sectorial Creșterea Competitivității Economice, Anexa 4.2. - Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi s-a implementat un proiect pentru producerea de energie electrică din surse regenerabile solare pentru uzul instituțiilor publice și a iluminatului stradal din comună.

Deși costurile sunt încă prohibitive, pe viitor acest sistem poate fi extins și în cadrul gospodăriilor populației și a unor instituții locale. Acest potențial poate fi valorificat și la nivelul infrastructurii agricole locale, precum: sălașe, stâni sau alte structuri specifice unor ferme agricole. Un rol major în eficientizarea utilizării energiei electrice îl joacă apariția pe piață a consumatorilor de putere redusă și cu eficiență ridicată, atât la nivelul sistemelor de iluminat cât și a consumatorilor casnici.

Totodată, pe cursul râului Craiova, la ieșirea din chei a fost amenajată o microhidrocentrală electrică, dar unele deficiențe de proiectare a sistemului de alimentare cu apă a dus la colmatarea lacului de alimentare cu apă.

Teritoriul administrativ al comunei nu este conectat la rețeaua națională de alimentare cu gaze naturale. În condițiile în care arderea gazelor naturale constituie cea mai avantajoasă modalitate de asigurare a necesarului caloric pentru consumul casnic, dar și în cadrul infrastructurii turistice, lipsa acestora este un handicap, care limitează dezvoltarea acestei infrastructuri. În aceste condiții utilizarea biomasei pentru asigurarea biogazului necesar consumului familial și/sau pentru necesarul unor pensiuni agroturistice constituie o premisă cu posibilități largi de utilizare. Metodele actuale de utilizare a biomasei presupun investiții importante la un nivel de rentabilitate destul de scăzut. Investiția poate deveni rentabilă în cadrul fermelor mari sau acolo unde rezultă deșeuri agricole care nu pot fi utilizate în alte scopuri. În categoria de biomasă pot fi incluse și alte materiale, precum: așchii de lemn, coajă de copac, reziduuri rezultate în urma recoltării culturilor agricole (paie, coceni), reziduuri de tăiere, sau rezultate în urma exploatărilor forestiere, rumegușul rezultat de la tăierea și fasonarea lemnului care pot fi sinterizate sub forme de peleții. Metoda poate fi adaptată în cazul transformării unora din actualele sălașe în agropensiuni turistice, ținând cont și de faptul că materia primă poate fi asigurată local.

Prezența unor izvoare cu apă caldă pe cursul mediu al pârâului Slătinic, pe teritoriul economic al localității Mehadica, deschide posibilitatea utilizării acestora în anumite proiecte turistice sau economice, la care poate participa și Iablanița. Nu poate fi exclusă nici posibilitatea existenței unor asemenea surse, evidențiate prin foraje, inclusiv pe teritoriul comunei Iablanița.

2.10.3. RISCURI NATURALE

Pentru zonele cu riscuri naturale de pe suprafața teritoriului administrativ al comunei se vor aplica măsurile care pot duce la eliminarea sau diminuarea efectelor acestora, printre care amintim:

- Interzicerea construcțiilor de orice fel în zonele potențial inundabile, sau a celor amenințate de alunecări de teren, până în momentul eliminării acestor riscuri.
- Promovarea unor proiecte care să ducă la eliminarea cauzelor menționate (decolmatări ale albiilor, diguri de protecție și apărare, consolidări de maluri și de versanți, plantații și împăduriri.
- Includerea printre prioritățile imediate a unor proiecte în acest sens și solicitarea fondurilor

de finanțare.

- Limitarea proceselor de ravenare, limitarea dezvoltării și regularizarea organismelor torențiale, prin lucrări specifice (îndiguiri, plantații forestiere etc.).

Pentru mai multe detalii vezi capitolul **2.8. Zone cu riscuri naturale** și **2.2.7. Riscuri naturale**.

2.10.4 MONUMENTE ALE NATURII ȘI ISTORICE

2.10.4.1. ZONE NATURALE PROTEJATE

Deoarece acest capitol va fi tratat mai exauziv în cadrul Studiilor de impact, ne vom rezuma la o prezentare generală a acestora.

Conform O.U.G nr. 57/2007, ariile naturale protejate reprezintă zone terestre, acvatice și/sau subterane, cu perimetrul legal stabilit și având un regim special de ocrotire și conservare, în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni bio-geografice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică sau culturală deosebită. Rezervațiile naturale sunt arii naturale protejate al căror scop este protecția și conservarea unor habitate și specii naturale importante sub aspect floristic, faunistic, forestier, hidrologic, geologic, speologic, paleontologic, pedologic, pentru întreaga omenire.

Conform PATN – Secțiunea a III-a – Zone protejate, pe teritoriul administrativ al comunei sunt amplasate un număr de trei rezervații naturale, situate în afara unor parcuri naturale sau arii naturale “Natura 2000”; Cheile Globului; Ravena Crouri și Lacul fosilifer Globu Craiovei.

În harta alăturată, luată după sunt prezentate un număr de 5 rezervații naturale, dintre care trei sunt situate pe teritoriul administrativ al comunei Iablanița, numerotate cu 28, 29 și 33; respectiv:

- 28 – Ravena Crouri;
- 29 – Cheile Globului
- 33 – Lacul fosilifer Cheile Globului.

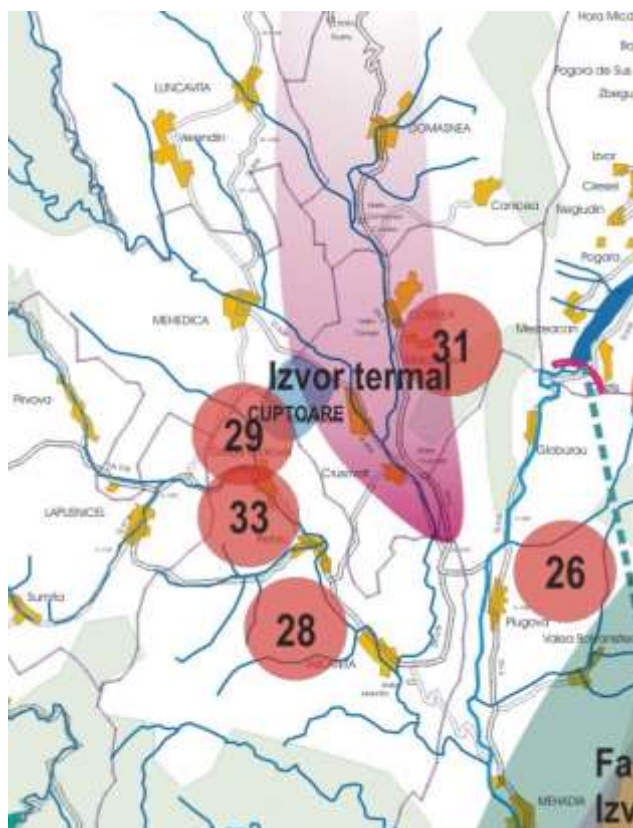
Celălalte rezervații sunt situate pe teritoriul administrativ al comunei Mehadica: rezervația geologică Dealul Petrolea Cuptoare, de pe teritoriul comunei Cornea (31) și rezervația geologică Valea Greățca de pe teritoriul Mehadiei.

Cheile Globului

Potrivit fișei sitului întocmită de către Asociația Speologică Exploratorii Reșița, administratorul rezervației, aceasta are următoarele caracteristici:

Cheile Globului este o rezervație de tip mixt, categoria IV IUCN; de importanță geologică, morfologică, floristică și faunistică, în suprafață de 225 ha, aflată pe teritoriul comunei Iablanița.

Rezervația, situată în apropierea localităților Lăpușnicel și Globu Craiovei, face parte din Regiunea Biogeografică Europeană – Panonică (conform normelor europene): Panonică și în Ecoregiunea României - Dealurile Banatului României (conform Strategiei Naționale pentru Conservarea Biodiversității).

Este accesibilă de pe E 94, prin intermediul DN 54 B.

Habitatele din această arie protejată sunt compuse din:

- Formațiuni ierboase / Pajiști și arbusti / tufișuri în suprafață de 112,5 ha;
- Stâncării în suprafață de 112,5 ha.

Biotopul: Aspecte geologice / geomorfologice și hidrologice

Rezervația este situată într-o zonă colinară cu chei săpate de apele râului Craiova, într-un substrat geologic format din serpentinite, periclasite, gabrouri și granite, presărată cu abrupturi și cuesete.

Specific biocenozelor den Cheile Globului este amestecul dintre vegetația forestieră, constituită din: cărpiniță, mojdrean, scumpie, sânger, corn, alun și covorul vegetal, specific habitatului de pajisti: odos, paius de livada, golomat, barba caprei, firuta, iarba vantului.

Fauna este formată din:

- Mamifere: : caprior, iepure de câmp, pisica sălbatică, vulpe, viezure, jder de piatră, jder de copac, veveriță și în trecere de mistreț.
- Păsări: cioara grivă, buha, pietrarul bănățean, ciuful, ciocănitore, cuc, cinteza, pițigus, pițigoii, mierla neagră, etc.
- Herpetofauna: șarpele de alun, șarpele de casă, șarpele de apă, șopârla de câmp, șopârla de ziduri.
- Nevertebrate: : Limax maxinus, Campylea faustina, Anoylus fluvitilis, Trichodroma muralia, Bucculatrix mehadiensis, Solenobia banatica.

Dintre acestea unele sunt specii sunt edemice precum: Oenanthe hispanica, Pietrarul banatean, dar și specii protejate:

- Mamifere - Felix silvestris.
- Pasari - Oenanthe hispanica, Bubo bubo, Asio sp., Dendrocopos sp., Cuculus canarus, Parus sp., Aegithalos sp., Fringilla sp., Turdus merula.
- Nevertebrate - Bucculatrix mehadiensis, Solenobia banatica.

Forma de proprietate a rezervației - domeniu proprietate a localității, iar categoria de folosință – Pășune.

Ravena Cruori

Ravena Cruori este o arie naturală protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală de tip mixt), declarată prin Legea Nr.5 din 6 martie 2000. Este situată pe teritoriul administrativ al comunei Iablanița, între localitățile Iablanița și Petnic.

Rezervația acoperă o suprafață de 7 ha, în Dealurile Banatului, la o altitudine maximă de 250 m, fiind formată dintr-o zonă cu ravene formate pe roci sedimentare, nisipuri și gresii, conglomerate și microclongomere, stâncării și grohotișuri.

Vegetația este constituită din tufărișuri, cu specii de cărpiniță (*Carpinus orientalis*) și porumbar (*Pinus spinosa*), precum și vegetație ierboasă de stâncărie.

Forma de proprietate a terenului - domeniu public al localității, Categoria de folosință - pasune.

Lacul fosilifer de la Globu Craiovei

Rezervația este monument al naturii, de tip paleontologic, categoria III IUCN, cu o suprafață de 2 ha, situată pe teritoriul administrativ al comunei Iablanița, în apropierea localității Globu Craiovei, fiind accesibilă pe DN 57 B. Rezervația este administrată de Asociația Speologică Exploratorii.

Rezervația face parte din Regiunea Biogeografică Europeană – Panonică (conform normelor europene): Panonică și în Ecoregiunea României - Dealurile Banatului României (conform Strategiei Naționale pentru Conservarea Biodiversității).

Principalele tipuri de habitate din cadrul ariei protejate sunt:

Vegetație – Pășuni;

Geomorfologice – Deal;

Geologice - Depozit fosilifer.

Aspecte geologice, geomorfologice

Rezervația este amplasată într-o zonă colinară, cu energie mare de relief, identificată în partea de vest a Văii Globului, râu care drenează acest areal. Fosilele sunt cantonate în depozite de vârstă miocenă. Inițiat în Tortonian ca bazin de acumulare, procesul de sedimentare s-a continuat în sarmațian cu dezvoltarea faciesului panonic. Tortonianul include depozite foarte variate și are la baza un orizont grezos - conglomeratic, cu marne, argile, gresii, peste care se suprapune un orizont nisipos cu carbuni. Peste Tortonian se afla Sarmatianul constituit din nisipuri, prundisuri și argile, iar deasupra Pleistocenului Inferior cu o constituție asemănătoare respectiv nisipuri argiloase cenusii cu carbuni.

Climatic zona se încadrează în climatul temperat continental moderat cu influențe mediteraneene, unde temperatura medie anuală este de 10,6 C și un volum mediu al precipitațiilor de 694 mm, cantitățile cele mai mari de precipitații căzând în lunile mai-iunie.

Vegetația forestieră caracteristică zonei este formată din: gorun, carpen, tei, salcâm și fag. Arbuștii sunt reprezentați de speciile: porumbar, mur, măceș, păducel, alun, în timp ce vegetația ierboasă este reprezentată de speciile: pir, golomat, firuță, păiuș, obsigă, trestia de câmp, barboasă, trifoi, coada șoricelului etc.

Fauna fosiliferă identificată este formată din moluște și gastropode: Nucula, Ostrea, Lucina, Pectunculus, Fusus Cardium, Carbula, Conus, Frachus, Natica, Dentalium, Lithothamnium, Clypeaster altus, Schizaster calceolus, Venus multilamella, Chama gryphoides, Anomia ephippium, Chelyconus avellana, Voluta rarispina, Turritella archimedis, Chenopus pespelecani, resturi de anthozoare (corali).

Specii protejate : Specii fosile - Nucula, Ostrea, Lucina, Pectunculus, Fusus Cardium, Carbula, Conus, Frachus, Natica, Dentalium, Lithothamnium, Clypeaster altus, Schizaster calceolus, Venus multilamella, Chama gryphoides, Anomia ephippium, Chelyconus avellana, Voluta rarispina, Turritella archimedis, Chenopus pespelecani.

Forma de proprietate a terenului - domeniu public al localității, Categoria de folosință - pasune.

Măsuri de protecție a biodiversității

- interzicerea activităților umane producătoare de zgomote puternice și continuii sau alte surse de poluare, în perimetrul deținut în proprietate dacă se află în imediata apropiere a rezervației;
- limitarea pășunatului (înlăturarea pășunatului excesiv), în special al capridelor;
- deschiderea unor cariere clandestine sau balastiere în zonele protejate;
- practicarea unui turism agresiv și necontrolat;
- alte tipuri de activități umane perturbante pentru biodiversitate;
- interzicerea îngrădirea continuă a proprietăților/concesiunilor prin construirea de garduri impenetrabile pentru speciile de micro și mezofaună;
- protejarea habitatelor de mlaștină existente.

2.10.4.2. MONUMENTE ISTORICE PROTEJATE⁴¹

În categoria siturilor de importanță istorică, publicate în *Lista Monumentelor Istorice – 2010*, de către Ministerul Culturii și Cultelor, aflate pe teritoriul comunei Iablanița se numără următoarele situri arheologice și obiective istorice.

Lista siturilor arheologice și istorice protejate de pe teritoriul Comunei Iablanița, cf. OMC nr. 2361/2010 pentru modificarea anexei nr. 1 la OMC 2.314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată, și a Listei monumentelor istorice dispărute (M. Of. 670 /2010).

Nr.	Cod LMI 2010	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
-----	--------------	----------	------------	--------	--------

⁴¹ Apud www.caras-severin.djc.ro.

620	CS-II-m-B-11118	Biserica de lemn "Sf. Nicolae"	Sat Globu Craiovei, com. Iablanița	DN 57 B, nr. 34	1836
627	CS-II-m-B-11122	Biserica "Sf. Ioan Botezătorul"	Sat Iablanița, com. Iablanița	Nr. 92 B	1825

A. Biserica de lemn "Sf. Nicolae" din satul Globu Craiovei

Satul Globu Craiovei este amintit documentare începând din 1547 sub numele de „Glob”, într-un act de danie, prin care Isabela, văduva lui Ioan Zapolia, donează lui Sebessy Mihaly satele Iablanița și Glob din districtul Mehadia⁴².

Primul lăcaș de cult al locuitorilor satului Globu Craiovei a fost o bisericuță din lemn, amintită în documentele din sec. al XVIII-lea. Probabil această biserică a fost distrusă în timpul războaielor cu turcii din 1788-1789, deoarece comunitatea va ridica actuala biserică în 1806, cu hramul „Sf. Ierarh Nicolae”, în timpul preotului Zaharia Popovici. Actuala biserică este construită în stil clasic, sub formă de navă, cu absida rotunjită, de către meșteri locali din piatră de calcar legată cu mortar. Iluminatul naosului se realizează prin câte 2 ferestre dispuse simetric, iar altarul prin ale două. Grosimea zidului este de cca. 0,60 m pe toate laturile. La exterior biserică are 35 x 8 m, și înălțimea de aproximativ 6 m. Altarul din care naosul 11 m; pronaosul, 3 m și altarul 4 m. Intrarea situată pe latura de vest, sub turnul clopotniță este străjuită de 4 fresce, reprezentându-i pe cei patru apostoli.

Peste pronaos este amplasat un turn clopotniță zvelt, cu secțiune pătrată și două nivele, din care ultimul (clopotnița) este prevăzut pe fiecare latură cu câte o fereastră în arc și coif simplu, în două ape, acoperit inițial cu șindrulă apoi cu tablă.

Clopoțele bisericii au fost rechiziționate de către armata maghiară în timpul primului război mondial, actualele clopoțele fiind turnate ulterior, primul dintre ele cu o greutate de 300 kg, a fost turnat în 1917 la Reșița, celălalte de 100 kg și de 50 kg, donate de către credincioși, au fost montate ulterior.

Iconostasul este ridicat de asemenea din piatră și cărămidă, iar la trecerea din pronaos în naos, o pisanie amintește anul ridicării lăcașului de cult, numele preotului local și a episcopului Caransebeșului de la acea dată, Nicolae Popea.

Biserica, inclusiv iconostasul, a fost pictată în 1809 de către pictorul italian Bartolomeu Delliomini. Pictura se remarcă prin finețea execuției, colorit și armonie. Pictura inițială a fost restaurată în 1996, sub păstoria P.S. Sale Emilian Birdaș și a preotului paroh Iosif Boroica Ghimboasă, de către pictorul Ioan Albușescu.

Printre preoții cunoscuți care au slujit la această biserică sunt menționați Popa Dragotă (1810-1822), Popa Drăguț (1822-1824), Popovici Mihail (1824 -1850); Popovici Ioan (1850-1861); Popovici Zaharia (1861-1900); Popovici Zaharia Jr. (1900-1937); Popovici Grigore (1939-1964) etc. (Țunea, 2011, p. 82-83).

Biserica este străjuită de un monument închinat memoriei eroilor din Al Doilea Război Mondial, monument ridicat în 1945 de către lucrătorii CFR din localitate și amplasat în avila bisericii din dreapta intrării. Iar în cimitirul satului, situat mai sus de biserică, pe dealul Crac se mai păstrează mărminte de la începutul sec al XIX-lea⁴³

În 1891, la alegerea deputaților pentru sinodul Episcopal din eparhia Caransebeșului, comunele Iablanița, Petnic și Globu Craiovei au fost incluse în cercul XVIII, unde unde au fost

⁴² Pesty Frigyes, 1878, p. 84; Țunea, 2011, p. 75.

⁴³ Țunea, op cit. pp. 75-90.

aleși în Comisarîu preoțesc Mihail Popoviciu, protopresbiter. Comisarîu mirenesc Dr. Ioan Popoviciu, notariu la jud. reg. în Orșova. (*Foaia diecesana*, nr. 11 din 1891).

B. Biserica ortodoxă, cu hramul „Sf. Ioan Botezătorul” din Iablanița

Localitatea Iablanița este amintită documentar pentru prima dată într-un act din 1402, prin care voievodul Transilvaniei și comite al Timișoarei, Nicolae Chaak, o confirmă ca proprietate a familiei nobiliare Timișel, în urma unui proces cu cnezii locali Șefan, Rayo și Dobre.

Prima biserică amintită în satul Iablanița, situat pe vechea sa vatră este documentată în 1740, când aici s-a construit o biserică nouă din lemn. Biserica va fi arsă de turci în decursul războiului de la 1788. Schimbarea vetrei satului impusă de autoritățile austriece, pe actualul amplasament i-a determinat pe localnici să nu-și mai refacă vechea biserică și să-și construiască alta nouă, pe vatra actuală a satului. Biserica actuală a fost ridicată între anii 1821-1825, în stil baroc provincial, de către meșteri locali, sub conducerea mai marelui meșter Johannes Krivianski, în timpul păstoririi preoților Gheorghe Trailovici și Zaharia Tătucu.

Ca materiale, biserică, inclusiv iconostasul, a fost construită din piatră și cărămidă arsă legate cu var stins pe loc.

Biserica este de tip sală, de dimensiuni medii, cu o planimetrie tradițională. Este construită din piatră și cărămidă în stil baroc vienez și acoperită cu învelitoare din țiglă. Absida altarului, de formă circulară este realizată în prelungirea naosului, pornind de la lățimea acestuia.

Ca și în cazul altor biserică din zonă, construite în aceeași perioadă, intrarea se face atât pe la baza turnului clopotniță, cât și direct în naos, printr-o intrare secundară, tăiată în peretele sudic.

Turnul clopotniță în secțiune pătrată este amplasat peste pronaos, fiind înălțat cu două nivele delimitate prin cornișe, suprapuse printr-un coif multietajat, acoperit cu tablă. Deasupra intrării într-o nișă este amplasată pisania. Al doilea nivel al turnului este iluminat printr-o deschizătură circulară. Ultimul nivel, care joacă rolul de clopotniță este marcat la colțuri prin pseudocoloane ce susțin cornișa superioară, fiind prevăzut la mijloc cu patru ferestre semicirculare, deasupra cărora, într-o deschizătură circulară sunt montate cadranele ceasului. Acest nivel este delimitată de coif printr-o cornișă barocă, arcuită în partea centrală, pe toate laturile. Coiful este format din două elemente succesive și descrescătoare în formă de bulb, puternic aplatizate, despărțite printr-un felinar (clopotniță) și continuate prin alte două elemente de dimensiuni mici, în formă de disc și glob, suprapuse la rândul lor de cruce. Forma actuală a acoperișului datează din 1909, când biserica a suferit ample procese de renovare, inclusiv acoperirea turnului cu tablă de cupru.

De o parte și de alta a turnului clopotniță peretele este prevăzut cu două ferestre oarbe, formând nișe, ornamentate cu fresce ale apostolilor. Iluminatul naosului se face prin intermediul a trei ferestre dispuse pe fiecare parte, din care cea de pe latura sudică, situată deasupra uși de intrare este mai mică. pe partea sudică și de trei pe partea nordică. Alte două ferestre dispuse simetric sunt așezate în dreptul stranelor diecești. Ferestrele din dreptul pronaosului au fost închise cu zidărie și transformate în nișe, ulterior pictate. Interiorul altarului la rândul său este iluminat prin două geamuri, deasemenea dispuse simetric față de axă.

Pictarea biserică s-a realizat treptat, în 1828 fiind pictat iconostasul de către zugravul Ștefan Popovici din Oravița, prin grija preotului George Tătucu. Înfrumusețarea biserică fiind continuată apoi de Dimitrie Popovici și Trifon Achimescu. În 1856 pictura distrusă este refăcută de către pictorul Mihai Popovici. Pictura biserică a fost restaurată și refăcută din nou unde a fost cazul, în anii 1941-1943 de către pictorul Ioan Băleanu din Caransebeș.

În anul 1909, biserica suferă o importantă renovare, prilej cu care este înlocuită învelitoarea inițială cu alta de țiglă, s-a refăcut pardoseala și s-a acoperit turnul biserică cu tablă de aramă. Alte lucrări importante la biserică au avut loc în 1934 când s-a reparat ceasul din turnul biserică, și 1997-

1999, când s-a restaurat pictura bisericii, s-a înlocuit mobilierul vechi cu altul nou, s-a refăcut exteriorul și s-a reparat acoperișul.

Biserica este declarată monument istoric de importanță locală, fiind inclusă în LMI 2010, sub codul CS-II-m-B-11122

Alte monumente de cult cu valoare identitară și ecumenică

C. Biserica ortodoxă din satul Petnic

Este acceptată în general că prima atestare documentară a localității Petnic datează din anul 1603, când se afla în posesia familiei nobiliare Fiáth de Armeniș .

Se apreciază că prima biserică în satul Petnic datează din sec. al XVIII-lea, la 1745 fiind amintită o biserică de lemn, dar care nu apare ilustrată în hărțile iosefine (1770) și care probabil a fost incendiată de turci în decursul războiului de la 1788.

Biserica actuală a fost ridicată între anii 1821-1823, în stil baroc provincial, de către meșteri locali, sub conducerea mai marelui meșter Johannes Krivianski, cel care a ridicat și biserica de la Iablanița. Probabil din acest motiv și asemănările dintre cele două lăcașe de cult sunt semnificative, atât la nivelul turnului cât și cel al planimetriei. Turnul clopotniță, inclus parțial laturii de vest, are aceleași caracteristici cu cel de la Iablanița.

Biserica este de tip sală, cu boltă semicirculară, având dimensiunile de 14,5 x 6 m, și înălțimea de 15 m (turnul clopotniță), din care pronaosul are 4,5 m, naosul de 6 m este prevăzut cu un început de absidă în dreptul stranelor pentru diaconi și altarul de 4 m. Este construită din piatră și cărămidă în stil baroc vienez, fiind acoperită inițial cu șindrilă. Ulterior, biserica suferă mai multe renovări, precum în 1838, când este pictată; în 1894 biserica este repictată de către zugravul Bartolomeu Delliomnini din Caransebeș; în 1907 biserica este acoperită cu țiglă iar turnul clopotniță cu tablă de cupru; în 1940 se face o nouă reparație, iar în 2002, s-a refăcut exteriorul.

Accesul în biserică se face prin intermediul a două intrări, una situată pe latura vestică, la baza turnului clopotniță, cealaltă pe latura sudică, direct în naos.

Absida altarului, de formă circulară este realizată în prelungirea naosului, pornind de la lățimea acestuia. Este prevăzut cu două ferestre pentru iluminatul natural, dispuse simetric față de axa altarului.

Deoparte și de alta a intrării în pronaos sunt câte două ferestre oarbe, formând nișe, ornamentate cu frescele apostolilor Petru și Pavel, deasupra ușei de intrare o altă fereastră de mici dimensiuni asigură iluminatul părții inferioare a turnului clopotniță, iar pe lateral alte două ferestre simetrice din care cea sudică este zidită și pictată în frescă cu imaginea Sf. Nicolae.

Naosul este iluminat natural prin trei rânduri de geamuri simetrice, unul aflat în dreptul stranelor pentru cititori.

Deși are aceiași vechime și arhitectură cu biserica din Iablanița, biserica din Petnic nu este inclusă în lista monumentelor istorice (LMI 2010), dar rămâne un important monument religios de interes local.

2.10.5. INDICAREA ZONELOR DE RECREERE, ODIHNĂ, AGREMENT, TRATAMENT

Potențialul turistic al zonei încă insuficient valorificat, poate constitui o modalitate de atragere a unor importante fonduri financiare în economia unității administrative. Comuna este

amplasată într-un areal deosebit de pitoresc, în care imaginea culmilor montane care coboară domol se îmbină cu dealurile vălurite din zona depresionară, acoperită de livezi și fânețe. De asemenea, peisajul urban al localităților mai păstrează elemente de locuire tradițională (de remacat importanța pietrei în arhitectura locală), obiective cu valoare culturală și identitară. La acestea se adaugă sălașele și gospodăriile sezoniere risipite în afara în extravilan, care oricând pot constitui un loc de popas și odihnă, unde vizitatorul se poate bucura de ospitalitatea localnicilor.

Pentru localnicii un rol important îl au anumite amplasamente, utilizate în decursul timpului ca zone de promenadă sau locuri de joacă pentru copii situate de regulă în intravilanul localităților și/sau pe malul apelor.

În condițiile unor veri tot mai caniculare trebuie luat în calcul și amenajarea unui ștrand local, situat într-un loc accesibil pentru localnici, alimentat natural, dar care să ofere posibilitatea utilizării în perioadele calde ale verii. Amplasarea lui în apropierea satului Petnic ar permite un acces mai lesnicios atât dinspre Iablanița cât și dinspre Globu Craiovei.

Pentru localnici dar mai ales pentru turiști, o zonă de recreere deosebită poate deveni cursul superior al Sfârdinului, cu plecări din Iablanița, prin Satul bătrân, mai ales în cadrul turismului de drumetie și aventură. În acest sector, amenajarea unor locuri de popas și campare, în apropierea unor izvoare amenajate reprezintă un câștig vizibil atât din punct de vedere turistic, cât și pentru localnici.

De asemenea, amenajarea și dotarea zonelor centrale și a piațetelor din intravilanului localităților, a malurilor cursurilor de apă (valea Craiovei, a pâraielor Calva și Slătinic) cu alei și mobilier adecvat, constituie elemente care întregesc imaginea urbanistică a localităților Petnic și Globu Craiovei.

Un rol major în satisfacerea necesităților de recreere ale populației locale o joacă infrastructura culturală, existentă în fiecare localitate, deoarece aici oamenii pot participa la diverse activități și manifestări cu caracter cultural și social. În acest context modernizarea infrastructurii culturale existente devine o necesitate pentru administrația locală. Din aceste considerente primăria *Iablanița* a depus în 2013 prin Grupul de Acțiune Locală "Poarta Almăjului", un proiect eligibil, în valoare de 40 de mii de euro, pentru modernizarea căminului cultural din satul Globu Craiovei. Proiectul menționat primind finanțare a trecut deja la faza de implementare.

De un real interes în rândul locuitorilor se bucură baza sportivă, respectiv terenul de sport realizat în amonte de Iablanița, pe șesul de pe malul stâng al Craiovei, unde își dispută întâietatea echipele de fotbal locale și zonale.

2.10.6. OBIECTIVE INDUSTRIALE ȘI ZONE PERICULOASE

Zonele periculoase au fost prezentate la subcapitolul 2.2.7. Riscuri naturale și capitolul 2.8 "Zone cu riscuri naturale".

Nu există obiective industriale mari, poluante. Menționăm totuși existența unor ateliere de prelucrare a lemnului, a căror activitate pot influența mediul, prin depozitarea necontrolată a deșeurilor rezultate din procesul de producție.

Nu sunt semnalate zone periculoase, cu risc major pentru localnici sau turiști, pe teritoriul administrativ al comunei Iablanița. Zone periculoase pot fi albiile minore ale principalelor cursuri de apă, sau a terenurilor joase situate în imediata apropiere a acestora, în situații speciale, grevate de ploi torențiale sau topirea bruscă a unor mari cantități de zăpadă. În acest context amintim inundațiile provocate de râul Craiova, cu pierderi materiale și de vieți omenești înregistrate în toate cele trei localități ale comunei, la începutul sec. XX.

2.10.7. REȚEAUA PRINCIPALĂ DE CĂI DE COMUNICAȚIE

Vezi cap. 2.6. Circulația, subcap. 2.6.2. Desfășurarea circulației

2.10.8. DEPOZITE DE DEȘURI MENAJERE ȘI INDUSTRIALE

Potivit Proiectului "Sistem Integrat de Gestionare a Deșeurilor în Caraș-Severin", la nivelul județului au fost instituite 4 stații de colectare zonală, amplasate la Bozovici, Oțelu Roșu și Pojejena

și un depozit central ecologic de deșeuri, format dintr-o stație de sortare și o stație de tratare mecano-biologică simplă, amenajată la Lupac.

În prezent, la nivelul județului Caraș Severin gestionarea deșeurilor se face de către Asociația de Dezvoltare Intracomunitară „Intercom Deșeuri“ (ADI), printre fondatorii căreia face parte și Consiliul Local al comunei Lăpușnicel.

Potrivit „Regulamentul de salubritate pentru județul Caraș-Severin, 2014”, comuna Iablanița este arondată zonei a 2-a Bozovici, respectiv stației de colectare zonală de aici.

Pe teritoriul comunei Iablanița nu sunt amenajate depozite de deșeuri menajere, sau alte tipuri de deșeuri. La nivelul comunei colectarea și transportul deșeurilor se face de către SC Ecological SRL Băile Herculane, care asigură activitățile de precolectare, colectare și transport al deșeurilor municipale, pe bază de contract încheiat cu administrația locală.

DISFUNȚIONALITĂȚI – PRIORITĂȚI (mediu)

2.10.9. DISFUNȚIONALITĂȚI PRIVIND ZONAREA UTILIZĂRII TERITORIULUI PE FOLOSINȚE (CONSTRUITE, TERENURI AGRICOLE, SILVICE, PERMANENT SUB APE, ETC)

Teritoriul administrativ al comunei, cu cele două elemente de bază, intravilanul și extravilanul nu mai poate suferi modificări majore, fiind bine conturate zonele pentru construcții precum și cele destinate agriculturii și silviculturii. O problemă specială se întâlnește în lungul DN 6 a DN 57 B și a gării, unde potențialul de dezvoltare economică este mai ridicat și unde se manifestă un interes în acest sens. De asemenea, există posibilitatea transformării unora dintre sălașele existente în microferme specializate pe creșterea animalelor, unități agroturistice sau alte structuri economice și de servicii.

Un alt aspect îl prezintă amplasarea unora dintre microintreprinderile, unităților de service și ateliere în perimetrul actualului intravilan, fără a fi definită și structurată o zonă special destinată și amenajată în acest scop. Credem că pentru înlăturarea unor posibile disfuncționalități legate de amplasarea acestora (zgomot, risc de poluare, limitarea dezvoltării ulterioare a afacerii etc.) se impune stabilirea unor perimetre în afara actualului intravilan, cu acces la infrastructura majoră de transport, care să permită conectarea la infrastructura edilitară existentă, fără implicații, sau cu implicații minime asupra localnicilor.

Ca principiu, în extinderea intravilanului se va ține seama de necesitățile de dezvoltare a fiecărei localități, și de o mai judicioasă utilizare a infrastructurii existente în dezvoltarea turismului (sălașe, cantoane silvice, locuințe și alte clădiri neutilizate etc.). În acest scop au fost identificate, împreună cu autoritățile locale, noi zone construibile și de dezvoltare economică (vezi planșele din PUG – propuneri), ținându-se seama de principiile urbanistice, ale arhitecturii tradiționale și a tradițiilor constructive locale.

Principalele disfuncționalități constatate în utilizarea terenurilor sunt:

1. dezvoltarea localității nu se face totdeauna pe principiul durabilității, prin conservarea valorilor locale, definitorii pentru populația din zonă, prin adaptarea valorilor urbanistice existente la necesitățile actuale;
2. tendințele de extinderea urbană se face prin sacrificarea a noi terenuri agricole fertile, în detrimentul îndeplinirii locuirii și a formării unor fronturi stradale continue;
3. modernizarea de dragul modernizării prin adoptarea unor stiluri constructive străine tradițiilor locale, în care piatra și lemnul ca materiale de construcție specifice își pierd tot mai mult utilitatea.
4. Gestionarea defectuoasă a suprafețelor de pășunat, și lipsa măsurilor privind identificarea, delimitarea, curățarea și supravegherea utilizării acestora.
5. Decăderea economiei animaliere prin restrângerea numărului de animale, degradarea și distrugerea vechilor sălașurilor.
6. Reglementările excesive și limitarea posibilităților de decizie a localnicilor, beneficiari direcți, în refacerea, repararea și extinderea infrastructurii agricole tradiționale (sălașuri, amenajarea surselor de apă pentru animale etc.).

7. Exploatarea masivă a fondului silvic, atât de către ROMSILVA, cât și de către persoanele fizice și juridice posesoare de păduri din zonă.
8. Poluarea cursurilor de apă cu materii organice, datorată lipsei sistemelor de canalizare/epurare și datorită poluării difuze datorate activităților pastorale.
9. Poluarea mediului cu deșeuri greu degradabile, ambalaje și produse chimice, care duc atât la distrugerea peisajului cât și la poluarea solului și a surselor de apă de profunzime.
10. Pe suprafețe restrânse, suprapășunatul, accesul necontrolat în unele perimetre, utilizarea haotică a căilor de acces și starea acestora, au condus la fenomene de eroziune evidente, manifestate prin apariția unor fenomene precum spălarea solului vegetal și apariția unor formațiuni torențiale.

2.10.10. IDENTIFICAREA SURSELOR DE POLUARE, DIN CARE A CELOR CU PERICOL MAJOR PENTRU POPULAȚIE

Nu există surse de poluare cu pericol major pentru populație. Sursele de poluare cu impact care se manifestă la nivelul zonei sunt:

- Gunoiul menajer și alte resturi, aruncate în albiile sau pe malul cursurilor de apă.
- Depozitarea și deversarea dejecțiilor animaliere și a apelor menajere din cadrul gospodăriilor în albia cursurilor de apă (Craiova, Mehadica, Calva, Slătnicul) cu impact major asupra calităților acestora.

- Lipsa unui control eficient asupra surselor de apă potabilă utilizate de către localnici.

O sursă de poluare cu impact asupra mediului care s-a manifestat masiv până recent a fost deversarea/depozitarea rumegușului și a resturilor de material lemnos în albiile minore a cursurilor de apă. Deși fenomenul a fost stopat în bună măsură pentru moment, este necesar urmărirea lui de către factorii responsabili și în viitor.

Alte disfuncționalități:

- lipsa sistemului centralizat de alimentare cu apă (în curs de finalizare pentru localitățile Globu Craiovei și Petnic) la nivelul tuturor localităților componente;
- lipsa sistemelor de canalizare și epurare a apelor uzate și menajere funcționale la nivelul localităților componente (în curs de finalizare pentru localitățile Globu Craiovei și Petnic);
- deversarea apelor uzate menajere în albiile cursurilor de apă și aruncarea la întâmplare pe maluri sau în zonele de protecție a acestora a resturilor menajere.

Se impune finalizarea și extinderea sistemului centralizat de alimentare cu apă și canalizare la nivelul tuturor localităților componente (inclusiv Iablanița) și demararea lucrărilor de implementare a proiectelor pentru realizarea rețelei de canalizare și a stațiilor de epurare pentru Iablanița, fără de care nu se pot dezvolta corespunzător nici alte dotări.

2.10.11. CALITATEA FACTORILOR DE MEDIU: SOL, AER, APĂ, VEGETAȚIE, CU MARCAREA ZONELOR POLUATE, A TERENURILOR DEGRADATE, ETC

Formele de poluare provin atât din activitatea economică cât și din cauza lipsei unor echipări edilitare, ele afectând în unele cazuri atât sănătatea locuitorilor, cât și cadrul general (aerul, apa, peisajul, solul, etc.) de locuire și de desfășurare a activităților turistice (pescuit, odihnă și recreere, etc).

Poluarea solului

La nivelul localităților comunei nu sunt surse importante de poluare industrială. Probleme de poluare se manifestă în zonele locuite, în principal prin deversări de dejecții și tendințe de depozitare a deșeurilor menajere. O sursă de poluare o constituie depozitarea necontrolată a rumegușului rezultat în urma activităților de prelucrare a lemnului, din trecut. Totodată, factorii de mediu urmează a fi impactați preponderent în perioada de punere în operă a unor investiții propuse (etapa de construcție). Pentru minimalizarea acestui impact, lucrările specifice vor fi însoțite de măsuri specifice de diminuare, precum și de un plan de acțiune de reconstrucție ecologică, ce va

cuprinde acțiunile de reabilitare a spațiilor verzi afectate, aflate în administrarea beneficiarului sau în spațiul public.

Poluarea aerului

Nu există surse importante de poluare a aerului în zonă. Principala sursă de poluare a aerului, cu impact în zonă, se datorează poluării atmosferei cu gaze de eșapament (circulației auto și funcționarea utilajelor în zonele în care se realizează investiții).

Poluarea apelor

De regulă, poluarea apei provine de la deversări necontrolate a apelor menajere în lipsa de stațiilor de epurare mecano – biologice. De asemenea pășunatul intensiv, cu un număr mare de animale pe un anumit teritoriu, poate contribui la infestarea cursurilor de apă și a pânzei fraticice cu nitrați și nitriți.

În teritoriul studiat, sursele de impurificare a apelor se datoresc:

- Infestarea pânzei freatice de către latrinele populației și platformele pentru gunoiul de grajd;
- Inexistenței unui sistem centralizat de canalizare și a stațiilor de epurare pentru apele uzate, funcționale.
- Aruncării resturilor menajere și a materialelor rezultate din demolări în albiile văilor, în grădini, pe marginile drumurilor etc.

Poluarea fonică

Cu toate că nivelul zgomotelor datorate traficului greu, depășesc frecvent limita de 50 dB pe timpul zilei și 40 dB pe timpul nopții, în lungul DN 57 B, afecează starea de confort fonic în satele comunei., acestea fiind situate în preajma traseului acestui drum.

Degradări ale peisajului

Principalii factori de degradare ai peisajului se regăsesc în:

- ansamblul factorilor poluanți menționați, care au acțiuni distructive asupra vegetației, faunei, rețelei hidrografice, etc.
- tăierile masive de pădure în sistem ras și extinderea drumurile de exploatare forestieră,
- depozitarea necontrolată a deșeurilor industriale și menajere,
- realizarea de construcții neaspectuoase și neadaptate locului în care sunt amplasate,
- lipsa amenajărilor cu caracter edilitar,
- fațade neîngrijite ale clădirilor, vitrine inestetice,
- lăsarea în paragină/părăsire a sălașelor din zonele de pășunat, datorită neutilizării actuale,
- lipsa de amenajare sau amenajarea necorespunzătoare a surselor de apă aflate în extravilanul localităților etc.
- Nu în ultimul rând la degradarea peisajului contribuie exploatarea masive de pădure din bazinul hidrografic al Sverdinului Mare, În acest caz implicațiile asupra mediului fiind mult mai grave.

O formă specifică de degradare a peisajului urban se întâlnește în construcții, prin nerespectarea stilului constructiv tradițional și nepreluarea unor elemente specifice zonei precum:

- materiale de construcție și forme arhitecturale tradiționale;
- dimensiunile fizice și suprafața construită care excede cu mult necesitățile familiale, punând ulterior probleme legate de întreținere și valorificare a spațiului excedentar;
- adoptarea unei arhitecturi specifică mediului urban și distrugerea unor construcții mai vechi, deosebit de valoroase și căror confort poate fi adus la necesitățile actuale;
- supraglomerarea unor perimetre cu construcții etc.,

Toate aceste elemente contribuie la rândul lor la degradarea peisajul urbanistic al UAT.

2.10.12. PRIORITĂȚI ÎN INTERVENȚIE

- Conectarea tuturor gospodăriilor din localitățile Globu Craiovei și Petnic la sistemului

- centralizat de alimentare cu apă.
- Realizarea sistemului centralizat de alimentare cu apă, prin reevaluarea sursei existente, a localității Iablașița.
- Conectarea tuturor gospodăriilor din localitățile Globu Craiovei și Petnic la sistemul de canalizare și epurare a apelor menajere recent realizat.
- Realizarea sistemului propriu de canalizare și epurare a apelor menajere pentru localitatea Iablașița.
- Dotarea gospodăriilor populației cu containere pentru deșeuri menajere
- Realizarea de puncte / platforme colectoare/sortare cu preselecție a
- Igienizarea zonelor/locurilor utilizate pentru depozitarea clandestină a gunoierului menajer, în special a malurilor cursurilor de apă: Craiova, Calva și Slătiniș;
- Montarea de coșuri pentru gunoi în zonele centrale ale localităților și pe principalele străzi.
- Rezolvarea problemei sortării și valorificării deșeurilor menajere.
- Dotarea traseelor turistice, a punctelor de belvedere și de campare cu amenajări minimale în vederea valorificării peisajului, dotate cu coșuri de gunoi/containere.

2.11. DISFUNCȚIONALITĂȚI LA NIVELUL TERITORIULUI

La nivelul teritoriului administrativ al comunei Iablașița nu există întocmite analize și studii de fundamentare privind disfuncționalitățile ce se manifestă la nivelul localităților componente. Acest capitol a fost întocmit pe baza cercetărilor și observațiilor făcute la fața locului, pe baza Strategiei de dezvoltare locală a GAL Poarta Almăjului, a discuției cu autoritățile locale și cu localnicii.

Datele culese evidențiază faptul că pe fondul îmbătrânirii populației, a depopulării satelor și a intensificării fenomenelor naturale extreme, sub impactul condițiilor climatice și a încălzirii globale se vor înregistra modificări treptate a condițiilor de habitare, vizibile în restrângerea suprafețelor agricole cultivate, în deteriorări ale infrastructurii de transport și a habitatelor naturale.

Politicile de mediu promovate la nivel central, mai ales cele privind fondul forestier, cât și intervențiile locale au condus la defrișări masive, chiar și din arealele protejate, în condițiile în care masa lemnoasă este valorificată după prelucrări primare, fără o valoare adăugată substanțială.

2.11.1. DEZECHILIBRE ÎN DEZVOLTAREA ECONOMICĂ

1. Investiții reduse de capital autohton și lipsa capitalului străin în economia locală;
2. Implicarea limitată a factorilor de decizie județeană și regională în sprijinirea dezvoltării economice a zonei;
3. Politicile economice promovate la nivel central, insuficienta susținere a sectorului IMM (lipsa facilităților la nivel guvernamental) și instabilitatea legislativă;
4. Insuficiența locurilor de muncă;
5. Lipsa populației tinere calificate pentru activitățile practice în zonă;
6. Pondere mare a populației dependentă de activități agricole;
7. Slaba posibilitate de valorificare a resurselor locale;

2.11.2. PROBLEME SOCIALE REZULTATE DIN PERTURBĂRILE ÎN OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ EXISTENTE *(Vezi capitolul 2.5. Populația. Elemente demografice și sociale)*

În decursul timpului comunitățile umane din zonă au avut ca principală ocupație agricultura, în principal creșterea animalelor și pe planul doi culturile cerealiere și furajere. Nefiind o zonă cooperativizată nici în perioada comunistă, aici s-a conservat proprietatea privată, fiecare familie trăind după veniturile obținute în gospodărie. Cum în zonă nu au existat mari unități industriale care să absoarbă forța de muncă, o parte dintre tineri au plecat spre centre urbane mai îndepărtate, înstrăinându-se treptat de casă. După 1990 acest proces a continuat cu emigrarea temporară sau definitivă în străinătate. Fenomenul a contribuit la procesul de depopulare și îmbătrânire a populației, ajungându-se la situații în care o parte din locuitori nu mai pot, din cauza vârstei și a

stării de sănătate să asigure utilizarea optimă a potențialului agricol de care dispun. În aceste condiții fenomenul de pauperizare și sărăcire a populației devine tot mai evident. Potrivit Planului de Dezvoltare Locală Poarta Almăjului, în comuna Iablanița rata sărăciei este de 46 %, în condițiile în care numărul de săraci depășește 1200 locuitori.

Manifestarea economiei private după 1990 și înființarea unor micro-intreprinderi, ateliere sau activități cu caracter comercial nu a reușit să absoarbă forța de muncă tânără, facilitând procesul de emigrare internă și externă. În ultimii ani măsurile concrete de sprijinire a agriculturii prin subvenții și ajutorul acordat fermelor agricole de subzistență reprezintă un proces în derulare, a căror efecte benefice se vor vedea în timp. Totuși aceste măsuri vin în sprijinul tinerilor care doresc să practice o agricultură de calitate, care să le asigure veniturile necesare unei vieți decente.

Disfuncționalități

Comuna Iablanița se confruntă cu unele fenomene sociale, și deficiențe precum:

- reducerea drastică, cu cca 14,3 % a numărului de locuitori între 2002- 2011;
- accentuarea procesului de îmbătrânire a populației;
- procentul ridicat a populației ocupată în agricultură din cadrul populației active;
- continuarea hemoragiei în rândul populației apte de procreare mai ales în străinătate;
- accentuarea șomajului cu tendințe de cronicizare, în rândul tinerilor;
- absența unui centru de integrare socială, numărul mic și insuficienta pregătire a asistenților sociali din cadrul primăriei;
- imposibilitatea asigurării numărului necesar de cadre medicale cu pregătire superioară și medie, care să asigure permanența acestora la nivelul fiecărei localități.

Disfuncționalități în cadrul activităților economice

- Dependența mării majorități a populației de activitățile agricole;
- Îmbătrânirea accentuată a populației și scăderea capacității de muncă;
- Numărul ridicat de persoane dependente de ajutor social.
- Infrastructura rutieră secundară, se găsește într-o stare deficitară, drumurile agricole, forestiere și cele neclasificate necesitând ample procese de reabilitare.
- Diminuarea rolului pe care pomicultura l-a jucat în economia locală pe fondul limitării posibilităților de valorificare superioară a fructelor obținute;
- Lipsa mijloacelor mecanizate în agricultură și zootehnie.
- Lipsa posibilităților de valorificare eficientă a unor produse agricole obținute în gospodărie (lapte și produse lactate, lâna, ouă, cartofi, fructe etc.).
- Lipsa resurselor umane specializate și formate, capabile să desfășoare activități agricole și forestiere profesionale și eficiente, în condițiile unor posibilități limitate de conversie profesională.
- Scăderea continuă a șeptelului la nivelul comunei.

2.11.4. CONDIȚII NEFAVORABILE ALE CADRULUI NECESAR A FI REMEDIATE PRIN LUCRĂRI HIDROTEHNICE, HIDROAMELIORATIVE ȘI ANTI-EROZIONALE

- Structura litologică a zonei, dimensiunea bazinelor hidrografice a văilor, în condițiile unor precipitații excesive, favorizează o puternică spălare a stratului vegetal și antrenarea unor importante cantități de material clastic, provocând inundații, care afectează în special lunca râului Craiova, în aval de cheile cu același nume.
- Limitarea proceselor de degradare a malurilor văilor Craiova și Mehadica, în perioadele cu o pluviaritate excesivă, prin îndiguiri, fixarea malurilor cu vegetație forestieră specifică, și curățarea albiilor.
- Suprafețele despădurite de pe unii versanți cu înclinare mare, favorizează, de asemenea procesele de denudare a solului,

În aceste condiții se impun o serie de măsuri, precum:

- lucrări de curățare a albiilor minore ale râului Craiova și a cursurilor de apă ce se varsă în

acesta;

- lucrări de îndiguire a râului Craiova în zonele de intravilan și a văilor Calva, Slătnic și Seliște;
- lucrări de îndiguire pe unele torenți de versant, cu scopul ruperii pantelor de scurgere, a limitării vitezei de curgere și a cantităților de materiale detritice transportate,
- realizarea unor ziduri de sprijin și protecție pe drumurile agricole, de acces și comunale, în zonele a căror litologie favorizează alunecările de teren și căderile de pietre.
- importante acțiuni de împădurire în zone afectate de procesele de ravenare și solifluxiuni.

Vezi cap. 2.8. Zone cu riscuri naturale și 3.8. Măsuri în zonele cu riscuri naturale.

2.11.5. NECESITATEA PROTEJĂRII UNOR ZONE CU POTENȚIAL NATURAL VALOROS, SITURI SAU REZERVAȚII DE ARHITECTURĂ ȘI ARHEOLOGIE

Pe teritoriul administrativ al comunei sunt trei rezervații naturale legal constituite, respectiv: Cheile Globul Craiovei, cu o suprafață protejată de 225 ha, Ravena Crouri cu o suprafață de 7 ha și Rezervația Locul fosilifer de la Globu Craiovei, cu o suprafață de 2 ha. Toate aceste rezervații încadrate în categoria IV IUCN sunt într-o măsură mai mică sau mai mare amenințate de activitățile umane, în primul rând de pășunatul excesiv.

Din aceste considerente se impune necesitatea protejării acestora, pentru valoarea deosebită a biotopurilor, diversitatea florei și faunei specifice, cu multe specii protejate. Deși se află în administrarea - Asociației Speologice Exploratorii, care gestionează aceste rezervații se impune o colaborare strânsă între aceștia, administrația locală și localnici în vederea atingerii scopului propus.

Alături de aceste rezervații recunoscute mai există zone naturale cu potențial valoros, între care amintim zona umedă situată în amonte de Cheile Globului și cele de pe văile Calva și Sverdin, cu o floră și faună specifică, care ar merita să se afle și în viitor în atenția factorilor de mediu locali.

Rezervații arheologice în zonă nu sunt semnalate, cu toate acestea, amplasamentele vechilor așezări, cimitirul vechi al satului Petnic și vechile cariere romane trebuie să se bucure de interesul și protecția administrației locale.

Totodată este indicată semnalarea sectoarelor de drum roman, în zonele care se mai conservă.

La acordarea avizelor pentru construcție factorii locală trebuie să atragă atenția celor interesați de necesitatea respectării legii 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, completată și modificată și a legii 378/2001 (OG 43/2000 (R) privind protecția patrimoniului arheologic, semnalarea, culegerea și predarea eventualelor artefacte arheologice descoperite.

Vezi 2.10.4.1 și 2.10.4.2. Monumente ale naturii și monumente istorice.

2.11.6. NIVELUL DE POLUARE SAU DEGRADARE CONSTATAT ÎN UNELE ZONE

Vezi sbcap. 2.10.11 Calitatea factorilor de mediu: sol, aer, apă, vegetație, cu marcarea zonelor poluate, a terenurilor degradate, etc.

1. La nivelul unității administrative nu sunt poluanți industriali, cu un impact major asupra mediului.
2. Principalele surse de poluare care se manifestă la nivelul comunei sunt cele datorate depozitării deșeurilor menajere și a celor rezultate din demolări pe malul cursurilor de apă, sau a drumurilor și a unor activități de exploatare și prelucrare a lemnului, desfășurate haotic.
3. O problemă majoră apare la debite ridicate când toate aceste resturi sunt antrenate de vitură și depuse pe malul râului sau pe terenurile agricole afectate de inundații.

Calitatea aerului în zonă este una foarte bună datorită lipsei surselor de poluare locale. Accidental zona poate fi afectată de ploi acide sau praf datorită curenților de aer deja poluați care traversează acest areal. În preajma DN 6 și a DN 57 B cât și la nivelul localității se înregistrează la temperaturi ridicate o creștere a poluării datorată gazelor de eșapament. Pe timp friguros, în condițiile unui calm atmosferic persistent fumul rezultat în urma consumului de combustibili solizi manifestă tendințe de stagnare în cadrul depresiunii.

Calitatea solului este bună, fiind lipsit de prezența unor poluanți majori industriali sau de altă natură depozitați în zonă. În zonele cu pășunat excesiv se înregistrează tendințe de creștere a cantității de nitrați în sol datorită excesului de gunoi

C

Calitatea apelor

Principalele cauze a poluării temporare sau permanente a apelor de suprafață se datoresc deversării apelor uzate, a gunoaielor menajere și uneori a deșeurilor de lemn. Polurări ale apelor s-au înregistrat și în urma deversării borhotului rezultat în urma procesului de fabricație a băuturilor alcoolice „țuicii”.

Apele de adâncime și pânza freatică din preajma localităților sunt poluate datorită infiltrațiilor de la gunoiul de grajd și a latrinelor uscate.

2.11.7. DISFUNȚIONALITĂȚI GENERATE DE INSUFICIENȚA SAU ABSENȚA UNOR INSTITUȚII PUBLICE

- Lipsa unui birou notarial etc.
- Lipsa unor servicii financiar-bancare;
- Lipsa unor centre de consultanță și formare profesională în domeniul agricol și al serviciilor turistice la nivel de comună sau la nivel intercomunal;
- Lipsa unui centru de îngrijire pentru persoanele cu nevoi speciale sau a unor servicii la domiciliu pentru acestea (bătrâni singuri, persoane cu dizabilități etc).

2.11.8. ASPECTE CRITICE PRIVIND INFRASTRUCTURA STRADALĂ, ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI ȘI A TRANSPORTULUI ÎN COMUN

Infrastructura stradală

- Semnalăm modernizarea străzilor principale în localitățile Globul Craiovei și Petnic
- Existența unui număr de străzi secundare în fiecare localitate insuficient dimensionate, fără trotuare și spații verzi aferente.
- Necesitatea amenajării trotuarelor și a unei piste de biciclete în loc. Iablanița, în lungul DN 57 B, care să degrezeze utilizarea carosabilului.
- Starea infrastructurii stradale conexe; rigole de scurgere a apelor pluviale, podețe, trotuare și spații verzi în sectoarele nemodernizate.

Organizarea circulației

- Necesitatea amenajării unei infrastructurii rutiere de acces la zona turistică a Munților Almăj (Valea Sverdinului), utilizând drumul agricol prin „Satul bătrân” și cursul superior al pârțului Sfârdinul Mic.
- Se impune regândirea rolului pe care drumul de pe Valea Calvei spre lăpușnicel îl poate juca în dezvoltarea turismului din zonă prin facilitarea accesului spre Munții Almăjului.
- Necesitatea existenței unui drum direct de legătură între localitățile Globu Craiovei și Mehadica, pr valea Slătnicului.

Transportul în comun și legăturile cu exteriorul

- Lipsa legăturilor auto directe dintre localitățile comunei și principalele centre urbane din zonă, inclusiv cu municipiul reședință de județ.
- Lipsa legăturilor auto directe dintre centrul de comună, satele componente și cu teritoriile administrative vecine.
- Numărul mic al mijloacelor de transport, capabile să asigure legăturile dintre centru de comună și localitățile urbane din zona de interes economic Băile Herculane, Orșova, Caransebeș, Reșița).
- Se impune realizarea în zonă a unei legături între DJ 608 și DN 57 B, prin care să realizeze o legătură directă între Teregova și satele de pe Valea Craiovei (Lăpușnicel, Globu Craiovei, Petnic și Iablanița), prin Luncavița și Mehadica, spre Mehadia, utilizând DC 31. O

asemenea rută ar permite conectarea auto al acestor aşezări printr-un drum secundar la DN 6, inclusiv la centrele urbane de zonă; legând totodată şi satele comunei între ele.

- Prezenţa unei staţii auto amenajate la intersecţia dintre DN 6 şi DN 57 B se găseşte la o distanţă mult prea mare de cea mai apropiată localitate, Iablaniţa, fiind foarte greu accesibilă satelor Petnic şi Globu Craiovei, datorită distanţei.

2.11.9. ASPECTE LEGATE DE GRADUL DE ECHIPARE EDILITARĂ A LOCALITĂŢII ÎN RAPORT CU NECESITĂŢILE POPULAŢIEI

Sub aspectul echipării edilitare comuna Iablaniţa înregistrează o serie de rezultate pozitive, odată cu realizarea sistemului de alimentare cu apă, canalizare şi epurare pentru Globu Craiovei şi Petnic. Cu toate acestea disfuncţiile apărute în posibilităţile de racordare, întârzie mult eficientizarea implementării proiectelor, inclusiv limitare populaţiei de a accede la beneficiile acestuia.

Alte proiecte au privit îmbunătăţirea infrastructurii stradale, a iluminatului public şi a modernizării infrastructurii social culturale şi de învăţământ, unele dintre acestea aflate astăzi în diferite faze de realizare, precum şi obţinerea finanţării pentru demararea unor proiecte noi în sprijinul dezvoltării infrastructurii locale, a valorificării potenţialului turistic pe care îl deţine şi a serviciilor aferente etc.

În domeniul alimentării cu căldură nu exista un sistem centralizat de alimentare cu energie termică pentru consumatori. Încălzirea se face tradiţional, cu ajutorul sobelor pe lemn şi a centralelor termice individuale, pe lemne. Asigurarea combustibilului se face din surse locale. Pentru instituţiile administrative, educative şi culturale se prevede utilizarea centralelor termice pe lemn sau peleţi. Unele dintre acestea au fost dotate deja cu centrale termice pe lemn proprii. De asemenea sunt necesare investiţiile noi în turism (centru de informare turistică, pensiuni, popasuri turistice etc), dotate cu centrale termice pe combustibil solid, cele care nu vor putea fi racordate la reţeaua de canalizare a localităţilor de care aparţin vor fi prevăzute cu microstaţii de epurare pentru apele menajere.

2.12. NECESITĂŢI ŞI OPTIUNI ALE POPULAŢIEI

2.12.1. CERINŢE ŞI OPTIUNI ALE POPULAŢIEI ŞI PUNCTUL DE VEDERE AL AUTORITĂŢILOR

Acest capitol include cea mai mare parte a obţinerilor exprimate la nivel local, de către populaţie şi de către administraţia locală, precum şi măsurile cuprinse în cadrul Programului de dezvoltare locală a GAL „Poarta Almăjului”, măsurile propuse fiind incluse şi în PUG.

a) Reabilitarea şi dezvoltarea infrastructurii locale de transport şi comunicaţie

- Reabilitarea şi modernizarea drumurilor agricole şi forestiere de mare interes local, precum cele de pe valea Calva, valea Selişte;
- Reabilitarea drumurilor agricole de pe teritoriul comunei, prin refacere, pietruire şi realizarea lucrărilor de artă necesare.
- Modernizarea drumurilor cu potenţial turistic ridicat, precum drumul de pe valea Satului + Sveredin, şi a celui de pe valea Calva spre Lăpuşnice, împreună cu administraţiile locale a comunelor vecine.
- Reabilitarea tuturor străzilor secundare.
- Construirea unor punţi pietonale peste râul Craiova, în localitatea Globu Craiovei care să faciliteze o legătură mai lesnicioasă între cele două părţi ale localităţii; una în amonte de podul actual din centrul satului şi alta în aval de confluenţa dintre Pârâul Slătinic şi râul Craiova. Punţile propuse vor contribui la îmbunătăţirea legăturilor dintre trei dintre zonele localităţii.

b) Reţele de utilitate publică

- Încheierea lucrărilor la sistemul de alimentare cu apă şi canalizare pentru localităţile Globu Craiovei şi Petnic, inclusiv prin branşarea gospodăriilor.

- Refacerea/extinderea sistemului local de alimentare cu apă pentru Iablanița.
- Realizarea sistemului de canalizare și a stației de epurare pentru localitatea Iablanița.
- Stimularea conectării tuturor gospodăriilor la rețelele de canalizare menajeră aflate în construcție.
- Dotarea cu centrale termice pe lemn/pelletz, în toate instituțiile comunei de pe raza UAT.
- Gestionarea sistemului de management al gunoiului menajer, prin controlul asupra modului cum agentul economic agreeat asigură dotarea fiecărei gospodării cu pubele, amenajarea de platforme dotate cu containere pentru colectarea selectivă a deșeurilor și respectarea programului de colectare/evacuare, la nivelul comunei.

c) *Infrastructura pentru educație, servicii sociale, sănătate și cultură*

- Odată cu finalizarea proiectului “Reabilitare școli și grădinițe în Iablanița, Petnic și Globu Craiovei” se impun măsuri de dotare a sălilor de clasă cu materiale didactice, calculatoare și altă aparatură conexasă, necesară îmbunătățirii condițiilor de studiu pentru elevi.
- Reabilitarea și dotarea clădirii destinată pentru proiecte de investiții în infrastructura socială și asistență după programul de școală, tip “After school” de la Petnic.
- Măsuri de conservare și/sau reconversie a spațiilor destinate învățământului din cadrul Școlilor de la Petnic și Globul Craiovei, astăzi inutilizabile din lipsă de elevi.
- Realizarea proiectelor investiționale privind reabilitarea, modernizarea și dotarea căminelor culturale din Iablanița, Petnic și Globu Craiovei.
- Realizarea unui centru de informare și promovare turistică în localitatea Iablanița, în apropierea DN 57 B și alte măsuri pentru stimularea și dezvoltarea serviciilor turistice;
- Administrația locală va sprijini și încuraja existența în fiecare sat al comunei a unui cabinet pentru medicul de familie, a unei farmacii sau punct farmaceutic, precum și a cel puțin unui cabinet medico-veterinar și farmacii la nivelul comunei.
- Consiliul local Iablanița este membru asociat al Fundației Culturale “Craina Bănățeană” din Petnic, calitate în care se va implica direct în sprijinul activității acesteia.

d) *În domeniul infrastructurii pentru agrement și petrecerea timpului liber*

- Indicarea și amenajarea acceselor spre rezervațiile naturale Lacul fosilifer de la Globu Craiovei și Ravena Crouri, inclusiv a unor panouri de prezentare și descriere al acestora.
- Amenajarea urbană a zonelor centrale din cadrul fiecărei localități (mobilier urban, plantarea de pomi ornamentali, dotarea cu coșuri pt gunoi etc.), care să permită momente de socializare și comunicare între localnici, inclusiv dezbaterile unor probleme ale localității.
- Printr-un proiect finanțat de către Administrația Fondului de Mediu au fost amenajate spații verzi și locuri de joacă pentru copii, în localitățile: Iablanița, Petnic și Globu Craiovei.
- Amenajarea pe lângă Căminele culturale a unor cluburi pentru tineret;
- Pentru stimularea activităților sportive, pe lângă stadionul amenajat în localitatea reședință de comună se propune amenajarea unor terenuri de sport multifuncționale și în localitățile Petnic și Globu Craiovei.
- Amenajarea și dotarea zonelor unde se desfășoară de regulă serbările câmpenești și religioase.

e) *În domeniul sprijinirii dezvoltării economice și a infrastructurii de afaceri*

- Acordarea de facilități pentru investitorii locali și străini, cu respectarea principiilor de mediu și dezvoltare durabilă;
- Extinderea utilizării surselor de energie regenerabile (solară) pentru iluminatul stradal în toate satele;
- Promovarea și încurajarea utilizării surselor de energie neconvențională de către localnici atât în cadrul gospodăriilor proprii cât și la sălașuri, pentru a-și asigura condiții decente de trai.

- Valorizarea pieței locale din Iablanița și amenajarea unor spații comerciale specializate în toate satele comunei, destinate desfacerii unor produse agricole locale, fructe, obiecte de artizanat etc;
- Înființarea unui Centru de Consultanță Locală pentru sprijinirea firmelor mici și a fermierilor locali;
- Încurajarea și sprijinirea înființării unor micro-ferme de creștere a animalelor, vegetale, legumicole, piscicole și de mecanizare;
- Refacerea potențialului pomicol prin înființarea unor noi livezi și ferme pomicole;
- Sprijinirea asociațiilor locale în construirea unor capacități de procesare și depozitare a produselor agricole/pomicole;
- Sprijinirea înființării unor pensiuni turistice și agroturistice rurale;
- Valorificarea turistică a tezaurului istoric, arheologic și etnografic existent pe teritoriul administrativ;
- Încurajarea unor investiții care să valorifice potențialul natural și uman din zonă, în special cel turistic.
- Includerea în intravilan a zonelor cu potențial de dezvoltare turistică, a sălașelor și gospodăriilor secundare, cu potențial de transformare în microferme și/sau pensiuni agroturistice.
- Exploatarea fondului forestier pe care îl deține se va face conform legii. Pentru serviciile de administrare și pază a celor peste 1400 de ha de pădure pe care le deține, Consiliul Local a încheiat contract cu Ocolul Silvic mehadia din cadrul Direcției Silvice caraș-Severin.

f) În domeniul Protecției Mediului Înconjurător

- Curățarea și refacerea mediului afectat de intervențiile antropice (depozitarea necontrolată a deșeurilor menajere și a celor rezultate din construcții, curățarea malurilor și a albiilor cursurilor de apă, eliminarea tăierile necontrolate de pădure, refacerea suprafețelor degradate în urma unor fenomene meteorologice etc.);
- Construirea în intravilan a unor platforme pentru amplasarea containerelor pentru gunoiul menajer și asigurarea serviciilor de salubritate de către o firmă specializată, pe bază de contract.
- Agenții economici, amenajările cu scop turistic și microfermele aflate în extravilanul localităților vor dispune de propriile dotări pentru colectarea gunoiului menajer.
- Conservarea, amenajarea și extinderea spațiilor verzi din localitățile comunei;
- Împădurirea terenurilor degradate;

g) În domeniul creșterii capacității de implicare a Comunității și a Administrației Locale. Intărirea Coeziunii Sociale

- Creșterea capacității autorităților locale privind accesarea și administrarea fondurilor destinate dezvoltării locale, prin organizarea pregătirii personalului din administrația locală la cursuri de instruire, seminarii și dezbateri, în vederea creerii propriilor strategii de dezvoltare.
- Identificarea surselor de finanțare, elaborarea și implementarea proiectelor necesare dezvoltării locale.
- Promovarea standardelor și cerințelor Uniunii Europene privind managementul administrativ în funcționarea administrației locale.

Vezi 3.9. DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE, 2.11.8 ASPECTE CRITICE PRIVIND ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI ȘI A TRANSPORTULUI ÎN COMUN, respectiv 3.4 DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR.

2.12.2. PUNCTUL DE VEDERE AL PROIECTANTULUI PRIVIND SOLICITĂRILE BENEFICIARULUI

- Dezvoltarea localităților comunei se va face și în continuare, în mod natural, pe vetrele existente, cu mărirea intravilanului, pe direcția căilor de comunicație și organizarea mai

- eficienta a spațiului din intravilan.
- Reglementările urbanistice pentru aceste localități au în vedere, în primul rând, extinderea suprafeței intravilanului, cu scopul dezvoltării unitare a localităților. Aceste extinderi să se realizeze în zonele cu potențial de dezvoltare, la conturarea lor să se ținut cont de mediul natural, de cel social și economic.
 - În cazul localității Iablanița, nucleul format în jurul Gării CFR va constitui și pe viitor o zonă cu potențial de dezvoltare preponderent industrială și de depozitare în timp ce nucleul situat între calea ferată și râul Mehadica își va conserva și pe viitor actualele caracteristici – ca zonă de locuire
 - Sistemul de circulații va avea și pe viitor un rol important în amplasarea extinderii spațiilor de locuit dar și a construcțiilor cu caracter economic, turistic.
 - Populația locală care dispune de sălașe amplasate în locuri cu potențial de dezvoltare turistică să poată utiliza aceste locații în acest scop, pe baza documentației de urbanism legală (PUZ; PUD) sau de repararea acestora și de realizare a unor mici extinderi funcționale (băi, bucătării etc.).